

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/4864 . számú
törvényjavaslat**

a helyi önkormányzatokról

**Előadó: Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter**

Budapest, 2011. november

2011. évi ..... törvény

a helyi önkormányzatokról

Az Országgyűlés elismeri és védi a helyi választópolgárok közösségének önkormányzáshoz való jogát.

A helyi önkormányzatok az egységes állami szervezetrendszer részeként hozzájárulnak az Alaptörvényben foglalt államcélok megvalósításához, elősegítik a jogszabályi kötelezettségek teljesítését.

Az Országgyűlés tisztelettel adózva hazánk haladó önkormányzati hagyományai előtt, az Alaptörvényben meghatározott önkormányzati jogok kiteljesítése, a helyi önkormányzáshoz szükséges feltételek megteremtése, a nemzeti együttműködés erősítése, a helyi önkormányzás jó gyakorlatának kialakítása, a települések önfenntartási képességének elősegítése, valamint a helyi közösség öngondoskodásra való képességének erősítése érdekében – figyelembe véve a Helyi Önkormányzatok Európai Chartájában foglalt alapelveket – az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése, az 50. § (4) és (5) bekezdése tekintetében az Alaptörvény T) cikk (1) bekezdése alapján a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

1. § (1) A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül.

(2) A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.

2. § (1) A helyi önkormányzás joga a települések (települési önkormányzatok) és a megyék (területi önkormányzatok) választópolgárainak közösségét illeti meg.

(2) Települési önkormányzatok a községekben, a városokban, járásszékhely városokban, megyei városokban, a fővárosban és a fővárosi kerületekben működnek.

(3) A választópolgárok választott képviselőik útján és a helyi népszavazáson történő részvételükkel gyakorolják az önkormányzáshoz való közösségi jogaikat.

3. § A helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.

4. § A helyi önkormányzatok által ellátott, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében rögzített feladat- és hatáskörök jogszerű gyakorlása alkotmánybírói és bírósági védelemben részesül.

5. § A helyi önkormányzat feladatai ellátása során:

a) támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit, együttműködik e közösségekkel, biztosítja a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt;

b) erősíti a település önfenntartó képességét, feltárja lehetőségeit és hasznosítja saját erőforrásait;

c) egyes közszolgáltatások igénybevételét – törvény felhatalmazása alapján – rendeletében feltételekhez kötheti.

6. § (1) Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés *j*) pontja szerint megkeresett szerv a helyi önkormányzat megkeresésére harminc napon belül érdemben köteles válaszolni.

(2) Amennyiben a tájékoztatás, valamint a válaszadás vagy az intézkedés nem a megkeresett szerv hatáskörébe tartozik, az köteles a megkeresést nyolc napon belül áttenni a hatáskörrel rendelkező szervhez és erről a megkereső helyi önkormányzatot egyidejűleg tájékoztatni.

7. § (1) A helyi választópolgárok a helyi önkormányzás alanyaként kötelesek:

a) öngondoskodással enyhíteni a közösségre háruló terheket, képességeik és lehetőségeik szerint hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához;

b) betartani és betartatni a közösségi együttélés alapvető szabályait.

(2) A helyi önkormányzat képviselő-testülete rendeletében meghatározhatja az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségek tartalmát, elmulasztásuk jogkövetkezményeit.

8. § Az e törvényben meghatározott jogokat jóhiszeműen, a kölcsönös együttműködés elvét figyelembe véve, a társadalmi rendeltetésüknek megfelelően kell gyakorolni.

II. Fejezet

FELADAT- ÉS HATÁSKÖRÖK

Önkormányzati feladat- és hatáskörök

9. § (1) Helyi önkormányzat ellátja a törvényben meghatározott kötelező, és az általa önként vállalt feladat- és hatásköröket.

(2) A helyi önkormányzat – a helyi képviselő-testület vagy a helyi népszavazás döntésével – önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, ami jogszabállyal nem ellentétes. Az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, finanszírozása a saját bevételek, vagy az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

10. § (1) A községnek, a városnak, a járásszékhely városnak, a megyei városnak, a fővárosnak és kerületeinek, valamint a megyei önkormányzatnak egymástól eltérő feladat- és hatáskörei lehetnek.

(2) Törvény a kötelező feladat- és hatáskör megállapításánál differenciálni köteles, figyelembe véve a feladat- és hatáskör jellegét, a helyi önkormányzatok eltérő adottságait, különösen

a) a gazdasági teljesítőképességet;

b) a lakosság számot.

(3) Jogszabály a hatáskör telepítésével egyidejűleg meghatározza a feladat- és hatáskörellátás minimális szakmai, személyi, tárgyi és gazdasági feltételeit.

11. § (1) A nagyobb gazdasági teljesítőképességű, lakosság számú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladat- és hatáskör ellátását – annak egyetértésével – más települési önkormányzat vagy társulása önként akkor vállalhatja, ha azt

a) a lakossági igények indokolják;

b) gazdaságosabban és legalább változatlan szakmai színvonalon;

c) az országos átlagot meg nem haladó költséggel;

d) többlet állami támogatás igénybevétele nélkül képes ellátni.

(2) A feladat- és hatáskör vállalásáról a települési önkormányzat képviselő-testülete – a feladat- és hatáskör eredeti címzettjének előzetes egyetértése esetén – rendeletben, a társulás határozatban dönt június 30-áig. Az (1) bekezdésben foglalt feltételek meglétét a fővárosi és megyei kormányhivatal – indokolt esetben más állami szervek bevonásával – törvényességi felügyeleti eljárás keretében vizsgálja. Törvény vagy megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában az ellátás megkezdésének időpontja a döntést követő év január 1. napja.

(3) A feladat- és hatáskör vállalása esetén a települési önkormányzat a központi költségvetéstől igényelheti a vállalt feladattal arányos fedezet biztosítását.

12. § A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok:

- a) településfejlesztés, településrendezés;
- b) településüzemeltetés (köztemetők fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak fenntartása, közparkok és egyéb közterületek fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása);
- c) a közterületek elnevezése;
- d) egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- e) környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás);
- f) óvodai ellátás;
- g) kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, közművelődési tevékenység támogatása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- h) egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások;
- i) lakásgazdálkodás;
- j) helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkár-elhárítás;
- k) honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
- l) helyi adóval, gazdaságszervezéssel kapcsolatos feladatok;
- m) a kistermelők, őstermelők számára – külön jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- n) sport, ifjúsági ügyek;
- o) nemzetiségi ügyek;
- p) közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
- q) helyi közösségi közlekedés biztosítása.

13. § A 12. §-ban meghatározott feladatok ellátásának részletes szabályait, ha e törvény másként nem rendelkezik, külön jogszabályok tartalmazzák.

14. § A helyi önkormányzat kötelező feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

15. § Ha az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettség határideje eredménytelenül telt el, vagy a határidőben történő teljesítés elmaradásának reális veszélye fennáll, a Kormány a kötelezettséggel összefüggő beruházás megvalósításáról saját hatáskörben gondoskodhat. A Kormány döntése ellen az érintett önkormányzat képviselő-testülete a Fővárosi Bírósághoz fordulhat. A helyi önkormányzat köteles a beruházás megvalósításához szükséges, tulajdonát érintő intézkedések tűrésére.

A helyi közbiztonsággal kapcsolatos önkormányzati feladatok

16. § (1) A helyi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyonának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására külön törvény alapján jogosult szervezet (önkormányzati rendészeti szerv) létrehozásával is gondoskodhat.

(2) Az önkormányzati rendészeti szerv alaptevékenységét a rendőrség szakmai felügyeletével végzi. A tevékenységét csak akkor kezdheti meg, ha működtetésének alapidokumentumait a rendőrség törvényességi szempontból felülvizsgálta, és azokat ellenjegyezte. Ha a rendőrség a szervezet törvényes működését nem látja biztosítottnak, működését felfüggesztheti.

(3) Az önkormányzati rendészeti szerv által végezhető feladatokat, az alkalmazható kényszerítő eszközöket, a működésére vonatkozó szabályokat, valamint az e feladatokat ellátókkal szemben támasztott személyi feltételeket külön törvény határozza meg.

Államigazgatási feladat- és hatáskörök

17. § (1) Ha törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a polgármester, a főpolgármester, a megyei képviselő-testület elnöke

a) számára államigazgatási feladat- és hatáskört állapít meg, vagy

b) honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási ügyekben az országos államigazgatási feladatok helyi irányításában és végrehajtásában való részvételét rendeli el, az ellátásukhoz szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja.

(2) Ha a polgármester, a főpolgármester, a megyei képviselő-testület elnöke az (1) bekezdés szerinti államigazgatási feladat- és hatáskörében jár el, a képviselő-testület nem utasíthatja, döntését nem bírálhatja felül.

III. Fejezet

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK, SZERVEIK ÉS MŰKÖDÉSÜK

Értelmező rendelkezés

18. § E fejezet alkalmazása során:

a) a képviselő-testület, valamint a polgármester hatáskörébe tartozó választás, kinevezés, vezetői megbízás joga - a megyei képviselő-testület elnökének választása kivételével - magában foglalja a felmentés, a megbízás visszavonásának jogát;

b) az egyéb munkáltatói jogon a kinevezés, vezetői megbízás, felmentés, vezetői megbízás visszavonása, az összeférhetlenség megállapítása, fegyelmi eljárás megindítása, a fegyelmi büntetés kiszabása kivételével minden más munkáltatói jogot kell érteni;

A települési önkormányzatok

19. § A községi önkormányzat köteles ellátni mindazokat a törvényben meghatározott feladatokat, amelyek a helyi lakosság alapvető létfeltételeit, az ehhez szükséges közszolgáltatások közvetlen igénybevételének lehetőségeit biztosítják.

20. § (1) A járásszékhely városi, valamint a városi önkormányzat – külön törvényben meghatározottak szerint – olyan közszolgáltatásokat lát el, melyeket saját területén és vonzáskörzetében, vagy a járás egész területén gazdaságosan, hatékonyan és a szakmai szabályok előírásainak megfelelően képes biztosítani.

(2) A megyei város települési önkormányzat, amely – külön törvényben meghatározottak szerint, az abban foglalt kivételekkel – azokat a közszolgáltatásokat is biztosítja, melyek saját területén túl a megye egészére vagy nagy részére kiterjednek.

(3) A megyeszékhely város, valamint az Országgyűlés által e törvény hatálybalépése előtt megyei jogúvá nyilvánított város megyei város.

A főváros és kerületei

Általános rendelkezések

21. § (1) Budapest főváros kétszintű önkormányzata (a főváros önkormányzati rendszere) a fővárosi és a kerületi szintű önkormányzatokból áll.

(2) A fővárosi, valamint a fővárosi kerületi önkormányzatok önkormányzati alapjogaikat tekintve egyenlőek, feladat- és hatásköreik egymástól eltérnek.

(3) A fővárosi önkormányzat olyan települési önkormányzat, amely a területi önkormányzat feladat- és hatásköreit is elláthatja. A főváros képviselő-testületét a főpolgármester képviseli.

(4) A főváros területe kerületekre tagozódik, minden fővárosi kerületben települési önkormányzat működik.

(5) A fővárosban fővárosi önkormányzati hivatal, a fővárosi kerületben önkormányzati hivatal működik. A fővárosi önkormányzati hivatalt a főjegyző, a kerületi önkormányzati hivatalt a jegyző vezeti. A fővárosban és a fővárosi kerületben több aljegyző is kinevezhető.

(6) Törvény vagy kormányrendelet egyes államigazgatási ügyeket a főváros egészére kiterjedő illetékességgel a főpolgármester hatáskörébe utalhat.

Feladat- és hatásköri szabályok

22. § (1) A fővárosi önkormányzat az e törvényben meghatározottak szerint ellátja mindazokat a terület- és településfejlesztési, valamint területrendezési és településüzemeltetési feladatokat, amelyek a főváros egészét érintik vagy amelyek a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak.

(2) A fővárosi önkormányzat látja el – az e törvény II. fejezetében meghatározott feladat-telepítési elvek alapján – a főváros egészét, valamint a több kerületét érintő helyi önkormányzati feladatokat.

(3) A fővárosi kerületi önkormányzatok – törvény keretei között – önállóan gyakorolják a települési önkormányzatokat megillető valamennyi feladat- és hatáskört, amelyet törvény nem utal a fővárosi önkormányzat kizárólagos feladat- és hatáskörébe, valamint ellátják az (1) bekezdésbe nem tartozó terület- és településfejlesztési, valamint területrendezési és településüzemeltetési feladatokat.

(4) A fővárosi önkormányzat feladata különösen:

a) kormányrendeletben meghatározott kiemelt forgalmú és országos közúti közlekedésben is fontos szerepet játszó főútvonalak, sugár- és gyűrűirányú közutak, kiemelt tömegközlekedési csomópontok, valamint kiemelt közparkok és közterek kezelése, fejlesztése és üzemeltetése;

b) a kerületek határain átnyúló településrendezés, terület- és településfejlesztés;

c) településtisztaság (közutak locsolása, síkosságmentesítés);

d) egyes szociális ellátások biztosítása;

e) állategészségügyi feladatok;

f) az érintett kerületek véleményének kikérésével közutak, közparkok, közterek elnevezése;

g) saját tulajdonú lakás- és helyiséggazdálkodás;

h) fővárosi szintű sport és szabadidősport;

- i) közvilágítás biztosítása, köztemetők fenntartása, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása;
- j) helyi közösségi közlekedés, valamint a főváros kormányrendeletben meghatározott területén (belváros) a parkolás feltételrendszerének kialakítása és működtetése;
- k) távhőszolgáltatás;
- l) környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkár-elhárítás;
- m) honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem;
- n) fővárosi helyi adóval kapcsolatos feladatok;
- o) gazdaságszervezés- és fejlesztés;
- p) az országos szerepkörrel összefüggő kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári, közművelődési tevékenység támogatása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása;
- q) a kiemelt kulturális örökség (világörökség) védelme;
- r) a hajléktalan ellátás.

(5) A kerületi önkormányzat feladata különösen:

- a) helyi közutak, közterek és parkok kezelése, fejlesztése és üzemeltetése;
- b) közterület-használatra vonatkozó szabályok és díjak megállapítása;
- c) a (4) bekezdés j) pontja szerinti terület kivételével a parkolás üzemeltetés;
- d) általános közterület-felügyeleti hatáskör a kerület közigazgatási határán belül;
- e) helyi településrendezés, terület- és településfejlesztés;
- f) helyi településrendezési szabályok megalkotása (fővárosi településrendezési terv alapján);
- g) idegenforgalmi feladatok ellátása;
- h) ipari és kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos szabályozási jogkörök;
- i) egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások;
- j) óvodai ellátás;
- k) egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások;
- l) a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
- m) lakásgazdálkodás;
- n) helyi adóval kapcsolatos feladatok;
- o) a kistermelők, őstermelők számára – külön jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
- p) kerületi sport- és szabadidősport támogatása, ifjúsági ügyek;
- q) közreműködés a helyi közbiztonság biztosításában;
- r) nemzetiségi ügyek.

(6) Az (1)-(5) bekezdésben meghatározott feladatok ellátásának részletes szabályait, ha e törvény másként nem rendelkezik, külön jogszabályok tartalmazzák.

23. § A főváros képviselő-testülete a főváros egységes településpolitikájának biztosítása érdekében – a Kormány, valamint a kerületi képviselő-testületek véleményének kikérésével, a megalakulását követő egy éven belül – minősített többséggel dönt a fővárosnak legalább az adott ciklusra szóló városfejlesztési programjáról.

A főváros és kerületei rendeletalkotása

24. § E törvény, továbbá az adott önkormányzati feladat meghatározásáról szóló törvény határozza meg, hogy rendelkezései végrehajtására a fővárosi képviselő-testület vagy a fővárosi kerületi képviselő-testület alkothat rendeletet.

A főváros és a kerületi önkormányzatok gazdálkodása

25. § Helyi adó bevezetésére és működtetésére az e törvényben rögzített feladatellátás alapján a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzat is jogosult. Az adókiivetés, bevezetés és működtetés rendjét törvény szabályozza.

Megyei önkormányzat

26. § (1) A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely külön törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési és a területrendezési feladatokat lát el.

(2) A megyei önkormányzat képviselő-testületének elnökét a képviselő-testület titkos szavazással választja a megbízatásának időtartamára.

(3) A megyei önkormányzat képviselő-testületének elnöke – pályázat alapján határozatlan időre – nevezi ki a főjegyzőt, a főjegyző javaslatára az aljegyzőt.

(4) A megyei önkormányzatra a helyi önkormányzatokra vonatkozó rendelkezéseket az (1)-(3) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A helyi önkormányzati képviselő

A megbízatás keletkezése és megszűnése

27. § (1) A helyi önkormányzati képviselő (a továbbiakban: önkormányzati képviselő) megbízatása, jogai és kötelezettségei a megválasztásával keletkeznek, a megbízatás megszűnésével szűnnek meg.

(2) Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület alakuló ülésén, időközi választás esetén a megválasztását követő ülésen a képviselő-testület előtt az 1. melléklet szerinti szöveggel esküt vagy fogadalmat tesz és erről okmányt ír alá.

28. § (1) Az önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik:

a) a megválasztását követő helyi önkormányzati általános választás napján, jelöltek hiányában elmaradt választás esetén az időközi választás napján;

b) ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;

c) az összeférhetetlenség kimondásával;

d) méltatlanság megállapításával;

e) ha az önkormányzati képviselő, annak az ülésnek az időpontjától, amelyről első ízben távol maradt, egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület ülésén;

f) lemondással;

g) a képviselő-testület feloszlásával;

h) a képviselő-testület feloszlása esetén, valamint

i) az önkormányzati képviselő halálával.

(2) Az önkormányzati képviselő az (1) bekezdés *b)* pontjában foglalt feltétel bekövetkezéséről három napon belül köteles tájékoztatni a képviselő-testületet és a fővárosi és megyei kormányhivatalt.

29. § (1) Az önkormányzati képviselő a képviselő-testület ülésén jelentheti be lemondását. A lemondást és a megbízatás megszűnésének időpontját az ülés jegyzőkönyvében rögzíteni kell.

(2) Az önkormányzati képviselő lemondhat a képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával is, melyet a polgármesternek, a főpolgármesternek, a megyei önkormányzat

képviselő-testülete elnökének (a továbbiakban együtt: polgármester) ad át vagy juttat el. Az írásbeli nyilatkozatot a képviselő-testület következő ülésén ismertetni kell.

(3) A lemondás nem vonható vissza.

(4) Az önkormányzati képviselő megbízatása megszűnik:

a) a képviselő által meghatározott, a lemondást követő egy hónapon belüli időpontban, ennek hiányában

b) a lemondás bejelentésének vagy az írásbeli nyilatkozat átvételének napján.

30. § (1) Az önkormányzati képviselői megbízatás megszűnését a 28. § (1) bekezdés c)-e) pontjai esetén a képviselő-testület a határozatában állapítja meg.

(2) A képviselő-testület (1) bekezdés szerinti határozatát az ülést követő munkanapon kézbesíteni kell:

a) az érintett önkormányzati képviselőnek;

b) a választási bizottságnak;

c) a fővárosi és megyei kormányhivatalnak.

Jogok és kötelezettségek

31. § (1) Az önkormányzati képviselő a település (fővárosi kerület, megye) egészéért vállalt felelősséggel képviseli a választóinak az érdekeit. Az önkormányzati képviselők jogai és kötelességei azonosak.

(2) Az önkormányzati képviselő:

a) részt vehet a képviselő-testület döntéseinek előkészítésében, végrehajtásuk szervezésében és ellenőrzésében;

b) a képviselő-testület ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen – vagy legkésőbb tizenöt napon belül írásban – érdemi választ kell adni;

c) kérésére az írásban is benyújtott hozzászólását a jegyzőkönyvhöz kell mellékelni, vagy kérésére a véleményét rögzíteni kell a jegyzőkönyvben;

d) tanácskozási joggal részt vehet a képviselő-testület bármely bizottságának nyilvános vagy zárt ülésén. Javasolhatja a bizottság elnökének a bizottság feladatkörébe tartozó ügy megtárgyalását, amelyet a bizottság legközelebbi ülése elé kell terjeszteni és tárgyalására az önkormányzati képviselőt meg kell hívni. Kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület vizsgálja felül bizottságának, a polgármesternek, a részönkormányzat testületének, a jegyzőnek – a képviselő-testület által átruházott – önkormányzati ügyben hozott döntését;

e) megbízás alapján képviselheti a képviselő-testületet;

f) a képviselő-testület hivatalától igényelheti a képviselői munkájához szükséges tájékoztatást, ügyviteli közreműködést. Közérdekű ügyben kezdeményezheti a képviselő-testület szervének intézkedését, amelyre annak tizenöt napon belül érdemi választ kell adni;

g) a testületi munkában való részvételhez szükséges időtartam alatt a munkahelyén felmentést élvez a munkavégzés alól. Az emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg, melynek alapján az önkormányzati képviselő társadalombiztosítási ellátásra is jogosult. A képviselő-testület átalányt is megállapíthat;

h) a képviselő-testület és a képviselő-testület bizottságának ülésén a magyar jelnyelvet vagy az általa választott speciális kommunikációs rendszert használhatja. A magyar jelnyelv, valamint a választott speciális kommunikációs rendszer használatának valamennyi költségét az önkormányzat biztosítja;

i) köteles a testületi üléseken megjelenni, a képviselő-testület munkájában és döntéshozatali eljárásában részt venni;

j) megbízatásának ideje alatt legalább egy alkalommal köteles részt venni a fővárosi és megyei kormányhivatal által szervezett képzésen;

k) köteles rendszeres kapcsolatot tartani választóival;

l) köteles évente egy alkalommal a választópolgároknak beszámolni képviselői tevékenységéről.

(3) Az önkormányzati képviselő e minőségére saját szakmai vagy üzleti ügyében nem hivatkozhat.

32. § Az e törvényben meghatározott kötelezettségeit megszegő önkormányzati képviselő megállapított tiszteletdíját, természetbeni juttatását a képviselő-testület – a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak alapján – legfeljebb tizenkét havi időtartamra csökkentheti, megvonhatja. Ismételt kötelezettség-szegés esetén a csökkentés vagy a megvonás újra megállapítható.

33. § A képviselő-testület a polgármesternek vagy bármely önkormányzati képviselőnek a javaslatára az önkormányzati képviselők közül tanácsnokokat választhat. A tanácsnok felügyeli a képviselő-testület által meghatározott önkormányzati feladatkörök ellátását.

*A helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíja,
juttatása, költségtérítése*

34. § (1) A képviselő-testület az önkormányzat saját bevételei terhére az önkormányzati képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.

(2) Ha az önkormányzati képviselő tanácsnok, önkormányzati bizottság elnöke vagy tagja, számára magasabb összegű tiszteletdíj is megállapítható. Az önkormányzati képviselő számára történő tiszteletdíj megállapítása nem veszélyeztetheti az önkormányzat kötelező feladatai ellátását.

(3) Az önkormányzati képviselőnek a képviselő-testület képviselőjében vagy a képviselő-testület, továbbá a polgármester megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt, szükséges költségét meg kell téríteni. A képviselői költségek kifizetését a polgármester engedélyezi.

(4) Az önkormányzati képviselő tiszteletdíja és egyéb juttatása közérdekű adat.

Összeférhetetlenség

35. § Az önkormányzati képviselő, valamint a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja nem folytathat olyan tevékenységet, amely a közfeladata befolyásmentes ellátását veszélyezteti, a feladatainak ellátásához szükséges közbizalmat megingathatja, továbbá nem lehet

a) aki olyan tisztséget tölt be, olyan feladatot lát el, amelyre kinevezését, megbízatását az Országgyűléstől, köztársasági elnöktől, kormányfőtől, Kormánytól, kormány tagjától vagy az Országgyűlés, kormány alárendeltségébe tartozó szervtől (vezetőjétől) kapta;

b) központi államigazgatási szerv vezetője, köztisztviselője, alkalmazottja;

c) kormánytisztviselő;

d) honvédelmi, rendvédelmi szerv hivatásos és szerződéses állományú tagja;

e) jegyző (főjegyző), aljegyző, a képviselő-testület hivatalának köztisztviselője, alkalmazottja;

f) más települési önkormányzatnál képviselő;

g) más települési önkormányzatnál polgármester, alpolgármester;

h) a képviselő-testület által alapított költségvetési szerv vezetője, vezető-helyettese, gazdasági vezetője a jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulás elnökének a kivételével, továbbá olyan közalkalmazott, aki kinevezését, megbízását a képviselő-testülettől kapja;

i) a helyi önkormányzat által alapított vagy tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság, továbbá a helyi önkormányzat tulajdoni részesedésével működő gazdasági társaság által alapított gazdasági társaság legfőbb szervének, ügyvezetésének tagja, személyes közreműködője, képviselet ellátására jogosultja;

j) aki a képviselő-testülettel vagy a képviselő-testület szervével kötött, munkaszerződés vagy polgári jogi szerződés alapján önkormányzati feladatot lát el;

k) a képviselő-testülettel vagy a képviselő-testület szervével kötött polgári jogi szerződés alapján önkormányzati feladatot ellátó gazdasági társaság személyes közreműködője, az ügyvezetésben résztvevője, képviselet ellátására jogosultja;

l) médiatartalom-szolgáltató természetes személy, továbbá jogi személy, valamint gazdasági társaság legfőbb szervének, ügyvezetésének tagja, személyes közreműködője, képviselet ellátására jogosultja;

m) aki a bíróság által feloszlott egyesület működésében részt vesz.

Összeférhetlenségi eljárás

36. § (1) Az önkormányzati képviselő az összeférhetlenségi okot a megválasztásától vagy az összeférhetlenségi ok felmerülésétől számított harminc napon belül köteles megszüntetni. Amennyiben külön jogszabályban meghatározottak szerint nem lehetséges az összeférhetlenségi ok alapjául szolgáló jogviszony harminc napon belül történő megszüntetése, akkor az önkormányzati képviselő által tett és a jogviszony megszüntetéséről szóló, az arra jogosult által írásban megerősített lemondó nyilatkozatának a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságnak (a továbbiakban e fejezet tekintetében: összeférhetlenségi bizottság) történő átadását az összeférhetlenség megszüntetésének kell tekinteni.

(2) Ha az önkormányzati képviselő az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségének nem tett eleget, bármely önkormányzati képviselő vagy bizottság indítványára – összeférhetlenségi bizottság javaslata alapján – a képviselő-testület a következő ülésén, legkésőbb az összeférhetlenség megállapításának kezdeményezését követő harminc napon belül határozattal megállapítja az összeférhetlenség alapjául szolgáló körülmények fennállását, és kimondja az összeférhetlenséget. A képviselő-testület határozatát az ülést követő munkanapon az önkormányzati képviselőnek és a fővárosi és megyei kormányhivatalnak kézbesíteni kell.

(3) Az önkormányzati képviselő összeférhetlenségének a megállapítását bárki kezdeményezheti a jegyzőnél, melyet az összeférhetlenségi bizottságnak haladéktalanul továbbítani kell kivizsgálásra. Ismételt kezdeményezés esetén, amennyiben az új tény vagy körülményt nem tartalmaz, az összeférhetlenségi bizottság külön vizsgálat nélkül lezárja az ügyet, ebben az esetben a (2) bekezdés szerinti határozathozatalra sem kerül sor.

(4) Az önkormányzati képviselő az összeférhetlenségét, a tisztsége megszűnését megállapító képviselő-testületi határozat felülvizsgálatát kérheti – jogszabálysértésre hivatkozással – a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fővárosi, megyei bíróságtól.

(5) A bíróság a kérelemről – annak beérkezésétől számított harminc napon belül – nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság az önkormányzati képviselőt, a keresettel megtámadott határozatot hozó képviselő-testület képviselőjét, a kereset előterjesztőjét meghallgathatja. A bíróság döntése ellen további jogorvoslatnak, felülvizsgálatnak helye nincs.

(6) A fővárosi és megyei kormányhivatal a fővárosi, megyei bíróságnál kezdeményezheti az önkormányzati képviselő összeférhetlenségének a kimondását, ha a képviselő-testület nem dönt az összeférhetlenségről vagy döntése jogszabálysértő. A bíróság eljárására az (5) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a bíróság döntése ellen – annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül – az érintett önkormányzati képviselő, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal fellebbezést nyújthat be. A fellebbezésről, annak beérkezésétől számított három

napon belül a másodfokú bíróság nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban határoz. A bíróság döntése ellen felülvizsgálatnak helye nincs.

(7) Az önkormányzati képviselő tisztsége a képviselő-testület összeférhetetlenséget megállapító határozata – ha az ellen a rendelkezésre álló határidő alatt jogorvoslat iránti kérelemmel nem éltek – meghozatalának napján, jogorvoslati kérelem előterjesztése esetén a jogerős bírósági döntés napján szűnik meg.

Méltatlanság

37. § (1) Méltatlanság miatt a képviselő-testület határozatával megszünteti annak az önkormányzati képviselőnek a megbízatását,

a) akit a közügyek gyakorlásától jogerősen eltiltottak;

b) akit szándékos bűncselekmény miatt jogerősen végrehajtható szabadságvesztésre ítélték;

c) akinek kényszergyógykezelését a bíróság jogerősen elrendelte;

d) akinek az állammal, önkormányzattal szemben – a lehetséges jogorvoslati eljárások kimerítését követően – köztartozása áll fenn, és azt az erről szóló értesítés kézhezvételétől számított hatvan napon belül – részletfizetés vagy fizetési halasztás esetén az ezt engedélyező határozat rendelkezéseinek megfelelően – nem rendezi;

e) akinek a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezései alapján a felszámolás során ki nem elégített követelésekért a bíróság jogerősen megállapította a felelősségét és a bírósági határozat szerinti helytállási kötelezettségét nem teljesítette;

f) aki a vagyonyilatkozatában lényeges adatot, ténytet nem a valóságnak megfelelően közöl.

(2) Az önkormányzati képviselő köteles az (1) bekezdés *a)*-*e)* pontjában foglaltakról, a jogerős ítélet kézhezvételétől vagy az (1) bekezdés *d)* és *e)* pontjában foglaltak beálltától számított három napon belül tájékoztatni a képviselő-testületet és a fővárosi és megyei kormányhivatalt.

(3) A büntetőeljárásról szóló törvényben foglaltakra figyelemmel az eljáró bíróság az önkormányzati képviselő bűnösségét megállapító jogerős ítélet meghozataláról haladéktalanul tájékoztatja a képviselő-testületet és a fővárosi és megyei kormányhivatalt.

(4) Az önkormányzati képviselő megválasztásától számított harminc napon belül köteles kérelmezni felvételét az adózás rendjéről szóló törvényben meghatározott köztartozásmentes adózói adatbázisba (a továbbiakban: adatbázis). Az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvételére irányuló kérelme benyújtásának hónapját követő hónap utolsó napjáig köteles a képviselő-testületnél igazolni az adatbázisba való felvételének megtörténtét. Amennyiben az állami adóhatóság az adatbázisba történő felvételt követően megállapítja, hogy az önkormányzati képviselő az adatbázisba történő felvétel feltételeinek nem felel meg, az adatbázisból törli, amelyről írásban értesíti a képviselő-testületet és a fővárosi és megyei kormányhivatalt.

(5) A méltatlansági eljárásra egyebekben a 36. § (2)-(7) bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

Vagyonyilatkozat-tételi eljárás

38. § (1) Az önkormányzati képviselő megválasztásától, majd ezt követően minden év január 1-jétől számított harminc napon belül az e törvény 2. melléklete szerinti vagyonyilatkozatot köteles tenni. Az önkormányzati képviselő saját vagyonyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házaspár- vagy élettársának, valamint gyermekének (e § tekintetében együtt: hozzátartozó) a melléklet szerinti vagyonyilatkozatát.

(2) A vagyonyilatkozat tételének elmulasztása esetén – annak benyújtásáig – az önkormányzati képviselő e tisztségéből fakadó jogait nem gyakorolhatja, tiszteletdíjat, természetbeni juttatást, költségtérítést nem kaphat.

(3) A vagyonyilatkozatot a szervezeti és működési szabályzatban erre kijelölt bizottság (a továbbiakban: vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottság) tartja nyilván és ellenőrzi. Az önkormányzati képviselő vagyonyilatkozata – az ellenőrzéshez szolgáltatott azonosító adatok kivételével – nyilvános. Az önkormányzati képviselő hozzátartozójának nyilatkozata nem nyilvános, abba csak a vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottság tagjai tekinthetnek be az ellenőrzés céljából.

(4) A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárást a vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottságnál bárki kezdeményezheti. Az eljárás eredményéről a vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottság tájékoztatja a soron következő ülésen a képviselő-testületet.

(5) A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottság felhívására az önkormányzati képviselő köteles saját, valamint a hozzátartozója vagyonyilatkozatában feltüntetett adatokra vonatkozó azonosító adatokat haladéktalanul írásban bejelenteni. Az azonosító adatokat csak a vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottság tagjai ismerhetik meg, azokat az eljárás lezárását követő nyolc napon belül törölni kell.

A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjaira vonatkozó külön szabályok

39. § (1) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja a megválasztását követően a képviselő-testület előtt – a képviselőre irányadó szöveggel – esküt vagy fogadalmat tesz, és erről okmányt ír alá.

(2) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjával szemben fennálló összeférhetlenségre az önkormányzati képviselőkre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy ha a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja harminc napon belül nem szünteti meg a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot, a képviselő-testület köteles a határidő lejártát követő ülésén az érintett bizottsági tagságát megszüntetni. E döntés ellen jogorvoslatnak helye nincs.

(3) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjára az önkormányzati képviselőkre vonatkozó méltatlansági szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a képviselő-testület köteles a méltatlansági feltételek beálltát követő ülésén az érintett bizottsági tagságát megszüntetni. A képviselő-testület döntése ellen jogorvoslatnak helye nincs.

(4) A képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagjára az önkormányzati képviselők tiszteletdíjára, természetbeni juttatására, költségtérítésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A képviselő-testület

40. § (1) A helyi önkormányzat jogi személy. A képviselő-testületet a polgármester, a megyei önkormányzat képviselő-testületének elnöke, a főpolgármester képviseli.

(2) Az önkormányzati feladatok ellátását a képviselő-testület és szervei biztosítják. A képviselő-testület szervei: a polgármester, a megyei önkormányzat képviselő-testületének elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, az önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás.

(3) Önkormányzati döntést a képviselő-testület, a helyi népszavazás, a képviselő-testület felhatalmazása alapján a képviselő-testület bizottsága, a részönkormányzat testülete, törvényben meghatározott társulása, a polgármester, továbbá a jegyző hozhat.

(4) A képviselő-testület – e törvényben meghatározott kivételekkel – hatásköreit a polgármesterre, a bizottságra, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a törvényben meghatározott társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja.

(5) Az átruházott hatáskör tovább nem ruházható.

(6) A képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására – külön jogszabályban meghatározottak szerint – költségvetési szervet, gazdálkodó szervezetet, nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet (a továbbiakban együtt: intézmény) alapíthat, továbbá szerződést köthet természetes- és jogi személlyel vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezettel.

(7) A helyi önkormányzat képviselő-testülete – amennyiben törvény kivételt nem tesz – kinevezi az intézmény vezetőjét.

(8) Törvény előírhatja, hogy meghatározott közszolgáltatást kizárólag erre a célra alapított költségvetési szerv, többségi önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság többségi tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagy önkormányzati társulás láthat el.

41. § (1) A képviselő-testület hatásköréből – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – nem ruházható át:

a) a rendeletalkotás;

b) szervezetének kialakítása és működésének meghatározása, továbbá a 10.000 fő lakosságszám alatti településen a törvény által hatáskörébe utalt választás, kinevezés, vezetői megbízás;

c) a helyi népszavazás elrendelése, kitüntetések és elismerő címek alapítása;

d) a gazdasági program, a hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás, a kölcsönfelvétel vagy más adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás, a követelésről és örökségről történő lemondás, államháztartáson kívüli forrás átvétele, átadása;

e) önkormányzati társulás létrehozása, társuláshoz, érdekképviselői szervezethez való csatlakozás;

f) megállapodás külföldi önkormányzattal való együttműködésről, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozás;

g) intézmény alapítása;

h) közterület elnevezése, köztéri szobor, műalkotás állítása;

i) eljárás kezdeményezése az Alkotmánybíróságnál, bíróságnál;

j) a bíróságok ülnökeinek megválasztása;

k) állásfoglalás intézmény átszervezéséről, megszüntetéséről, ellátási, szolgáltatási körzeteiről, ha a szolgáltatás a települést is érinti;

l) a települési képviselő, polgármester méltatlansági és a vagyonyilatkozati eljárással kapcsolatos, továbbá összeférhetlenségi ügyében való döntés;

m) az önkormányzati képviselői megbízás megszűnéséről való döntés, ha a képviselő egy éven át nem vesz részt a képviselő-testület ülésén;

n) 10.000 fő lakosságszámú alatti település esetében a településrendezési terv jóváhagyása;

o) területszervezési kezdeményezés;

p) amit törvény a képviselő-testület át nem ruházható hatáskörébe utal.

(2) A 10.000 fő lakosságszám feletti települési és a megyei önkormányzat képviselő-testülete rendeletében a törvény által hatáskörébe utalt választást, kinevezést, vezetői megbízást, a településrendezési terv jóváhagyását a polgármesterre, a megyei képviselő-testület elnökére, a képviselő-testület bizottságára, a részönkormányzat testületére, a törvényben meghatározott társulására, valamint az intézmény alapításának hatáskörét a társulására ruházhatja.

A képviselő-testület működése

42. § (1) A képviselő-testület az alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül tartja meg.

(2) Az alakuló ülést a legidősebb települési képviselő, mint korelnök hívja össze és vezeti a polgármester és az önkormányzati képviselők eskütételéig. A megyei önkormányzat képviselő-testületének alakuló ülését a választást követő tizenöt napon belül a korelnök hívja össze, és vezeti a

megyei önkormányzat képviselő-testülete új elnökének szervezeti és működési szabályzat szerinti megválasztásának időpontjáig.

(3) A képviselő-testület az alakuló ülésen megállapítja a polgármester illetményét, tiszteletdíját; az alakuló vagy az azt követő ülésen e törvény szabályai szerint megalkotja szervezeti és működési szabályzatáról szóló rendeletét, megválasztja a bizottság vagy bizottságok tagjait, az alpolgármestert, alpolgármestereket, dönt illetményükről, tiszteletdíjukról.

43. § A képviselő-testület szükség szerint, a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott számú, de évente legalább hat ülést tart. Az ülést tizenöt napon belül össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének, a képviselő-testület bizottságának, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetőjének – a testületi ülés indokát, pontos időpontját, helyszínét és a napirendet tartalmazó – indítványára.

44. § A képviselő-testület ülését a polgármester hívja össze és vezeti, akadályoztatása esetén e hatáskörét az alpolgármester, több alpolgármester esetén a polgármester által kijelölt alpolgármester gyakorolja. A polgármesteri és az alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, a tartós akadályoztatásuk esetére a szervezeti és működési szabályzat rendelkezik a képviselő-testület összehívásának, vezetésének a módjáról. A jegyző az akadályoztatással kapcsolatban felmerült kétség esetén a polgármester (alpolgármester) írásos nyilatkozatát kéri.

45. § (1) A képviselő-testület ülése nyilvános.

(2) A képviselő-testület

a) zárt ülést tart önkormányzati hatósági, összeférhetlenségi, méltatlansági, kitüntetési ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén;

b) zárt ülést tart az érintett kérésére választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, annak visszavonása, fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor;

c) zárt ülést rendelhet el a vagyonával való rendelkezés esetén, továbbá az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat vagy más érintett üzleti érdekét sértené.

(3) A zárt ülésen a képviselő-testület tagjai, a nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester és a jegyző, továbbá meghívása esetén a képviselő-testület hivatalának ügyintézője, az érintett és a szakértő vesz részt. A nemzetiségi önkormányzat elnöke kizárólag az általa képviselt nemzetiséget érintő ügy napirendi tárgyalásakor vehet részt a zárt ülésen. Törvény vagy önkormányzati rendelet előírhatja, mely esetben kötelező az érintett meghívása.

46. § (1) A képviselő-testület akkor határozatképes, ha az ülésen az önkormányzati képviselőknek több mint a fele jelen van. A határozatképességet folyamatosan figyelemmel kell kísérni.

(2) A javaslat elfogadásához az egyszerű többséget igénylő javaslat esetén a jelenlevő önkormányzati képviselők, minősített többséget igénylő javaslat esetén a megválasztott önkormányzati képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges. Ennek hiányában a képviselő-testület a javaslatot elutasította. A betöltetlen önkormányzati képviselői helyet a határozatképesség szempontjából betöltöttnek kell tekinteni.

(3) Szavazategyenlőség esetén – amennyiben a javaslat elfogadásához szükséges többséghez egy szavazat hiányzik – a polgármester igen szavazatával a javaslatot elfogadottnak kell tekinteni.

47. § (1) A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza. A nyílt szavazás történhet

a) kézfelemeléssel;

- b) szavazatszámoló gép alkalmazásával;
- c) kézfelemeléssel és szavazatszámoló gép együttes alkalmazásával;
- d) név szerinti szavazással.

(2) A nyílt szavazás módját – az ülésvezető javaslata alapján – a képviselő-testület vita nélkül határozza meg.

(3) A képviselő-testület név szerint szavaz az önkormányzati képviselők egynegyedének indítványára, továbbá név szerinti szavazást rendelhet el a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott esetekben. Ugyanazon döntési javaslat esetében ugyanazon önkormányzati képviselő vagy bizottság egy alkalommal javasolhat név szerinti szavazást. Nem lehet név szerinti szavazást tartani a bizottság létszáma és összetétele tekintetében, valamint a tanácskozások lefolytatásával összefüggő (ügyrendi javaslatot tartalmazó) kérdésekben.

(4) A név szerinti szavazás esetén a jegyző „ábécé” sorrendben felolvassa a képviselő-testület tagjainak névsorát. A képviselők „igen”, „nem”, „tartózkodom” nyilatkozattal szavaznak.

(5) A jegyző a szavazást a névsoron feltünteti, a szavazatokat összeszámolja és a szavazás eredményét – névsorral együtt – átadja az ülésvezetőnek. A szavazás eredményét az ülésvezető hirdeti ki. A névsort a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

(6) Ha a nyílt szavazás szavazatszámoló gép alkalmazásával történt, a szavazás eredményét rögzítő számítógépes lista egy példányát a jegyzőkönyvhöz mellékelve meg kell őrizni.

(7) Az ülésvezető megállapítja a szavazás eredményét. Ha a szavazás eredménye felől kétség merül fel, bármely önkormányzati képviselő kérésére a szavazást egy alkalommal meg lehet ismételni.

(8) A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott módon titkos szavazást tarthat a 45. § (2) bekezdésében foglalt ügyekben.

48. § (1) A képviselő-testület döntéshozatalából kizárható az, akit, vagy akinek a közeli hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. Az önkormányzati képviselő köteles bejelenteni a személyes érintettséget. A kizárásról az érintett önkormányzati képviselő kezdeményezésére vagy bármely önkormányzati képviselő javaslatára a képviselő-testület dönt. A kizárt önkormányzati képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlevőnek kell tekinteni.

(2) A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában meghatározza a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeit.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában a közeli hozzátartozó alatt a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényben meghatározott közeli hozzátartozót kell érteni.

49. § (1) Minősített többség szükséges – a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel – a 41. § (1) bekezdés *a), b), e), f), g)* pontjában foglalt, továbbá a törvényben és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyek eldöntéséhez, az önkormányzati képviselő kizárásához, az összeférhetetlenség, valamint a méltatlanság megállapításához, a képviselői megbízás megszűnéséről való döntéshez, valamint a 45. § (2) bekezdés *c)* pontja szerinti zárt ülés elrendeléséhez.

(2) Nem szükséges minősített többség a költségvetési, a zárszámadási, valamint a helyi adóról szóló rendelet elfogadásához.

50. § (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete által megalkotott rendeletet (a továbbiakban: önkormányzati rendelet) a polgármester és a jegyző írja alá.

(2) Az önkormányzati rendeletet a képviselő-testület hivatalos lapjában vagy a helyben szokásos - a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott - módon ki kell hirdetni. A saját honlappal rendelkező önkormányzat rendeletét a honlapján is közzéteszi. Kihirdetéséről a jegyző gondoskodik. A helyi önkormányzat az önkormányzati rendeletet a kihirdetését követően haladéktalanul megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak, és a fővárosi és megyei

kormányhivatal továbbítja azt a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek.

(3) Ha az önkormányzati rendelet kihirdetett szövege eltér az önkormányzati rendelet aláírt szövegétől, a polgármester vagy a jegyző kezdeményezi az eltérés helyesbítését. Az önkormányzati rendelet a hatálybalépését megelőzően, de legkésőbb a kihirdetést követő hatodik munkanapon helyesbíthető. Az eltérés megállapítása esetén a helyesbítés megjelentetéséről a jegyző az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon gondoskodik.

(4) A képviselő-testület normatív határozatának közzétételére a (2) és (3) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni.

(5) A helyi önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben meghatározhat tiltott, kirívóan közösségellenes magatartásokat. A helyi önkormányzat képviselő-testülete e magatartás elkövetőjével szemben önkormányzati rendeletben ötvenezer forintig terjedő pénzbírság (igazgatási bírság) kiszabását rendelheti el.

51. § (1) A képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza:

- a) a testületi ülés helyét;
- b) időpontját;
- c) a megjelent önkormányzati képviselők nevét, az ülésről történő távozásuk időpontját;
- d) a meghívottak nevét, megjelenésük tényét;
- e) a javasolt, elfogadott és tárgyalta napirendi pontokat;
- f) az előterjesztéseket;
- g) az egyes napirendi pontokhoz hozzászólók nevét, részvételük jogcímét, a hozzászólásuk, továbbá az ülésen elhangzottak lényegét;
- h) a szavazásra feltett döntési javaslat pontos tartalmát;
- i) a döntéshozatalban résztvevők számát;
- j) a döntésből kizárt önkormányzati képviselő nevét és a kizárás indokát;
- k) a jegyző jogszabálysértésre vonatkozó jelzését;
- l) a szavazás számszerű eredményét;
- m) a hozott döntéseket és
- n) a szervezeti és működési szabályzatban meghatározottakat.

(2) A képviselő-testület ülésének a jegyzőkönyvét a polgármester és a jegyző írja alá. A jegyzőkönyv közokirat, amelynek elkészítéséről a jegyző gondoskodik. A zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet az ülést követő tizenöt napon belül a jegyző köteles megküldeni a fővárosi és megyei kormányhivatalnak.

(3) A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekinhetnek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe. A külön törvény szerinti közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell. A zárt ülésen hozott képviselő-testületi döntés is nyilvános.

52. § (1) A képviselő-testület a működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg. Ennek keretében a képviselő-testület érdemi tevékenységének elősegítése érdekében meghatározhatja az egyes napirendek tárgyalására fordítható időkeretet, a hozzászólások maximális időtartamát, korlátozhatja az ismételt hozzászólás, indítványozás lehetőségét.

(2) A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg, mely önszerveződő közösségek képviselőit illeti meg tevékenységi körében tanácskozási jog a képviselő-testület és bizottsága ülésein, továbbá azoknak a fórumoknak a rendjét (község-, várospolitikai fórum, városrész tanácskozás, falugyűlés, stb.), amelyek a lakosság, az egyesületek közvetlen tájékoztatását, a fontosabb döntések előkészítésébe való bevonását szolgálják. Ezek

állásfoglalásáról és az ott felmerült kisebbségi véleményekről tájékoztatni kell a képviselő-testületet.

53. § A képviselő-testület évente legalább egyszer, előre meghirdetett közmeghallgatást tart, amelyen a választópolgárok és a helyben érdekelt szervezetek képviselői a helyi közügyeket érintő kérdéseket és javaslatot tehetnek. Az elhangzott javaslatra, kérdésre a közmeghallgatáson vagy legkésőbb tizenöt napon belül választ kell adni.

54. § (1) A képviselő-testület feloszlását megbízatásának lejárta előtt név szerinti szavazással, minősített többséggel mondhatja ki. Ebben az esetben – a feloszlás szabályszerűségének egyidejű megállapítása mellett – három hónapon belüli időpontra időközi választást kell kitűzni. Az időközi választás költségét az önkormányzat viseli.

(2) A képviselő-testület feloszlása nem mondható ki a választást követő hat hónapon belül, valamint az általános választást megelőző év november 30. napját követően. A határidő megállapításkor a feloszlásra irányuló kezdeményezés időpontját kell figyelembe venni.

(3) A képviselő-testület az új képviselő-testület alakuló üléséig, a polgármester az új polgármester megválasztásáig ellátja feladatát, gyakorolja hatáskörét.

Társult képviselő-testület

55. § (1) A települési képviselő-testület más települési képviselő-testülettel társult képviselő-testületet alakíthat.

(2) Társult képviselő-testület alakítása esetén a képviselő-testületek részben vagy egészben egyesítik a költségvetésüket, közös hivatalt tartanak fenn és intézményeiket közösen működtetik.

(3) Azokban az ügyekben, amelyek kizárólag az adott települést érintik, az egyes települések képviselő-testülete önállóan dönt.

(4) A társult képviselő-testület alakuló ülésén határozatba foglalja a megalakulását, a székhelyét, a hozzá tartozó települések felsorolását. A társult képviselő-testület dönt a szervezetéről, működési rendjéről. A társult képviselő-testület ülését össze kell hívni bármely részt vevő település polgármesterének a kezdeményezésére.

(5) Társult testület alakítható úgy is, hogy az érdekelt települési képviselő-testületek a települések lakosságszámának arányában választják meg a tagjait a települési képviselők közül.

A képviselő-testület bizottságai

56. § (1) A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában határozza meg bizottságait, a bizottságok tagjainak számát, a bizottságok feladat- és hatáskörét, működésük alapvető szabályait. Az alakuló vagy az azt követő ülésen köteles megválasztani a törvény által kötelezően létrehozandó és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottságait. 100 főt meg nem haladó lakosú településen a bizottsági feladatokat a képviselő-testület látja el. 1000 főt meg nem haladó lakosú településen a kötelező bizottsági feladat- és hatásköröket egy bizottság is elláthatja.

(2) A képviselő-testület a kétezernél több lakosú településen pénzügyi bizottságot hoz létre. A vagyonyilatkozatok vizsgálatát a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott bizottság végzi, amely gondoskodik azok nyilvántartásáról, kezeléséről és őrzéséről. Törvény más bizottság megalakítását is elrendelheti, amelynek feladat- és hatáskört állapíthat meg.

(3) A képviselő-testület egyes önkormányzati feladatok ellátásának időtartamára ideiglenes bizottságot hozhat létre.

(4) A bizottság tevékenységi körébe tartozó egyes részfeladatok ellátására, saját tagjai közül – legalább háromfős – albizottságot alakíthat. Az albizottság legalább egy tagja települési képviselő.

57. § A bizottság elnökének és tagjainak – a képviselő-testület által történő – megválasztásával jön létre, a képviselő-testület megbízatása időtartamára. A bizottság elnökét és – az elnökkel együtt számított – tagjainak több mint a felét a települési képviselők közül kell választani. Nem lehet a bizottság elnöke, tagja a polgármester. A képviselő-testület a bizottság személyi összetételét, létszámát bármikor megváltoztathatja, a kötelezően létrehozandó bizottság kivételével a bizottságot megszüntetheti.

58. § (1) A bizottság – feladatkörében – előkészíti a képviselő-testület döntéseit, szervezi és ellenőrzi a döntések végrehajtását, ellenőrzi az önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal munkáját. Ha a bizottság a hivatal tevékenységében a képviselő-testület álláspontjától, céljaitól való eltérést, az önkormányzati érdek sérelmét, vagy a szükséges intézkedés elmulasztását észleli, a polgármester intézkedését kezdeményezheti.

(2) A képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyeket bizottság nyújt be, továbbá amely előterjesztések a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be a képviselő-testületnek.

(3) A képviselő-testület döntési jogot adhat bizottságának, amelyet bármikor visszavonhat. A bizottság döntését felülvizsgálhatja, megváltoztathatja.

59. § A bizottság ülésének összehívására, működésére, nyilvánosságára, határozatképességére és határozathozatalára, döntésének végrehajtására, a bizottság tagjainak kizárására, a bizottság üléséről készített jegyzőkönyv tartalmára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kizárásról a bizottság dönt, továbbá a jegyzőkönyvet a bizottság elnöke és egy tagja írja alá. A jegyző tizenöt napon belül köteles a jegyzőkönyvet megküldeni a fővárosi és megyei kormányhivatalnak.

60. § (1) A polgármester indítványára a bizottságot össze kell hívni.

(2) A polgármester felfüggeszheti a bizottság, a részönkormányzat testülete döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával vagy sérti az önkormányzat érdekeit. A felfüggesztett döntésről a képviselő-testület a következő ülésén határoz.

(3) A bizottságok működésének ügyviteli feladatait az önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal látja el.

Településrészi önkormányzat

61. § (1) A képviselő-testület – szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – valamely településrész sajátos érdekeinek képviseletére településrészi önkormányzatot (részönkormányzat) hozhat létre települési képviselők közül és más, az adott településrészen élő választópolgárokból. A településrészi önkormányzati testület vezetőjét az önkormányzati képviselők közül kell választani, kivéve, ha nincs olyan önkormányzati képviselő, aki a vezetői tisztséget vállalja.

(2) Kötelező a részönkormányzat létrehozása a településrész lakossága 25%-ának kezdeményezésére az egyesítéssel létrejött településrészen; a külterületi lakott helyen, továbbá az üdülőtulajdonosok 25%-ának kezdeményezésére az olyan üdülőterületen, amelyen az üdülőtulajdonosok száma eléri a település lakosságának egynegyedét, kivéve, ha nincs olyan, a településrészen élő választópolgár, aki a részönkormányzati tagságot vállalja.

(3) A képviselő-testület határozza meg a településrészi önkormányzat testületének létszámát, a testület megválasztásának rendjét, feladat- és hatáskörét, működésének alapvető szabályait.

(4) A képviselő-testület – szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint – a részönkormányzatnak a településrészt érintő helyi közügyekben javaslattevési, véleményezési jogot adhat, egyes hatásköreit átruházhatja, feladatai ellátásához anyagi eszközöket adhat.

(5) A részönkormányzat testületére önkormányzati hatósági hatáskör nem ruházható át.

(6) A településrészi önkormányzati testület munkájának segítésére a képviselő-testület hivatali kirendeltségeket hozhat létre, amelyek egyben a lakossági ügyintézésben ügyfélszolgálati teendőket is elláthatnak.

(7) A részönkormányzat szervezetére és működésére – az e §-ban foglalt eltérésekkel – a bizottságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A helyi önkormányzat tisztségviselői

Polgármester

62. § A polgármester megválasztását követően esküt vagy fogadalmat tesz a képviselő-testület előtt és erről okmányt ír alá. Az eskü, fogadalom szövegét e törvény 1. melléklete tartalmazza.

63. § (1) A polgármester tisztségét főállásban vagy társadalmi megbízatásban látja el.

(2) Főállású a polgármester, ha főállású polgármesterként választották meg. A polgármesteri tisztség betöltésének módját a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben a polgármester egyetértésével, a szervezeti és működési szabályzat egyidejű módosításával megváltoztathatja.

64. § A képviselő-testület elnöke a polgármester. A polgármester összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését, valamint képviseli a képviselő-testületet.

65. § A polgármester tagja a képviselő-testületnek, a képviselő-testület határozatképessége, döntéshozatala, működése szempontjából önkormányzati képviselőnek tekintendő.

66. § A polgármester

a) a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében irányítja az önkormányzati hivatalt, a közös önkormányzati hivatalt;

b) a jegyző javaslatainak figyelembevételével meghatározza az önkormányzati hivatalnak, a közös önkormányzati hivatalnak feladatait az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában;

c) dönt a jogszabály által hatáskörébe utalt államigazgatási ügyekben, hatósági hatáskörökben, egyes hatásköreinek gyakorlását átruházhatja az alpolgármesterre, a jegyzőre, az önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal ügyintézőjére;

d) a jegyző javaslatára előterjesztést nyújt be a képviselő-testületnek a hivatal belső szervezeti tagozódásának, munkarendjének, valamint ügyfélfogadási rendjének meghatározására;

e) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét;

f) gyakorolja a munkáltatói jogokat a jegyző tekintetében;

g) gyakorolja az egyéb munkáltatói jogokat az alpolgármester és az önkormányzati intézményvezetők tekintetében.

67. § (1) Amennyiben a polgármester a képviselő-testület döntését a helyi önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanazon ügyben – a képviselő-testület önfeloszlatásáról szóló, valamint a 69. § (1) bekezdésében meghatározott ügyben hozott döntése kivételével – egy alkalommal kezdeményezheti az ismételt tárgyalást. A kezdeményezést az ülést követő három napon belül nyújthatja be, a képviselő-testület a benyújtás napjától számított tizenöt napon belül minősített többséggel dönt. A döntést addig végrehajtani nem lehet, amíg arról a képviselő-testület a megismételt tárgyalás alapján nem dönt.

(2) Amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség miatt – két alkalommal ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyben – a 41. § (1) bekezdésében meghatározott ügyek kivételével – döntést hozhat. A polgármester a döntésről a képviselő-testületet a következő ülésen tájékoztatja.

(3) A polgármester a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett, a 41. § (1) bekezdésében meghatározott ügyek kivételével dönthet a két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan – a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott – a képviselő-testület hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben.

(4) A polgármester önkormányzati rendeletben meghatározott értékhatárig, de legfeljebb az önként vállalt feladatok ellátására fordítható összes forrás 10%-áig dönt a forrásfelhasználásról, döntéséről tájékoztatja a képviselő-testületet.

68. § (1) A polgármester e tisztsége megszűnik:

- a) az új polgármester megválasztásával;
- b) ha a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán már nem választható;
- c) az összeférhetlenség kimondásával;
- d) méltatlanság megállapításával;
- e) sorozatosan törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatti jogi felelősségének jogerős bírósági ítéletben történő megállapításával, az ítélet jogerőre emelkedésének a napjával;
- f) a tisztségről történő lemondással;
- g) a képviselő-testület feloszlásának kimondását követően új polgármester megválasztásával;
- h) az Országgyűlésnek a helyi önkormányzat képviselő-testülete feloszlását kimondó határozatával;
- i) halálával.

(2) A polgármester e tisztségéről a képviselő-testülethez intézett írásbeli nyilatkozatával mondhat le, amelyet az alpolgármesternek, ennek hiányában a szervezeti és működési szabályzatban a képviselő-testület összehívására, vezetésére kijelölt képviselőnek adja át, részére juttatja el. A polgármester e tisztsége az általa meghatározott, a lemondást követő egy hónapon belüli időpontban, ennek hiányában az írásbeli nyilatkozat átvételének napjával szűnik meg. A lemondás nem vonható vissza. Az írásbeli nyilatkozatot a képviselő-testület következő ülésén ismertetni kell.

69. § (1) A polgármester sorozatos törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatt a képviselő-testület – minősített többséggel hozott határozata alapján – keresetet nyújthat be a polgármester ellen a helyi önkormányzat székhelye szerint illetékes megyei, fővárosi bírósághoz a polgármester tisztségének megszüntetése érdekében. Egyidejűleg kérheti a polgármesternek e tisztségéből történő felfüggesztését is. A döntéshozatalban a polgármester nem vesz részt. A bíróság a keresetet soron kívül bírálja el.

(2) A bírósági eljárás során a polgári perrendtartásról szóló törvény rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a perben viszontkeresetnek, szünetelésnek és egyezségnek nincs helye.

Összeférhetlenség

70. § (1) A főállású polgármester tudományos, oktatói, lektori, szerkesztői, művészeti és jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység kivételével egyéb, munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet, más kereső foglalkozást nem folytathat és e tevékenységet nem végezheti gazdasági társaság személyesen közreműködő tagjaként, egyéb tevékenységéért díjazást nem fogadhat el.

(2) A polgármesterre megfelelően alkalmazni kell az önkormányzati képviselőre vonatkozó összeférhetlenségi, méltatlansági, vagy nyilatkozat-tételi szabályokat azzal, hogy a polgármester

nem lehet más önkormányzatnál polgármester, alpolgármester, települési önkormányzati képviselő, kivéve, hogy a fővárosi kerületi polgármester a fővárosi képviselő-testület tagja lehet.

71. § A polgármesteri tisztség ellátásával kapcsolatos egyéb rendelkezéseket a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény állapítja meg.

Az alpolgármester

72. § (1) A képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére egy alpolgármestert, főpolgármester-helyettest, a megye képviselő-testülete alelnököt (a továbbiakban együtt: alpolgármester) választ, több alpolgármestert választhat. A képviselő-testület legalább egy alpolgármestert saját tagjai közül választ meg.

(2) Az alpolgármester a polgármester irányításával látja el feladatait. Több alpolgármester esetén a polgármester bízza meg általános helyettesét.

73. § (1) Az alpolgármesteri tisztség főállásban is ellátható. A főállású alpolgármester foglalkoztatási jogviszonya a helyi önkormányzat képviselő-testületének a tisztség főállásban történő betöltéséről szóló döntését követően, az alpolgármester megválasztásával jön létre.

(2) Azon alpolgármester, akit nem a képviselő-testület tagjai közül választottak, nem tagja a képviselő-testületnek, a polgármestert a képviselő-testület elnökeként nem helyettesítheti, de a képviselő-testület ülésein tanácskozási joggal részt vehet. A nem a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármester jogállására egyebekben a képviselő-testület tagjai közül választott alpolgármesterre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

74. § Az alpolgármester e tisztsége megszűnik:

- a) az önkormányzati választás napján, ha nem választották meg önkormányzati képviselőnek;
- b) amennyiben önkormányzati képviselőnek megválasztották, akkor a képviselő-testület alakuló ülésének napján;
- c) továbbá a 68. § (1) bekezdés b), d)-i) pontjában foglalt esetekben;
- d) ha a képviselő-testület a polgármester javaslatára, titkos szavazással, minősített többséggel megbízását visszavonja.

75. § Amennyiben a képviselő-testület az alpolgármester megbízását a 74. § d) pontja alapján nem vonja vissza és a polgármester az alpolgármester feladatait írásban, teljes körűen megvonja, a feladatkör megvonását követően az alpolgármester a helyi önkormányzati képviselők tiszteletdíjával azonos mértékű díjra jogosult.

76. § Társadalmi megbízatású polgármesteri tisztség esetén az alpolgármesteri tisztség is csak társadalmi megbízatásban tölthető be.

77. § Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a polgármesteren az alpolgármestert, a megyei képviselő-testület elnökét, alelnökét, a főpolgármestert, a főpolgármester-helyettest is érteni kell.

A jegyző és az aljegyző

78. § (1) A jegyző vezeti az önkormányzati hivatalt vagy a közös önkormányzati hivatalt.

(2) A jegyzőt az aljegyző helyettesíti, ellátja a jegyző által meghatározott feladatokat.

(3) A jegyző

- a) gyakorolja a munkáltatói jogokat az önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselői és munkavállalói tekintetében;
  - b) gondoskodik az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatok ellátásáról;
  - c) tanácskozási joggal vesz részt a képviselő-testület, a képviselő-testület bizottságának ülésén;
  - d) jelzi a képviselő-testületnek, a képviselő-testület szervének és a polgármesternek, ha a döntésük, működésük jogszabálysértő;
  - e) évente beszámol a képviselő-testületnek a hivatal tevékenységéről;
  - f) döntésre előkészíti a polgármester hatáskörébe tartozó államigazgatási ügyeket;
  - g) dönt azokban a hatósági ügyekben, amelyeket a polgármester ad át;
  - h) dönt a hatáskörébe utalt önkormányzati és önkormányzati hatósági ügyekben;
  - i) a hatáskörébe tartozó ügyekben szabályozza a kiadmányozás rendjét.
- (4) A polgármester egyetértése szükséges – az általa meghatározott körben – az önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal köztisztviselője kinevezéséhez, vezetői megbízásához, felmentéséhez, vezetői megbízásának visszavonásához és jutalmazásához.

79. § (1) A polgármester – pályázat alapján határozatlan időre – nevezi ki a jegyzőt, a jegyző javaslatára az aljegyzőt. A jegyzői és az aljegyzői kinevezés vezetői megbízásnak minősül, alkalmazni kell rá a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény vezetői megbízásra vonatkozó rendelkezéseit.

(2) Amennyiben hat hónapon belül a polgármester, illetőleg az érintett polgármesterek nem nevez(nek) ki jegyzőt, a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője ideiglenes hatállyal a jegyzői feladatok ellátására a pályázati kiírásnak megfelelő jelöltet, ennek hiányában a képesítési és alkalmazási feltételeknek megfelelő hivatali köztisztviselőt vagy más jegyzőt bíz meg. A jegyzői feladatok ellátására szóló megbízás a jegyző kinevezéséig tart.

(3) E törvény eltérő rendelkezése hiányában a jegyzőn főjegyzőt és az aljegyzőt is érteni kell.

80. § A jegyzőre vonatkozó rendelkezéseket a közös önkormányzati hivatal jegyzőjére is alkalmazni kell az alábbi eltérésekkel:

- a) valamennyi érintett településen ellátja a jegyző feladatait;
- b) kinevezéséhez, felmentéséhez az érintett települések polgármestereinek lakosságszám-arányos, többségi döntése szükséges. Eltérő megállapodás hiányában az egyéb munkáltatói jogokat a közös hivatal székhelye szerinti település polgármestere gyakorolja. Többségi a döntés akkor, ha – a közös hivatalt létrehozó települések összlakosságát 100 %-nak tekintve – a polgármesterek által leadott azonos nemű szavazatok alapján az adott településekre vonatkoztatott százalékarány összesítve meghaladja az 50 %-ot;
- c) a 82. § (4) bekezdésében foglalt esetben – az érintett települések eltérő megállapodásának hiányában – a jegyzőt a város polgármestere nevezi ki és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat.

Az önkormányzati hivatal, közös önkormányzati hivatal

81. § (1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat működésével, valamint külön jogszabályok által a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására önkormányzati hivatalt, vagy közös önkormányzati hivatalt hoz létre. A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.

(2) Az önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal hivatalos elnevezését a képviselő-testület a szervezeti és működési szabályzatában feltünteti.

(3) A megyei önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati hivatalt hoz létre.

(4) A hivatal működési költségét az állam – az adott évi központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott mértékben, és a hivatal által ellátott feladataikkal arányban – finanszírozza, amelyet a székhelytelepülés, valamint a megye részére, e célra elkülönített számlájára folyósít.

(5) Az önkormányzati hivatal és önkormányzati közös hivatal hivatalos megnevezése:

a) települési önkormányzati hivatal esetén:

(település neve)-i Önkormányzati Hivatal;

b) közös önkormányzati hivatal esetén:

(székhelytelepülés neve)-i Közös Önkormányzati Hivatal;

c) megyei önkormányzati hivatal esetén:

(megye neve) Megyei Önkormányzati Hivatal.

82. § (1) Közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a járason belüli települési önkormányzatok, amelyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól és a települések lakosság száma nem haladja meg a 2000 főt. A 2000 fő lakosság számot meghaladó település is tartozhat közös önkormányzati hivatalhoz.

(2) A közös hivatalhoz tartozó települések összlakosság száma legalább 2000 fő, vagy a közös hivatalhoz tartozó települések száma legalább hét.

(3) Közös önkormányzati hivatal létrehozásáról vagy megszüntetéséről az érintett települési önkormányzatok képviselő-testületei az általános önkormányzati választások napját követő hatvan napon belül állapotnak meg. Amennyiben a határidőn belül nem kerül sor a közös önkormányzati hivatal létrehozására, vagy ahhoz valamely település nem tud csatlakozni, akkor a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője a határidő lejártát követő hónap első napjával kijelöli a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeket. A kijelölés esetén is teljesülnie kell az e §-ban meghatározott feltételeknek. A kijelölésről szóló döntés ellen az érintett önkormányzat képviselő-testülete – jogszabálysértésre hivatkozással – a fővárosi, megyei bírósághoz fordulhat.

(4) Abban az esetben, ha a közös önkormányzati hivatalt működtető települések egyike város, akkor a város a székhelytelepülés. Egyéb esetekben a székhelytelepülést a közös hivatalhoz tartozó önkormányzatok képviselő-testületei határozzák meg.

(5) Amennyiben a közös önkormányzati hivatalt város működteti, úgy a hivatal létszámát a városi önkormányzat képviselő-testülete állapítja meg, figyelemmel a (4) és a (8) bekezdésben foglaltakra.

(6) A községi önkormányzatok által létrehozott közös önkormányzati hivatal létszámát az érintett képviselő-testületek a közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban határozzák meg, figyelemmel a (4) és a (8) bekezdésben foglaltakra.

(7) A városi, valamint a 2000 főt meghaladó lakosság számú települési önkormányzat képviselő-testülete nem tagadhatja meg a közös hivatal létrehozására irányuló megállapodás megkötését, ha azt a vele határos település kezdeményezi.

(8) A közös önkormányzati hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban meghatározottak szerint minden érintett településen biztosítani kell az igazgatási munka folyamatos vagy időszakos ellátásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket.

(9) A közös önkormányzati hivatalt fenntartó önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy a nem hivatali székhely településeken az ügyfélfogadás a közös önkormányzati hivatal által létrehozott, állandó vagy ideiglenes jelleggel működő kirendeltség vagy ügyfélszolgálati megbízott személyén keresztül, informatikai hálózat alkalmazásával történjen.

83. § (1) A közös önkormányzati hivatal jegyzője vagy aljegyzője vagy megbízottja köteles a képviselő-testület ülésén részt venni és ott a szükséges tájékoztatást megadni.

(2) A közös önkormányzati hivatal jegyzője, aljegyzője vagy megbízottja az érintett képviselő-testületek szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint köteles biztosítani az egyes településeken történő ügyfélfogadást.

IV. Fejezet

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÁRSULÁSAI

84. § A helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre (önkéntes társulás).

A helyi önkormányzatok társulásának általános szabályai

85. § (1) A társulást a helyi önkormányzatok képviselő-testületei írásbeli megállapodással hozzák létre. A megállapodást a polgármester írja alá.

(2) A társulásban részt vevő képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott döntése szükséges a társulási megállapodás jóváhagyásához vagy a társulás megszüntetéséhez.

86. § (1) A társuláshoz csatlakozni naptári év első, abból kiválni naptári év utolsó napjával lehet, ha törvény vagy a társulási megállapodás másként nem rendelkezik.

(2) A társuláshoz való csatlakozásról és a kiválásról, ha törvény eltérően nem rendelkezik, legalább hat hónappal korábban, minősített többséggel kell dönteni. Erről a társulási tanácsot értesíteni kell.

(3) A társulási tanács minősített többséggel dönt a társulási megállapodás módosításáról, valamint társulásból történő kizárásról.

87. § (1) A társulás a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások ellátására – külön jogszabályban meghatározottak szerint – költségvetési szervet, gazdálkodó szervezetet, nonprofit szervezetet és egyéb szervezetet alapíthat, kinevezi vezetőiket. A társulás olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.

(2) A társulás működési költségeihez – a társulási megállapodás eltérő rendelkezése hiányában – a társulás tagjai az általuk képviselt települések lakosságszámának arányában hozzájárulnak.

(3) A társulás saját vagyonnal rendelkezhet, amelynek szaporulata a társulást illeti meg.

(4) A társulás megszűnése, a társulásból történő kiválás, kizárás esetén – eltérő megállapodás hiányában – a társulás vagyonát a társulás azon tagjának kell visszaadni, amelyik azt a társulás rendelkezésére bocsátotta. Más vagyontárgyra és a vagyon szaporulatára a közös tulajdonra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(5) A társulásból történő kiválás esetén a vagyontárgy társulási tag részére történő kiadását a társulási megállapodásban meghatározott időtartamra, de legfeljebb öt évre el lehet halasztani, ha annak természetben történő kiadása veszélyeztetné a társulás további működését. Ebben az esetben a kivált tagot – a társulással kötött szerződés alapján – használati díj illeti meg.

88. § A társulás megszűnik:

a) ha a megállapodásban meghatározott időtartam eltelt, vagy törvényben szabályozott megszűnési feltétel megvalósult;

- b) ha a társulás tagjainak számához viszonyított minősített többséggel hozott döntéssel elhatározta a társulás megszüntetését;
- c) a törvény erejénél fogva;
- d) a bíróság jogerős döntése alapján.

89. § A helyi önkormányzatok képviselő-testületei között a társulások működése során felmerülő vitás kérdésekben a fővárosi, megyei bíróság dönt. A társult önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy a vitás kérdésben bármelyik képviselő-testület kérheti a megállapodásban megjelölt önkormányzati érdekszövetség által felkért tagokból álló egyeztető bizottság állásfoglalását, továbbá abban, hogy a kereset benyújtása előtt a képviselő-testület kéri az egyeztető bizottság állásfoglalását.

A társulási megállapodás alapvető szabályai

90. § A társulási megállapodás tartalmazza:

- a) a társulás nevét, székhelyét;
- b) a társulás tagjainak nevét, székhelyét, képviselőjét;
- c) a társuláshoz tartozó települések lakosságszámát;
- d) a társulás által ellátott feladat- és hatásköröket;
- e) a társulás döntéshozó szervét, döntéshozó szervének tagjait megillető szavazatarányt;
- f) a döntéshozatalának módját, a minősített döntéshozatal eseteit;
- g) a közös fenntartású intézmények megnevezését;
- h) a társulás fenntartásával, működtetésével kapcsolatosan az egyes képviselő-testületek pénzügyi hozzájárulásának mértékét, teljesítésének módját;
- i) a társulás tagjai által vállalt pénzügyi hozzájárulás nem teljesítése esetén irányadó eljárást (a társulás döntésétől függően a társulás tagjai részéről a pénzforgalmi szolgáltatójuknak adott, a beszédési megbízás teljesítésére vonatkozó hozzájárulását, felhatalmazó nyilatkozatát, amely alapján a társulás beszédési megbízást nyújthat be a pénzforgalmi szolgáltatóhoz);
- j) a társulás vagyonát és a vagyonátadás feltételeit, a tulajdonosi jogok és kötelezettségek gyakorlásának rendjét;
- k) intézmény közös alapítása esetén az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó részletes rendelkezéseket;
- l) a társulás általános rendjétől eltérő (nem minden tag részére, vagy a tag által saját intézménye útján más tagok részére történő) feladatellátás módját;
- m) a társulás szolgáltatásai igénybevételének a társulás által meghatározott feltételeit;
- n) a társulás működéséről évente legalább egy alkalommal történő beszámolás kötelezettségét;
- o) a társulás működésének ellenőrzési rendjét;
- p) a megállapodás módosításának feltételeit;
- q) a társulásból történő kiválás és kizárás feltételeit;
- r) a társulás megszűnése esetén a tagok egymással való elszámolásának kötelezettségét, módját;
- s) azt, amiben a képviselő-testületek megállapodtak.

A társulás szervezete és működése

91. § (1) Az önkormányzati társulás döntéshozó szerve a társulási tanács.

(2) A társulási tanácsot a társult önkormányzatok képviselő-testületei által delegált tagok alkotják, akik a megállapodásban meghatározott számú szavazattal rendelkeznek.

(3) A társulási tanács döntését határozattal hozza.

(4) A társulási tanács akkor határozatképes, ha ülésén a megállapodásban meghatározott számú, de legalább a szavazatok felével rendelkező képviselő jelen van. A javaslat elfogadásához a megállapodásban meghatározott számú, de legalább annyi képviselő igen szavazata szükséges, amely meghaladja a jelenlévő képviselők szavazatainak több mint a felét.

(5) A tíznél több tagból álló önkormányzati társulás társulási tanácsának érvényes döntéséhez a megállapodásban meghatározott számú, de legalább annyi tag igen szavazata szükséges, amely meghaladja a jelen lévő tagok szavazatainak a felét és az általuk képviselt települések lakosságának egyharmadát.

(6) A megállapodásban meghatározott döntéshez minősített többség szükséges.

(7) A minősített többséghez a megállapodásban meghatározott számú, de – a tíznél több tagból álló társulás esetén – legalább annyi tag igen szavazata szükséges, amely eléri a jelen levő tagok szavazatainak kétharmadát, és az általuk képviselt települések lakosságának a felét.

(8) A döntéshozatali eljárás egyéb szabályairól – beleértve a szavazatarányok és a költségek viselésének kérdését is – a társulás tagjai a társulási megállapodás keretében szabadon döntenek. Törvény vagy a társulási megállapodás eltérő rendelkezésének hiányában a társulás minden tagját egy szavazat illeti meg.

92. § (1) A társulási tanács tagjai közül elnököt választ, alelnököt választhat. Együttes akadályoztatásuk esetén a tanács ülését a korelnök hívja össze és vezeti.

(2) A társulási tanács döntéseinek előkészítése, végrehajtásuk szervezése érdekében bizottságokat alakíthat.

(3) A társulási tanács és a bizottságok működésére egyebekben a képviselő-testületre és az önkormányzati bizottságokra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(4) A társulási tanács munkaszervezeti feladatait (döntések előkészítése, végrehajtás szervezése) eltérő megállapodás hiányában a társulás székhelyének önkormányzati hivatala látja el.

(5) A társulási tanács ülésén a társult önkormányzatok jegyzői tanácskozási joggal részt vehetnek.

V. Fejezet

TERÜLETSZERVEZÉS

A területszervezési eljárás közös szabályai

93. § (1) Az állami területi tagozódást érintő területszervezési kezdeményezésről az Országgyűlés, a köztársasági elnök – az országgyűlési képviselői és az önkormányzati általános választás évének kivételével – évente egy alkalommal dönt.

(2) A Kormány, valamint a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban: miniszter) a kezdeményezést június 30-áig nyújtja be az Országgyűlésnek, és javaslatot tesz a köztársasági elnöknek. Az Országgyűlés és a köztársasági elnök a területszervezési kezdeményezésről – a várossá nyilvánítás kivételével – december 31-ig dönt.

(3) Az Országgyűlés döntése az országgyűlési képviselők választását érintően a következő országgyűlési képviselői általános választás kitűzésének napján, az önkormányzati választást érintően a következő önkormányzati általános választás kitűzésének napján lép hatályba; erről szükség esetén az Országgyűlés a területszervezési döntéssel egyidejűleg határoz.

(4) A köztársasági elnök hatáskörébe tartozó ügyben – a várossá nyilvánítás kivételével – a döntés az önkormányzati általános választás napján lép hatályba.

(5) A köztársasági elnök július 31-ig dönt a várossá nyilvánításról, döntését a Magyar Közlönyben közzéteszi.

94. § (1) A község, a város nevét úgy kell megállapítani, hogy ne lehessen összetéveszteni az országban lévő más helység nevével.

(2) A területváltozás költségeit az a község, város viseli, amelynek javára történt a területátcsatolás.

Önálló község alakítása

95. § (1) A választópolgárok kezdeményezésére, helyi népszavazás alapján új község alakítható az olyan – földrajzilag és építészetiileg – elkülönült, lakott településrészből, amely választópolgárainak közössége képes a helyi önkormányzás jogának önálló gyakorlására, a községi önkormányzat számára meghatározott feladatok önállóan vagy társulás útján történő teljesítésére a szolgáltatások színvonalának csökkenése nélkül úgy, hogy ezeknek a feltételeknek az a település is megfeleljen, amelyből az új község megalakult.

(2) Az új község alakításának további feltétele, hogy az elkülönült településrész lakosság száma a kezdeményezést megelőző tíz évben folyamatosan növekedjen és infrastrukturális ellátottsága meghaladja az országos átlagot, valamint a községi önkormányzat számára meghatározott feladatokat az országos átlagot meg nem haladó költségráfordítással látja el.

(3) Új község alakításának a kezdeményezése esetén a falugyűlés, város esetében a községalakítással érintett településrész lakossági fóruma (a továbbiakban együtt: falugyűlés) legalább háromtagú előkészítő bizottságot választ a településrészen lakó települési képviselők közül, vagy más választópolgárokból.

(4) Az előkészítő bizottság javaslatot készít az (1) és (2) bekezdésben írt követelmények és a területszervezési eljárásról szóló kormányrendeletben meghatározott egyéb feltételek teljesítésére.

(5) A miniszter március 31-ig határozatában dönt arról, hogy nem terjeszti elő a kezdeményezést, ha az nem felel meg az (1) és (2) bekezdésben foglalt feltételeknek, vagy a jogszabályban előírt eljárási szabályt nem tartották meg. Az előkészítő bizottság, a képviselő-testület a miniszter határozatának felülvizsgálatát a kézbesítéstől számított harminc napon belül a miniszternek benyújtott kérelemben a Fővárosi Bíróságtól kérheti. A miniszter az iratokat a kérelem beérkezésétől számított három napon belül megküldi a bírósághoz.

(6) A bíróság az ügyben a beérkezéstől számított harminc napon belül nemperes eljárásban dönt. Végzésében a kérelmet elutasítja, vagy a miniszter határozatát hatályon kívül helyezi. A végzés ellen fellebbezésnek helye nincs. A miniszter a határozat hatályon kívül helyezése esetén június 30-áig nyújtja be a kezdeményezést a köztársasági elnöknek.

(7) A településrész új községgé alakításáról szóló köztársasági elnöki döntés közzétételétől számított harminc napon belül az előkészítő bizottság településrészi önkormányzattá alakul át. A településrészi önkormányzat egyetértése szükséges a településrészt érintő

a) területszervezési kérdésben;

b) a bel- és külterületek lehatárolásához;

c) önkormányzati vagyonról, vagyoni jogokról és kötelezettségekről szóló döntéshez.

(8) Az önkormányzati vagyon megosztásáról a községgé nyilvánításról szóló döntés hatálybalépését követő hat hónapon belül az érintett önkormányzatok állapodnak meg. Megállapodás hiányában az önkormányzati vagyont lakosság arányosan kell megosztani.

(9) Az új község területéről a községgé nyilvánításról szóló döntés hatálybalépését követő hat hónapon belül az érintett önkormányzatok állapodnak meg. A megállapodásban az új község alakítására vonatkozó népszavazással érintett területtől eltérni nem lehet. Az új község külterülete a

belterülethez kapcsolódó, egybefüggő terület. Eltérő megállapodás hiányában a település külterületét a belterületi népességgel arányosan kell megosztani.

(10) Az új község vagyónára, területére vonatkozó megállapodás hiányában bármelyik érintett önkormányzat keresete alapján a megyei bíróság dönt.

(11) A községgé nyilvánításról szóló döntés hatálybalépését követő hat hónapon belül az új község önkormányzata a törvényi feltételek keretei között önkormányzati hivatalt hoz létre vagy közös önkormányzati hivatalhoz (a továbbiakban: hivatal) csatlakozik. Eddig az időpontig az új község hivatali feladatait annak a településnek a hivatala látja el, amelyből az új község megalakult. A hivatal költségeinek viseléséről az érintett önkormányzatok állapodnak meg. Ennek hiányában a költségekhez az érintett önkormányzatok a települések lakosságszámának arányában járulnak hozzá.

96. § (1) Új község alakítását településegyesítés megszüntetés jogcímén akkor lehet kezdeményezni, ha a településrész egyesítése 1950. január 1-jén, vagy azt követően lépett hatályba.

(2) Településegyesítés megszüntetésének a kezdeményezése a 95. §-ban foglalt feltételekkel és eljárással történhet.

Települések egyesítése

97. § (1) Helyi népszavazás alapján az érintett képviselő-testületek határozatukkal kezdeményezik az egybeépült községek, valamint város és község egyesítését, egyidejűleg javaslatot tesznek az új település nevére.

(2) Az egyesítéstől a községek jogai és kötelezettségei az új községet, várost illetik és terhelik.

(3) A települések egyesítésével megszűnt község a nevét településrész-névként megtartja.

(4) A miniszter március 31-ig határozatában dönt arról, hogy nem terjeszti elő a kezdeményezést, ha a települések nem egybeépültek, vagy a jogszabályban előírt eljárási szabályt nem tartották meg. A határozatot a miniszter a meghozatalától számított három napon belül az érdekelt önkormányzatok polgármestereinek küldi meg. A képviselő-testületek által kérhető felülvizsgálatra a 95. § szabályait kell alkalmazni.

Területrész átadása

98. § Az érintett képviselő-testületek megállapodhatnak egymással határos területrész átadásáról, átvételéről vagy cseréjéről (a továbbiakban együtt: területrész átadása).

99. § (1) Az érintett képviselő-testületek a területrész átadását előkészítő bizottság javaslata alapján előzetes megállapodást köthetnek az átadandó területrész területéről és határaitól, a vagyon megosztásáról.

(2) A lakott területrész átadásának kezdeményezése esetén az érintett képviselő-testületek együttes ülésen legalább háromtagú, területrész átadását előkészítő bizottságot választanak települési képviselőkből, valamint más választópolgárokból. Az előkészítő bizottság tagjainak több mint felét a lakott területrészen lakó települési képviselők vagy választópolgárok közül kell megválasztani. A bizottság elnökének és tagjainak megválasztásához a képviselő-testületi tagok több mint felének igen szavazata szükséges.

(3) Lakott területrész átadása esetén az ott lakó választópolgárok – helyi népszavazással kinyilvánított – többségi támogatása szükséges a megállapodáshoz.

(4) A képviselő-testületek – az előzetes megállapodásnak megfelelően – a lakott területrész átadásáról, annak részletes feltételeiről a helyi népszavazást követő kilencven napon belül állapodnak meg. Megállapodás hiányában az érintett képviselő-testület keresete alapján a megyei bíróság – soron kívül – dönt. Döntése a megállapodást pótolja.

(5) Lakott területrészt átadása nem tagadható meg, ha a képviselő-testületek előzetes megállapodást kötöttek és az átadással a területrészt választópolgárainak többsége helyi népszavazás során egyetértett.

(6) Külterületi lakott területrészt átadására a lakott területrésztre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Település megyék közötti átcsatolása

100. § (1) A települési képviselő-testület minősített többségű határozattal kezdeményezheti, hogy az Országgyűlés a települést a területével határos másik megye területéhez csatolja át. A kezdeményezéssel kapcsolatban helyi népszavazást kell elrendelni.

(2) A település a másik megyéhez általában a teljes közigazgatási területével csatolható át. Ettől eltérő javaslatot akkor lehet tenni, ha az új megyehatár eltérő kialakítását természetes vagy jelentős műszaki létesítményt jelentő mesterséges határvonal (folyó, közút, vasúti pálya, stb.) indokolja.

(3) Más megyéhez csatlakozni kívánó település átcsatolásáról az érintett megyei önkormányzatok képviselő-testületei állást foglalnak.

Várossá nyilvánítás

101. § (1) Városi cím adható annak az ötezer vagy annál több lakosú községi önkormányzatnak, amely térségi szerepet tölt be, és fejlettsége eléri az átlagos városi szintet.

(2) Ha a miniszter a várossá nyilvánítási kezdeményezést nem támogatja, erről tájékoztatja az érintett önkormányzat képviselő-testületét azzal, hogy milyen fejlesztések szükségesek az előterjesztéshez. Ha a képviselő-testület fenntartja a kezdeményezését, az eredmények elérését követő év január 31-ig – az önkormányzati választás évének kivételével – a korábbi felterjesztésének kiegészítésével ismételheti meg a kezdeményezését.

Fővárosi kerület létrehozása, a kerületi határok megváltoztatása

102. § (1) Fővárosi kerület létesítését, kerület megszüntetését (a továbbiakban: kerületi tagozódás megváltoztatását) bármelyik, területileg közvetlenül érintett kerületi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezheti az Országgyűlésnél.

(2) A kerületi tagozódás megváltoztatásának kezdeményezése esetén az érintett kerületi önkormányzat képviselő-testülete a kerületi tagozódás megváltoztatása kérdésében helyi népszavazást köteles elrendelni.

(3) A kerületi tagozódás megváltoztatásával kapcsolatosan a fővárosi önkormányzat, valamint a többi érintett kerületi önkormányzat képviselő-testületének véleményét ki kell kérni.

(4) Fővárosi kerület terület részének más kerülethez való csatolását az érintett kerületi önkormányzatok képviselő-testületei – a fővárosi képviselő-testület állásfoglalásával – kezdeményezhetik az Országgyűlésnél. Lakott terület rész esetén a kezdeményezéssel kapcsolatosan helyi népszavazást kell elrendelni.

(5) A főváros határával közvetlenül érintkező fővárosi kerület képviselő-testülete kezdeményezheti az Országgyűlésnél a kerületnek vagy városrésznek a fővárosból történő kiválását és önálló településsé nyilvánítását. A kezdeményezéssel kapcsolatosan helyi népszavazást kell elrendelni.

(6) A fővároshoz csatlakozni kívánó, vele határos települési önkormányzat képviselő-testülete a csatlakozás kérdésében saját településén helyi népszavazást köteles elrendelni.

(7) Amennyiben az új kerületi tagozódás a főváros közigazgatási határát is érinti, a kezdeményezés a helyi népszavazás eredményével, az érintett települési önkormányzat képviselő-

testülete, a változással érintett határos megyei önkormányzat képviselő-testületének véleményével nyújtható be az Országgyűléshez.

(8) Az e §-ban megjelölt kezdeményezési jogosultság megilleti a Kormányt is. Ilyen esetben a helyi népszavazást a tervezett területi változással közvetlenül érintett települési önkormányzat köteles elrendelni. A népszavazás költségét a központi költségvetés viseli.

VI. Fejezet

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDASÁGI ALAPJAI

Az önkormányzati vagyon

103. § A helyi önkormányzat vagyona a tulajdonából és a helyi önkormányzatot megillető vagyoni értékű jogokból áll, amelyek az önkormányzati feladatok és célok ellátását szolgálják.

104. § A helyi önkormányzatot – törvényben meghatározott eltérésekkel – megilletik mindazok a jogok és terhelik mindazok a kötelezettségek, amelyek a tulajdonost megilletik, illetőleg terhelik. A tulajdonost megillető jogok gyakorlásáról a képviselő-testület rendelkezik.

105. § A helyi önkormányzat tulajdonában álló forgalomképtelen vagyon birtoklását, használatát, hasznai szedésének jogát a képviselő-testület – törvényben szabályozott módon – másnak átengedheti.

106. § (1) A képviselő-testület a helyi önkormányzat tulajdonában lévő korlátozottan forgalomképes és forgalomképes vagyonának rendeletében meghatározott körére az önkormányzati közfeladat átadásához kapcsolódva vagyonkezelői jogot létesíthet. Vagyonkezelői jog nem létesíthető önkormányzati lakóépületre és vegyes rendeltetésű épületre, társasházban lévő önkormányzati lakásra és nem lakás céljára szolgáló helyiségre.

(2) A képviselő-testület a vagyonkezelői jogot vagyonkezelési szerződéssel ruházhatja át jogi személyre vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetre.

(3) A vagyonkezelői jog átadása nem érinti az önkormányzati közfeladatok ellátásának kötelezettségét. A vagyonkezelői jog átadása az önkormányzati feladatellátás feltételeinek hatékony biztosítása, a vagyon állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének növelése érdekében történhet.

(4) A vagyonkezelői jog megszerzésének, gyakorlásának és a vagyonkezelés ellenőrzésének részletes szabályait a képviselő-testület rendeletében szabályozza.

107. § (1) A helyi önkormányzat tulajdonába tartozó vagyonelemekről kormányrendeletben meghatározott módon nyilvántartást kell vezetni. Az önkormányzati vagyonyilvántartás (vagyonkataszter) folyamatos vezetéséért a jegyző, az adatok hitelességéért a polgármester felelős.

(2) Az önkormányzati törzsvagyont a többi vagyontárgytól elkülönítve kell nyilvántartani. Az éves zárszámadáshoz a vagyonállapotról vagyonkimutatást kell készíteni.

(3) Amennyiben törvény másképp nem rendelkezik, a helyi önkormányzat társulásba bevitt vagyonát a társuló helyi önkormányzat vagyonaként kell nyilvántartani, a vagyonnövekmény a társult helyi önkormányzatok közös vagyona és arra a Polgári Törvénykönyv közös tulajdonra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

Az önkormányzat gazdálkodása

108. § (1) A helyi önkormányzat költségvetése az államháztartás része. Az önkormányzati alrendszer költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik.

(2) A helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el a helyi önkormányzatokról szóló és más törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait, amelynek forrásait és kiadásait a költségvetése elkülönítetten tartalmazza.

(3) A költségvetési rendeletben működési hiány nem tervezhető.

(4) Az állami költségvetési tervezés önkormányzatokat érintő feladatait az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter végzi.

109. § (1) A helyi önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit és pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat. A helyi önkormányzat a feladatai ellátásának feltételeit saját bevételeiből, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, valamint központi költségvetési támogatásból teremti meg.

(2) A helyi önkormányzat veszteséges gazdálkodásának következményei a helyi önkormányzatot terhelik, kötelezettségeiért a központi költségvetés nem tartozik felelősséggel.

(3) Az önkormányzati gazdálkodás e törvényben nem szabályozott kérdéseiben az államháztartásról szóló törvényben és végrehajtási rendeleteiben foglaltakat kell alkalmazni.

110. § A helyi önkormányzat költségvetési, a költségvetés teljesítési és szakmai tevékenységének bemutatására, értékelésére vonatkozó adatainak külön jogszabályban meghatározott körét a jegyző legalább évente a helyben szokásos módon közzéteszi.

111. § A helyi önkormányzat a pénzügyi, ügyviteli, ügyintézési és egyéb alapvető feladatok egységes szabályok szerinti elvégzését, átláthatóságát biztosító – az állami informatikai rendszerrel összekapcsolható – informatikai rendszert működtet, mely a folyamatos pénzügyi állami ellenőrzés eszközeként is szolgál. A rendszerben kötelezően nyilvántartandó adatok körét külön jogszabály határozza meg.

112. § (1) A helyi önkormányzat gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület, a gazdálkodás szabályszerűségéért a polgármester felelős.

(2) Ha a helyi önkormányzat a költségvetési évre vonatkozóan nem rendelkezik elfogadott költségvetéssel és zárszámadással, nem fogadja el a költségvetési évet megelőző évre vonatkozó zárszámadását, államháztartási beszámolási kötelezettségének vagy vagyon-nyilvántartási kötelezettségének nem tesz eleget, a költségvetés elfogadásának, a zárszámadás elfogadásának, az államháztartási beszámoló benyújtásának, valamint vagyon-nyilvántartás elkészítésének határidejét követő hónaptól a mulasztás megszüntetését követő hónapig a nettó finanszírozás keretében finanszírozott támogatásainak folyósítása felfüggesztésre kerül.

113. § (1) A képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti.

(2) A gazdasági program, fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára vagy azt meghaladó időszakra szól.

(3) A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

(4) A gazdasági program, fejlesztési terv – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

(5) A gazdasági programot, fejlesztési tervet a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a meglévő gazdasági program, fejlesztési terv az előző ciklusidőn túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.

A helyi önkormányzatok feladatfinanszírozási rendszere

114. § (1) A helyi önkormányzatok által kötelezően ellátandó, törvényben meghatározott feladatok ellátása működési kiadásainak fedezetét az Országgyűlés a feladatfinanszírozás rendszerén keresztül, feladatalapú támogatással biztosítja.

(2) A feladatfinanszírozási rendszerben az Országgyűlés a helyi önkormányzat kötelezően ellátandó feladataihoz jogszabályokban meghatározott közszolgáltatási szintnek megfelelő támogatást biztosít, a helyi önkormányzatot megillető működési célú bevételek és takarékosági szempontok figyelembevételével.

(3) A (2) bekezdés szerinti működési célú bevételek körét, valamint ezen belül a helyi adókból működési célra figyelembeveendő bevételek körét és mértékét törvény határozza meg.

(4) A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítani kell az önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását.

115. § (1) A feladatalapú támogatás – következő költségvetési évre történő – meghatározásához a helyi önkormányzat törvényben meghatározott módon és határidőig adatot szolgáltat. Az adatszolgáltatást az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter ágazati miniszterek javaslata alapján kiadott útmutatójának megfelelően kell elkészíteni.

(2) A feladatalapú támogatás összegét a központi költségvetésről szóló törvény határozza meg.

(3) A kötelező feladatok kiadási szintjének e törvény 10. § (3) bekezdése szerinti változása esetén – szükség szerint a helyi önkormányzat újabb adatszolgáltatása alapján – módosítani kell a feladatalapú támogatás összegét.

(4) A feladatalapú támogatást a helyi önkormányzat kizárólag a kötelezően ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja. Az ettől eltérő felhasználás esetén a helyi önkormányzat köteles a támogatás összegét – külön jogszabályban meghatározott – kamatokkal terhelve a központi költségvetés részére visszafizetni.

(5) Az önként vállalt, az állam által prioritásként kezelt feladatok finanszírozására az állam támogatást biztosíthat az önkormányzatoknak.

(6) Kivételes esetben jogszabályban meghatározott módon a helyi önkormányzat működőképessége megőrzése érdekében kiegészítő támogatás adható.

A helyi önkormányzatok belső kontrollrendszere

116. § (1) A helyi önkormányzatnak nyújtott európai uniós és az ahhoz kapcsolódó költségvetési támogatások felhasználását az Európai Számvevőszék és az Európai Bizottság illetékes szervezetei, kormányzati ellenőrzési szerv, a fejezetek ellenőrzési szervezetei, a Magyar Államkincstár, az ellenőrzési hatóság, az európai uniós támogatások irányító hatóságai és a közreműködő szervezetek képviselői is ellenőrizhetik.

(2) A központi költségvetési, európai uniós vagy egyéb nemzetközi támogatásban részesülő önkormányzat vagy társulás köteles a támogatást nyújtó, a támogatás lebonyolításában részt vevő és a támogatást ellenőrző szervezetekkel együttműködni.

(3) A jegyző köteles – a külön jogszabályok alapján meghatározott – belső kontrollrendszert működtetni, amely biztosítja a helyi önkormányzat rendelkezésére álló források szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

(4) A jegyző köteles gondoskodni – a belső kontrollrendszeren belül – a belső ellenőrzés működtetéséről az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók és a nemzetközi belső ellenőrzési standardok figyelembevételével. A helyi önkormányzat belső ellenőrzése keretében gondoskodni kell a felügyelt költségvetési szervek ellenőrzéséről is.

(5) A helyi önkormányzatra vonatkozó éves ellenőrzési tervet a képviselő-testület az előző év december 31-éig hagyja jóvá.

(6) A fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzatnál, a megyei önkormányzatnál, a megyei városi önkormányzatnál kötelező belső ellenőrzési egység létrehozása, kivéve, ha társulás keretében látja el a belső ellenőrzést.

(7) A (6) bekezdés hatálya alá nem tartozó helyi önkormányzatnál a képviselő-testület döntése alapján a belső ellenőrzést elláthatja

- a) az önkormányzati hivatal vagy a közös önkormányzati hivatal,
- b) az önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló személy vagy szervezet,
- c) a helyi önkormányzatok társulása.

(8) Az önkormányzati társulások az államháztartásért felelős miniszter által közzétett útmutató figyelembevételével alakítják ki a belső ellenőrzésüket.

(9) A helyi önkormányzatoknál, valamint az önkormányzati társulásoknál belső ellenőrzési tevékenységet csak a külön jogszabályban meghatározott személy vagy szervezet végezhet.

(10) A belső ellenőrzést végző személy vagy szervezet a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, valamint gazdaságosságot, hatékonyságot és eredményességet vizsgálva megállapításokat, következtetéseket és javaslatokat fogalmaz meg a jegyző és a polgármester részére, amelyeket a polgármester indokolt esetben a képviselő-testület soron következő ülésére terjeszt elő.

(11) A polgármester a tárgyévre vonatkozó – jogszabályban meghatározott – éves ellenőrzési jelentést, valamint az önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szervek éves ellenőrzési jelentései alapján készített éves összefoglaló ellenőrzési jelentést – a tárgyévet követően, a zárszámadási rendeletjavaslattal egyidejűleg – a képviselő-testület elé terjeszti.

(12) A polgármester – minden év szeptember 30-áig – beszámol a képviselő-testületnek a tárgyévre vonatkozó, éves ellenőrzési tervben szereplő ellenőrzések végrehajtásának aktuális állapotáról, az esetleges soron kívüli ellenőrzésekről és a már lezárt ellenőrzések legfontosabb megállapításairól, következtetéseiről és javaslatairól.

(13) A helyi önkormányzat belső ellenőrzését ellátó személy vagy szervezet

a) ellenőrzést végez az önkormányzati hivatalnál, vagy a közös önkormányzati hivatalnál az önkormányzat működésével kapcsolatos feladatokra vonatkozóan, továbbá

b) ellenőrzést végezhet a helyi önkormányzat felügyelete alá tartozó költségvetési szerveknél, a köztulajdonban álló gazdasági társaságnál, közhasznú társaságnál, a vagyonkezelőknél, valamint a helyi önkormányzat költségvetéséből céljelleggel juttatott támogatások felhasználásával kapcsolatosan a kedvezményezett szervezeteknél is.

(14) A helyi önkormányzat és költségvetési szervei belső ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály tartalmazza.

117. § (1) A pénzügyi bizottság a helyi önkormányzatnál és intézményeinél

a) véleményezi az éves költségvetési javaslatot és a végrehajtásáról szóló féléves, éves beszámoló tervezeteit;

b) figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, különös tekintettel a saját bevételekre, a vagyonváltozás (vagyon növekedés, -csökkenés) alakulását, értékeli az azt előidéző okokat;

c) vizsgálja az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás indokait és gazdasági megalapozottságát, ellenőrizheti a pénzkezelési szabályzat megtartását, a bizonylati rend és a bizonylati fegyelem érvényesítését;

d) ellátja a képviselő-testület rendeletében meghatározott feladatokat.

(2) A pénzügyi bizottság vizsgálati megállapításait a képviselő-testülettel haladéktalanul közli. Ha a képviselő-testület a vizsgálati megállapításokkal nem ért egyet vagy a szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a vizsgálati jegyzőkönyvet az észrevételeivel együtt megküldi az Állami Számvevőszéknek.

Az önkormányzati adósságállomány keletkeztetése

Adósságkezelés

118. § (1) A helyi önkormányzat adósságot keletkeztető kötelezettségvállalást kizárólag a Kormány engedélyével tehet. A kötelezettségvállalás mértéke éves szinten a saját bevételeinek 50 %-át nem haladhatja meg.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni az európai uniós fejlesztési támogatások megelőlegezésére szolgáló hitelek, a Kormány kezességvállalásával biztosított kötelezettségvállalások, költségvetési éven belüli működési célú hitel, valamint az adósságrendezési eljárás során a hitelezői egyezség megkötéséhez igénybe vett reorganizációs hitelek esetében.

(3) A Kormány a kötelezettségvállaláshoz abban az esetben járul hozzá, ha a helyi önkormányzat közigazgatási feladatainak ellátásához szükséges kapacitás létrehozásához kapcsolódó kötelezettségvállalás teljesítése a működési kiadások folyamatos teljesítését nem veszélyezteti.

(4) A hozzájárulás iránti kérelemhez a hitelt folyósító pénzügyi szolgáltató és az önkormányzat közötti hitelszerződés tervezetét kell mellékelni. A kérelmet kötvény nyilvános kibocsátásának szándéka esetén a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete részére jóváhagyásra benyújtandó tájékoztató, továbbá a jóváhagyott engedély birtokában, zártkörű kibocsátás szándéka esetén pedig a befektető és a helyi önkormányzat közötti, a kötvény lejegyzéséről vagy megvásárlásáról szóló megállapodás tervezetével együtt nyújtja be a helyi önkormányzat a Kormányhoz.

(5) A (3) bekezdésben meghatározott döntés ellen kizárólag jogszabálysértésre hivatkozással a Fővárosi Bírósághoz lehet fordulni.

119. § (1) A helyi önkormányzat az Európai Unió vagy más nemzetközi szervezet felé vállalt kötelezettségből eredő beruházást kivéve nem indíthat új beruházást, amennyiben tárgyévi adósságot keletkeztető kötelezettségvállalása eléri vagy meghaladja a 118. § (1) bekezdése szerinti korlátozás mértékét. A helyi önkormányzat tárgyévi költségvetési rendeletében évenkénti bontásban rögzíti a kötelezettségvállalások tárgyévet követő három évben várható költségvetési hatását.

(2) A helyi önkormányzat kötelezettségvállaláshoz kapcsolódó kezességet – a 118. § (1) bekezdésében foglaltakat figyelembe véve – akkor vállalhat, ha a kötelezettségvállalás visszafizetése a kötelezett pénzügyi helyzetére vonatkozó információk alapján és a rendelkezésre álló további fedezetekre tekintettel az önkormányzati kezesség beváltása vagy egyéb költségvetési többlettámogatás nélkül biztosított.

(3) E § vonatkozásában adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásnak minősül a kölcsönfelvétel, a hitelfelvétel, a kötvény- és váltókibocsátás, a kezességvállalás, valamint a lízing- és faktor-ügylet.

Adósságrendezés

120. § A helyi önkormányzat fizetőképességének megszűnése esetén az önkormányzat pénzügyi helyzetének rendezése adósságrendezési eljárás keretében történik.

121. § A helyi önkormányzat az adósságrendezési eljárás ideje alatt a képviselő-testület által elfogadott válságköltségvetés alapján gazdálkodik.

122. § (1) Az adósságrendezésbe nem vonható be a helyi önkormányzat használatába, vagyonkezelésébe adott, nem az önkormányzat tulajdonát képező vagyon, továbbá hazai vagy uniós forrásból nyújtott fejlesztési támogatásból származó bevételek.

(2) Az adósságrendezés megindításának időpontjától kezdődően az eljárás lezárásáig terjedő időtartamban, a miniszter egyedi döntése alapján, egyedi beruházási kiadások teljesíthetők, különös tekintettel európai uniós támogatással megvalósuló beruházásokra és derogációs kötelezettség teljesítésére. A reorganizációs tervben a miniszter egyedi döntése alapján engedélyezett beruházások szerepelhetnek.

123. § Az önkormányzati adósságrendezéssel kapcsolatos szabályokat az adósságrendezésről szóló törvény tartalmazza.

VII. Fejezet

A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A KÖZPONTI ÁLLAMI SZERVEK KAPCSOLATA, A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK TÖRVÉNYESSÉGI FELÜGYELETE

124. § (1) Az Országgyűlés törvényben szabályozza a helyi önkormányzatok jogállását, feladat- és hatásköreit, a kötelezően ellátandó feladatait, kötelező szervtípusait, működésének garanciáit, anyagi eszközeit és gazdálkodásának alapvető szabályait.

(2) Az Országgyűlés az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület felosztatásáról a Kormány javaslatának az Országgyűléshez való benyújtását követő soron következő ülésén határoz. E napirend tárgyalására meg kell hívni az érintett helyi önkormányzat polgármesterét. A polgármester jogosult a képviselő-testület felosztatással kapcsolatos álláspontját az Országgyűlés döntésének meghozatala előtt ismertetni.

(3) Ha az Országgyűlés a képviselő-testületet felosztatja, az új képviselő-testület megválasztására vonatkozó időközi választást a felosztatás Országgyűlés által meghatározott időpontjától számított három hónapon belüli időpontra kell kitűzni.

(4) Az Országgyűlés dönt az állam területi tagozódásáról, továbbá – az érintett önkormányzatok véleményének kikérése után – a megyék összevonásáról, szétválasztásáról, határainak megváltoztatásáról, elnevezéséről és székhelyéről, valamint a fővárosi kerületek kialakításáról.

125. § A köztársasági elnök:

a) dönt az érintett helyi önkormányzatok kezdeményezésére – az ország területének közigazgatási tagozódásával, valamint területszervezéssel kapcsolatosan előkészített – városi cím adományozásáról, továbbá a község alakításáról, egyesítéséről, a községegyesítés megszüntetéséről, a város, község elnevezéséről;

b) megbízza az illetékes fővárosi és megyei kormányhivatal vezetőjét – ha az Országgyűlés a helyi képviselő-testületet felosztatja –, hogy az új képviselő-testület megválasztásáig terjedő időre gyakorolja azokat a feladatokat és hatásköröket, amelyeket a jogszabály a polgármesternek állapít

meg, halaszthatatlan esetben döntsön olyan ügyekben, amelyek a képviselő-testület átruházható hatáskörei.

126. § A Kormány:

a) a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter irányításával, a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét;

b) javaslatot tesz – az Alkotmánybíróság véleményének kikérését követően – az Országgyűlésnek az alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület feloszlására.

127. § A helyi önkormányzatokért felelős miniszter:

a) közreműködik a helyi önkormányzatok feladatát és hatáskörét, a polgármester, a főpolgármester, a fővárosi és megyei kormányhivatal tevékenységét érintő jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök és egyedi állami döntések tervezeteinek előkészítésében;

b) közreműködik a helyi önkormányzat meghatározott értékhatár feletti kölcsönfelvételére vagy más kötelezettségvállalására vonatkozó kormányzati hozzájárulás megadásánál;

c) összehangolja a helyi önkormányzatok működésével összefüggő településfejlesztés, tervezés és gazdálkodás, valamint az egyes adatbázisokkal kapcsolatos kormányzati feladatok ellátását;

d) koordinálja a helyi önkormányzatok részére bocsátott fejlesztési források felhasználására kiírt pályázatokat, továbbá a helyi önkormányzatok gazdálkodását érintő jogszabályi feltételek kialakítását.

128. § A helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter:

a) irányítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét;

b) kezdeményezi a Kormánynál az Alaptörvénnyel ellentétesen működő helyi képviselő-testület feloszlására vonatkozó országgyűlési előterjesztés benyújtását;

c) előkészíti az Országgyűlés és a köztársasági elnök hatáskörébe tartozó terület szervezési döntéseket.

129. § A miniszter, feladatkörében eljárva:

a) rendeletben határozza meg a polgármester, a főpolgármester, a megyei képviselő-testület elnöke, a fővárosi és megyei kormányhivatal államigazgatási feladatai ellátásának szakmai szabályait és ellenőrzi azok érvényesülését;

b) a rendelkezésre álló forrásokra figyelemmel rendeletben szabályozza a helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények működésének szakmai követelményeit, az intézmények dolgozóinak képesítési előírásait, ellenőrzi az előírások érvényesülését;

c) az a) és b) pontban említett ellenőrzés eredményéről tájékoztatja a helyi önkormányzatot, javaslatot tesz a hiányosságok megszüntetésére, kezdeményezheti, hogy a képviselő-testület tárgyalja meg az ellenőrzés tapasztalatait, törvénysértés esetén tájékoztatja a helyi önkormányzatokért felelős minisztert és a fővárosi és megyei kormányhivatalt;

d) tájékoztatja a helyi önkormányzatot a központi ágazatpolitikai célokról, a szabályozási eszközökről, és biztosítja számukra az ágazati feladatok ellátásához szükséges információt;

e) a helyi önkormányzatoktól – ágazati feladatai körében – adatokat és tájékoztatást kérhet, amelyet az önkormányzat köteles teljesíteni;

f) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott címen és feltételekkel a helyi önkormányzat részére a helyi önkormányzatokért felelős miniszter koordinálásával pénzügyi támogatást nyújthat.

130. § (1) Az országos önkormányzati érdekszövetségek jogalkotási feladatokra, intézkedések megtételére vonatkozó javaslatot tehetnek, konzultációt folytathatnak a Kormánnyal a helyi

önkormányzati rendszert, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott közszolgáltatásokat érintő stratégiai kérdésekről és a központi költségvetés önkormányzatokat érintő kérdéseiről.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában azokat a szervezeteket kell országos önkormányzati érdekképviselői szervezeteknek tekinteni, amelyek közül

a) a megyei önkormányzatok érdekképviselőjét ellátó szövetségnek legalább 13 tagja megyei önkormányzat,

b) a megyei városok érdekképviselőjét ellátó szövetségnek legalább 15 tagja megyei város önkormányzata,

c) a fővárosi önkormányzat érdekképviselőjét ellátó szövetségnek legalább 15 tagja fővárosi kerületi önkormányzat,

d) a városi és a járásszékhely városi önkormányzatok érdekképviselőjét ellátó szövetségnek tagja az ilyen szerepet betöltő önkormányzatok több mint 50%-a, és a tagságon belül a járásszékhely városi önkormányzatok több mint 50%-a, továbbá

e) minden más olyan önkormányzati érdekképviselői szervezet (szövetség), amelynek tagja legalább 500 helyi önkormányzat, és legalább 11 területi (megyei) szervezetük működik.

(3) A (2) bekezdésben foglalt arányszámok számításánál egy helyi önkormányzatot csak egy érdekszövetség tagjaként lehet figyelembe venni.

A helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete

A törvényességi felügyelet eszközei, terjedelme

131. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyelete körében az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatáskörökön túl:

a) törvényességi felhívással élhet;

b) kezdeményezheti a képviselő-testület összehívását, valamint e törvényben meghatározott esetben összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését;

c) kezdeményezheti a Kormánytól, hogy indítványozza az Alkotmánybíróságnál az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálatát;

d) kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzat határozatának felülvizsgálatát és az e törvényben meghatározott esetekben a bírósági felülvizsgálat kezdeményezésével egyidejűleg felfüggeszti az önkormányzati határozat végrehajtását;

e) kezdeményezheti a határozathozatali, feladat ellátási kötelezettségét nem teljesítő helyi önkormányzattal szemben bírósági eljárás megindítását;

f) javasolhatja a Kormánytól, hogy kezdeményezze az Alaptörvénnyel ellentétesen működő képviselő-testület feloszlását;

g) kezdeményezheti a Magyar Államkincstárnál a központi költségvetésből járó támogatás külön jogszabályban meghatározott részének visszatartását vagy megvonását;

h) pert indíthat a sorozatos törvénysértést elkövető polgármester tisztségének megszüntetése iránt;

i) fegyelmi eljárást kezdeményezhet a helyi önkormányzat polgármestere és jegyzője ellen;

j) kezdeményezheti a helyi önkormányzat gazdálkodását érintő vizsgálat lefolytatását az Állami Számvevőszéknél;

k) szakmai segítséget nyújthat a helyi önkormányzatnak a feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben;

l) törvényességi felügyeleti bírságot szabhat ki a helyi önkormányzatra az e törvényben meghatározott esetekben.

(2) A fővárosi és megyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásának célja a helyi önkormányzat képviselő-testülete, bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere,

megyei önkormányzat képviselő-testületének elnöke, társulása, jegyzője (a továbbiakban: érintett) működése jogszabályszerűségének biztosítása.

(3) A fővárosi és megyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásában vizsgálja a helyi önkormányzat:

- a) szervezetének, működésének, döntéshozatali eljárásának jogszerűségét;
- b) döntéseinek (rendelet, határozat) jogszerűségét;
- c) törvényen alapuló jogalkotási, továbbá jogszabályon alapuló döntési és feladat-ellátási (közszolgáltatási) kötelezettségének teljesítését.

(4) Nem terjed ki a fővárosi és megyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárása – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – azokra a helyi önkormányzat és szervei által hozott határozatokra, amelyek alapján:

- a) munkaügyi vitának vagy közszolgálati jogviszonyból származó vitának, vagy
- b) külön jogszabályban meghatározott bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárásnak van helye.

(5) A fővárosi és megyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárása kiterjed a (4) bekezdésben felsorolt határozatokra is a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott körben, továbbá a (4) bekezdés a) pontja esetében, ha a határozat a munkavállaló javára történő jogszabálysértést tartalmaz.

A fővárosi és megyei kormányhivatal információkérési joga

132. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatal az érintettől információt, adatot kérhet, konzultációt kezdeményezhet, amelyeknek az érintett a megadott határidőn belül köteles eleget tenni.

(2) A fővárosi és megyei kormányhivatal javaslattal élhet a helyi önkormányzat működésére, szervezetére, döntéshozatali eljárására vonatkozóan. A javaslatot a helyi önkormányzat képviselő-testülete köteles megtárgyalni és arról döntést hozni. A javaslat elutasításának indokát a helyi önkormányzat köteles a fővárosi és megyei kormányhivatallal ismertetni.

A törvényességi felhívás

133. § (1) Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal jogszabálysértést észlel, a törvényességi felügyelet körében – e törvényben meghatározott kivétellel – határidő tűzésével felhívja az érintettet annak megszüntetésére. Az érintett a felhívásban foglaltakat köteles megvizsgálni és a megadott határidőn belül az annak alapján tett intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a fővárosi és megyei kormányhivatalt írásban tájékoztatni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást vagy a megadott határidő eredménytelen leteltét követően a fővárosi és megyei kormányhivatal a törvényességi felügyeleti eljárás egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörben dönt.

A képviselő-testület ülésének összehívása és vezetése

134. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezi a polgármesternél a képviselő-testület ülésének összehívását, ha törvényességi kérdések képviselő-testület által történő megtárgyalása a helyi önkormányzat törvényes működésének biztosítása érdekében indokolt.

(2) Ha a polgármester a fővárosi és megyei kormányhivatal képviselő-testületi ülésének összehívására tett javaslatának és az e törvény 43. §-a szerint tett indítványnak tizenöt napon belül nem tesz eleget, a képviselő-testület ülését a fővárosi és megyei kormányhivatal hívja össze és vezeti. Az ülés összehívása és vezetése során a fővárosi és megyei kormányhivatal eltérhet a helyi önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában meghatározott szabályoktól.

Önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközése esetére alkotmánybírósági felülvizsgálat kezdeményezése, önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangja bírósági felülvizsgálatának kezdeményezése

135. § (1) Az önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközése esetén a fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter útján, az Alkotmánybíróságról szóló törvényben meghatározott formai és tartalmi követelményeknek megfelelő indítvány tervezetének megküldésével egyidejűleg kezdeményezi a Kormánytól az önkormányzati rendelet alkotmánybírósági felülvizsgálatának indítványozását.

(2) A fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát. A bírósági eljárás megindításával egyidejűleg az indítványt a fővárosi és megyei kormányhivatal megküldi az érintett helyi önkormányzatnak.

(3) Az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára irányuló bírósági indítvány tartalmazza:

- a) a bíróság által vizsgálandó önkormányzati rendeletet;
- b) az önkormányzati rendelet jogszabálysértőnek talált rendelkezésének megjelölését;
- c) azon jogszabályi rendelkezés megjelölését, amelyet az önkormányzati rendelet sért;
- d) annak okát, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal az adott rendelkezést miért tartja jogszabálysértőnek.

(4) Az önkormányzati rendelet felülvizsgálatára vonatkozó bírósági eljárás szabályait és a bírósági döntés jogkövetkezményeit a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény tartalmazza.

A helyi önkormányzati jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítása

136. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatal a törvényességi felhívás mellőzésével kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítását, ha a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta.

(2) A jogalkotási kötelezettség elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági indítvány tartalmazza:

- a) azon törvényi rendelkezés megjelölését, amely alapján a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége fennáll;
- b) annak okát, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal miért tartja a jogalkotási kötelezettség elmulasztását megállapíthatónak;
- c) a jogalkotási kötelezettség elmulasztásával összefüggő, a mulasztás elbírálásához szükséges önkormányzati rendeletet.

(3) Ha a helyi önkormányzat a bíróság által megadott határidőn belül nem tesz eleget jogalkotási kötelezettségének, a fővárosi és megyei kormányhivatal a határidő leteltét követő harminc napon belül kezdeményezi a bíróságnál a mulasztás fővárosi és megyei kormányhivatal által történő orvoslásának az elrendelését.

(4) A helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági eljárás szabályait és a bírósági döntés jogkövetkezményeit a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény tartalmazza.

A helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége pótlása

137. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője a rendeletet a helyi önkormányzat nevében, az önkormányzati rendeletre irányadó szabályok szerint alkotja meg azzal, hogy a rendeletet a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője írja alá és a Magyar Közlönyben hirdeti ki.

(2) A kihirdetett rendeletet a fővárosi és megyei kormányhivatal megküldi a helyi önkormányzatnak. A jegyző gondoskodik a kihirdetett rendeletnek a szervezeti és működési szabályzatban az önkormányzati rendeletek kihirdetésére meghatározott szabályokkal azonos módon történő közzétételéről.

(3) A fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője által a helyi önkormányzat nevében megalkotott rendelet önkormányzati rendeletnek minősül, módosítására és hatályon kívül helyezésére a helyi önkormányzat jogosult.

(4) A helyi önkormányzat az önkormányzati rendelet (3) bekezdésben meghatározott módosítása vagy hatályon kívül helyezése során a bíróság által megállapított mulasztást újból nem idézheti elő.

Önkormányzati határozat végrehajtásának felfüggesztési joga, az önkormányzati határozat elleni bírósági eljárás kezdeményezési joga

138. § (1) Ha a jogszabálysértő önkormányzati határozat végrehajtása a közérdek súlyos sérelmével vagy elháríthatatlan kárral járna, a fővárosi és megyei kormányhivatal – törvényességi felhívás mellőzésével – a jogszabálysértő határozat bíróság általi felülvizsgálatának kezdeményezésével egyidejűleg a helyi önkormányzat határozatának végrehajtását felfüggeszti.

(2) A bíróság a helyi önkormányzat határozatának felülvizsgálatára irányuló eljárásban a fővárosi és megyei kormányhivatalnak a helyi önkormányzat határozata végrehajtásának felfüggesztéséről szóló döntését soron kívül felülvizsgálja.

(3) A bíróság a fővárosi és megyei kormányhivatalnak a helyi önkormányzat határozata végrehajtásának felfüggesztéséről szóló döntése bírósági felülvizsgálata iránti kérelem alapján – amennyiben a helyi önkormányzat határozata felfüggesztésének törvényi feltételei nem álltak fenn vagy a felülvizsgálati eljárás során már nem állnak fenn – a fővárosi és megyei kormányhivatal döntését hatályon kívül helyezi.

(4) A fővárosi és megyei kormányhivatal – az (1) bekezdésben foglalt kivétellel – a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen elteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati határozat felülvizsgálatát.

Önkormányzati határozathozatali és feladat-ellátási kötelezettség elmulasztása

139. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzat tájékoztatásának kézhezvételétől vagy a tájékoztatás adására nyitva álló határidő eredménytelen leteltétől számított tizenöt napon belül kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló

a) határozathozatali kötelezettsége elmulasztásának megállapítását és a határozat meghozatalára való kötelezést, vagy

b) feladat-ellátási (közszolgáltatási) kötelezettsége elmulasztásának megállapítását és a feladat elvégzésére való kötelezést.

(2) A határozathozatali, feladat-ellátási kötelezettség elmulasztásának megállapítására irányuló bírósági indítvány tartalmazza:

a) azon törvényi rendelkezés megjelölését, amely alapján a helyi önkormányzat határozathozatali, feladat-ellátási kötelezettsége fennáll, és

b) annak okát, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal miért tartja a határozathozatali, feladat-ellátási kötelezettség elmulasztását megállapíthatónak.

(3) A fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére a bíróság megállapítja a határozathozatali kötelezettség elmulasztását és határidő tűzésével kötelezi az önkormányzatot a határozat meghozatalára.

(4) A fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére a bíróság megállapítja a mulasztást és határidő tűzésével kötelezi a helyi önkormányzatot, hogy biztosítsa a feladat-ellátást (közszolgáltatást).

Törvényességi felügyeleti bírság megállapítása

140. § (1) A fővárosi és megyei kormányhivatal a helyi önkormányzattal szemben törvényességi felügyeleti bírságot állapíthat meg,

a) ha a jegyző a fővárosi és megyei kormányhivatal felhívása ellenére a megadott határidőn belül nem tesz eleget a jegyzőkönyv megküldési kötelezettségének;

b) ha a polgármester, a jegyző határidőben nem tesz eleget a fővárosi és megyei kormányhivatal információkérésre irányuló megkeresésének;

c) ha a bíróság megállapítja, hogy a helyi önkormányzat jogalkotási, határozathozatali, feladat-ellátási (közszolgáltatási) kötelezettségének nem tett eleget és a bíróság által tűzött határidő eredménytelenül eltelt;

d) ha a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezése alapján a képviselő-testület nem folytatja le határidőben a polgármester, a jegyző ellen a fegyelmi eljárást.

(2) A törvényességi felügyeleti bírság legkisebb összege esetenként ötvenezer forint, legmagasabb összege esetenként egymillió forint.

(3) A törvényességi felügyeleti bírság ugyanazon kötelezettség ismételt megszegése vagy más kötelezettségzegés esetén ismételten is kiszabható.

(4) A törvényességi felügyeleti bírság kiszabásánál a fővárosi és megyei kormányhivatal figyelembe veszi:

a) a jogellenes kötelezettségzegés súlyát;

b) a helyi önkormányzat költségvetési helyzetét, és

c) az előző bírságok számát és mértékét.

(5) A fővárosi és megyei kormányhivatal bírságot megállapító döntése ellen a helyi önkormányzat bírósági jogorvoslással élhet.

(6) A bíróság eljárására a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó fejezetének rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel megfelelően kell alkalmazni azzal, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatal új eljárás lefolytatására nem kötelezhető.

A bírósági eljárás kezdeményezésének közös szabályai

141. § (1) A 131. § (1) bekezdés *h)* pontja esetében a fővárosi és megyei kormányhivatal által kezdeményezett bírósági eljárásra a 69. § rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.

(2) A 138-139. § szerinti jogszabálysértések megszüntetésére irányuló pert a helyi önkormányzat vagy a polgármester ellen lehet megindítani.

(3) A fővárosi és megyei kormányhivatalnak a helyi önkormányzattal szemben törvényességi felügyeleti bírságot megállapító döntése ellen a pert a fővárosi és megyei kormányhivatal ellen kell megindítani.

(4) Az önkormányzati határozat bírósági felülvizsgálata, az önkormányzat határozathozatali és feladat-ellátási kötelezettsége elmulasztásának megállapítása iránt, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal törvényességi felügyeleti bírságot megállapító határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perekben a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre

vonatkozó fejezetének rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltéréseknek megfelelően kell alkalmazni.

Záró rendelkezések

Felhatalmazó rendelkezés

142. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg:

a) a területszervezési eljárás szabályait,
 b) a helyi önkormányzat tulajdonába tartozó vagyonelemek nyilvántartásának szabályait,
 c) a 22. § (4) bekezdésének a) pontjában meghatározott, a fővárosi önkormányzat kezelésében lévő főútvonalak, közutak és közterületek, valamint a 22.§ (4) bekezdés j) pontja szerinti terület határainak kijelölését.

(2) Felhatalmazást kap a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter, hogy az önkormányzati rendeletnek és a jegyzőkönyvnek a fővárosi és megyei kormányhivatal részére történő megküldése rendjét rendeletben szabályozza.

Hatályba léptető rendelkezések

143. § (1) E törvény a (2) és (3) bekezdésben foglalt kivétellel 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az 1-19. §, a 20. § (1) bekezdés, a 21-25. §, a 26. § (3)-(4) bekezdése, a 40-61. §, a 64-67. §, a 77-117. §, a 120-130. §, a 142. §, a 145. § (1)-(3) bekezdése, 153. § (2) bekezdés, valamint a 154. § 2013. január 1-jén lép hatályba.

(3) A 26. § (2) bekezdése, a 27-39. §, a 63. §, a 68-76. §, a 152. §, a 153. § (3) bekezdése, valamint a 155. § a 2014. évi általános önkormányzati választások napján lép hatályba.

Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

144. § E törvény 1-80. §-ai, a 81. § (1)-(4) bekezdése, 82-106. §-ai, 124-143. §-ai, a 145-146. §-ai, 151-153. §-ai, valamint a 155. § b) pontja az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése alapján sarkalatosnak minősülnek.

Átmeneti rendelkezések

145. § (1) Az e törvény hatálybalépése előtt kötött önkormányzati társulási megállapodásokat a képviselő-testületek felülvizsgálják és e törvény rendelkezéseinek megfelelően módosítják e törvény hatálybalépését követő hat hónapon belül.

(2) Az önkormányzati hivatalt és a közös önkormányzati hivatalt e törvény 81-83. §-ának hatálybalépését követő hatvan napon belül kell megalakítani.

(3) A 10. § (2) bekezdés b) pontja, 87. § (2) bekezdése, 95. § (8) és (11) bekezdése alkalmazása során a költségvetési törvényben meghatározott lakosságszám az irányadó, egyéb esetekben a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló törvényben meghatározott lakosságszámot és időpontot kell figyelembe venni.

(4) A 118. § (1) bekezdése szerinti engedélyt alkalmazni kell költségvetési éven belüli működési célú hitelfelvétel esetén, amennyiben az önkormányzat kötelezettségvállalásának mértéke éves szinten meghaladja saját bevételeinek 50%-át.

Módosító rendelkezések

146. § (1) A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 64. § (3) bekezdés *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A fővárosi önkormányzatot, illetve a kerületi önkormányzatokat önállóan és közvetlenül megilletik az alábbi bevételek)

„*c*) a vagyoni típusú és kommunális jellegű helyi adókból, valamint a települési adóból származó bevétel.”.

(2) Az Ötv.

a) 2. § (2) bekezdésében, a 7. § (1)-(3) bekezdésében, a 73. §-ában, a 74. § (1)-(3) bekezdésében, a 75. § (2) és (3) bekezdésében, a 97. § *a*) pontjában, a 103. § (1) bekezdés *a*) pontjában, a 103. § (2) bekezdésében a „megyei közgyűlés” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő-testülete”,

b) 12. § (2) bekezdésében, 33/A. § (1) bekezdés *i*) pontjában, a 33/A. § (7) bekezdésében, az 52. § (2) bekezdésében, a 92/C. § (6) bekezdésében, a 95. § *a*) pontjában, a 96. § *c*) pontjában, a 97. § *a*) pontjában, a 105. §-ában a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatal”,

c) 17. § (2) bekezdésében, a 42. § (3) bekezdésében, a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervnek” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatalnak”,

d) 33/A. § (3a) bekezdésében és a 92/C. § (6) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervet” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatal”,

e) 56. § (9) bekezdésében, a „megye közgyűlése” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő-testülete”,

f) 59. §-ában, a 95. § *a*) és pontjában és a 96/A. §-ában a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszter” szövegrész helyébe a „helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter”,

g) 71. § (2) bekezdésében a „megyei önkormányzat közgyűlése” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő-testülete”,

h) 72. §-ában az „a közgyűlés elnöke” szövegrész helyébe az „az önkormányzat képviselő-testületének elnöke”,

i) 61. §-át megelőző címben, a 61. § (2), (4)-(6) bekezdésében, 103/C. § (1) bekezdés *b*) pontjában

a „megyei jogú város” szövegrész helyébe a „megyei város”,

j) 61. § (3) bekezdésében a „megyei jogú városban” szövegrész helyébe a „megyei városban”,

k) 92. § (7) bekezdésében, a 92/A. § (1) bekezdésében a „megyei jogú városi” szövegrész helyébe a „megyei városi”,

l) 93. § (4) bekezdésében a „megyei jogú várossá” szövegrész helyébe a „megyei várossá”,

m) 103/C. § (1) bekezdés *b*) pontjában a „megyei jogú városok” szövegrész helyébe a „megyei városok”,

n) 105. §-ában a „törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszterhez” szövegrész helyébe a „törvényességi felügyeletéért felelős miniszterhez”,

o) a 115. § (5) bekezdésében a „megyei önkormányzat közgyűlésével” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő-testületével” szöveg lép.

147. § A polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény

a) 1. § (1) bekezdésében, a „megyei közgyűlés” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő testülete”,

b) 1. § (1) bekezdésében, a 3. § (2) bekezdésében és a 15. § (1) bekezdésében a „megyei jogú városi” szövegrész helyébe a „megyei városi”,

c) 1. § (3) bekezdésében a „megyei közgyűlési alelnök” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő testülete alelnöke”,

d) 7. § (1) bekezdésében, a 13. § (5) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatal”,

e) 19. § (2) bekezdésében a „törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszter” szövegrész helyébe a „törvényességi felügyeletéért felelős miniszter” szöveg lép.

148. § A helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény

a) 13. § (3) bekezdés *d)* pontjában, 20. § (2) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatal”,

b) 13. § (4) bekezdésében, a 20. § (1) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervnek” szövegrész helyébe a „a fővárosi és megyei kormányhivatalnak”,

c) 20. § (4) bekezdés *a)* pontjában a „megyei közgyűlés” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő testülete” szöveg lép.

149. § A területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XLI. törvény

a) 1. § *f)* pontjában, a 19. § előtti címben, a 19. § (1) bekezdésében a „megyei jogú várossá” szövegrész helyébe a „megyei várossá”,

b) 3. § (1) bekezdésében a „törvényességi ellenőrzéséért felelős miniszterhez” szövegrész helyébe a „törvényességi felügyeletéért felelős miniszterhez”,

c) 6. § (1)-(2) bekezdésében, a 18. § (2) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatal”,

d) 7. § (5) bekezdésében a „megyei önkormányzatok közgyűlései” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzatok képviselő-testületei”,

e) 19. § (2) bekezdésében a „megyei közgyűlés” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő testülete” szöveg lép.

150. § A települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény

a) 7. § (3) bekezdés *d)* pontjában, a 12. § (2) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatal”,

b) a 7. § (6) bekezdésében, a 12. § (1) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervnek” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatalnak”, szöveg lép.

151. § A helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény

a) 1. § (2) bekezdésében a „megyei közgyűlési listán” szövegrész helyébe a „megyei önkormányzat képviselő testületének listáján”,

b) a 3. § (2) bekezdésében a „közgyűlés elnökének” szövegrész helyébe az „önkormányzat képviselő-testülete elnökének”,

c) 4. § (2) bekezdés *c)* pontjában, az 5. § *b)* pontjában a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szervnek” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatalnak”,

d) 10. § (3) bekezdésében a „helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv” szövegrész helyébe a „fővárosi és megyei kormányhivatal” szöveg lép.

152. § A helyi önkormányzatokról szóló ....évi....törvény 40. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Törvény előírhatja, hogy meghatározott közszolgáltatást kizárólag erre a célra alapított költségvetési szerv, kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagy önkormányzati társulás láthat el.”

Hatályon kívül helyező rendelkezések

153. § (1) Az Ötv. 32. § második mondata, a 61. § (1) bekezdése; a 61/A. §; a 69-70. §; a 88. § (1) bekezdés *b)*- *d)* pontja, a 88. § (2)-(4) bekezdése, a 98-99. §; a 115. § (5) bekezdése 2012. január 1-jén hatályát veszíti.

(2) Az Ötv. 1-18. §; a 22-31. §; a 32. § első mondata, a 33.§; a 35-60. §; a 61. § (2)-(6) bekezdés; a 62-68/D. §; a 71-72. §; a 74. § (2)-(3) bekezdés; a 75-87. §; a 88. § (1) bekezdés *a)* pontja; a 89-97. §; a 101-115. § (4) bekezdése; a 115. § (6) bekezdése 2013. január 1-jén hatályát veszíti.

(3) Az Ötv. a 2014. évi általános önkormányzati választás napján hatályát veszíti.

154. § 2013. január 1-jén hatályát veszíti

a) a Ktv. 30/B. § (13) bekezdése, valamint a 46. § (6)-(8) bekezdése;

b) a területszervezési eljárásról szóló 1999. évi XLI. törvény,

c) a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény,

d) a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény.

155. § A 2014. évi általános önkormányzati választás napján hatályát veszíti

a) a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény,

b) a helyi önkormányzati képviselők jogállásának egyes kérdéseiről szóló 2000. évi XCVI. törvény.

A polgármester, az önkormányzati képviselő esküjének vagy fogadalmának szövege

„Én, *(polgármester, önkormányzati képviselő neve)* esküszöm, hogy hazámhoz, Magyarországhoz hű leszek; Magyarország Alaptörvényét és jogszabályait megtartom és megtartatom; a tudomásomra jutott titkot megőrzöm; *(a tisztség megnevezése)* tisztségemből eredő feladataimat a *(megye vagy település vagy kerület)* fejlődésének előmozdítása és Magyarország Alaptörvénye érvényesülése érdekében lelkiismeretesen teljesítem.

(A megválasztott polgármester, önkormányzati képviselő meggyőződése szerint)

Isten engem úgy segítjen!”

Vagyon-, jövedelem- és gazdasági érdekeltségi nyilatkozat helyi önkormányzati képviselő (polgármester, alpolgármester), valamint a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársa és gyermeke számára

A nyilatkozatot adó személye

1. A nyilatkozatot adó:

a) helyi önkormányzati képviselő, polgármester, alpolgármester (a továbbiakban együtt: képviselő)

b) a képviselővel közös háztartásban élő házas- vagy élettárs (a továbbiakban: házas-/élettárs)

c) a képviselővel közös háztartásban élő gyermek (a továbbiakban: gyermek)

2. A képviselő neve: .....

3. A házas-/élettárs neve: .....

4. A gyermek neve: .....

A) Rész

VAGYONI NYILATKOZAT

I. Ingatlanok

1.

a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is): .....

b) Az ingatlan területnagysága: .....

c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése): .....

d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete:

e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.): .....

f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.): .....

g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke: .....

h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete): .....

2.

a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is): .....

b) Az ingatlan területnagysága: .....

c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése): .....

d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete:

e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.): .....

f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.): .....

g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke: .....

h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete): .....

3.

a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is): .....

b) Az ingatlan területnagysága: .....

c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése): .....

d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete:

e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.): .....

f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.): .....

g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke: .....

h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete): .....

4.

- a) A település neve, ahol az ingatlan fekszik (Budapesten kerület is): .....
- b) Az ingatlan területnagysága: .....
- c) Művelési ága (vagy a művelés alól kivett terület elnevezése): .....
- d) Az épület fő rendeltetés szerinti jellege (lakóház, üdülő, gazdasági épület stb.), az épület alapterülete: .....
- e) Az ingatlan jogi jellege (társasház, szövetkezeti ház, műemlék, bányatelek stb.): .....
- f) A nyilatkozó jogállása (tulajdonos, bérlő stb.): .....
- g) Közös tulajdon esetén a tulajdoni hányad mértéke: .....
- h) A szerzés jogcíme, ideje (a jogviszony kezdete): .....

II. Nagy értékű ingóságok

1. Gépjárművek:

- a) személygépkocsi: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
- b) tehergépjármű, autóbusz: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
- c) motorkerékpár: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... típus

2. Vízi vagy légi jármű:

- a) jellege: .....
 típusa: .....
 a szerzés ideje, jogcíme: .....
- b) jellege: .....
 típusa: .....
 a szerzés ideje, jogcíme: .....

3. Védett műalkotás, védett gyűjtemény:

- a) egyedi alkotások: ..... megnevezés ..... db
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... megnevezés ..... db
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... megnevezés ..... db
 a szerzés ideje, jogcíme: .....
- b) gyűjtemény: ..... megnevezés ..... db
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... megnevezés ..... db
 a szerzés ideje, jogcíme: ..... megnevezés ..... db
 a szerzés ideje, jogcíme: .....

4. Egyéb, darabonként vagy készletenként (gyűjteményenként) a mindenkori köztisztviselői illetményalap havi összegét meghaladó értékű ingóság:

- a) megnevezés: .....
 a szerzés ideje, jogcíme: .....
- b) megnevezés: .....
 a szerzés ideje, jogcíme: .....
- c) megnevezés: .....
 a szerzés ideje, jogcíme: .....

- d) megnevezés: .....
 a szerzés ideje, jogcíme: .....
- e) megnevezés: .....
 a szerzés ideje, jogcíme: .....

5. Értékpapírban elhelyezett megtakarítás vagy egyéb befektetés (részvény, kötvény, részjegy, nagy értékű biztosítás stb.):

- megnevezés: .....
 névérték, biztosítási összeg: .....
 megnevezés: .....
 névérték, biztosítási összeg: .....
 megnevezés: .....
 névérték, biztosítási összeg: .....
 megnevezés: .....
 névérték, biztosítási összeg: .....
 megnevezés: .....
 névérték, biztosítási összeg: .....

6. Takarékbetétben elhelyezett megtakarítás: ..... Ft

7. A mindenkori köztisztviselői illetményalap hathavi összegét meghaladó készpénz: ..... Ft

8. Az összességében a mindenkori köztisztviselői illetményalap hathavi összegét meghaladó pénzügyi számlakövetelés vagy más, szerződés alapján fennálló pénzkövetelés:

- a) pénzügyi számlakövetelés:
 forintban: .....
 devizában (forintértéken): .....
- b) más szerződés alapján fennálló pénzkövetelés összege: ..... Ft

9. Más, jelentősebb értékű vagyontárgyak, ha azok együttes értéke a mindenkori köztisztviselői illetményalap hathavi összegét meghaladja:

- megnevezés: .....
 megnevezés: .....
 megnevezés: .....
 megnevezés: .....
 megnevezés: .....

III. Tartozások

Ebben a rovatban kérjük feltüntetni a köztartozás címén, valamint a pénzügyi számlával vagy magánszemélyekkel szemben esetlegesen fennálló tartozásait

1. Köztartozás (adó, vám, illeték, tb-járulék stb.): ..... forint
 2. Pénzügyi számlával szembeni tartozás (hitel, kölcsön stb.): ..... forint
 3. Magánszemélyekkel szembeni tartozás: ..... forint

IV. Egyéb közlendők

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: .....%
5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: .....%
6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége: .....

IV.

1. Gazdasági társaság neve: .....
2. Gazdasági társaság formája: .....
3. Az érdekeltség formája (tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltág/kültág stb.): .....
4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: .....%
5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: .....%
6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége: .....

V.

1. Gazdasági társaság neve: .....
2. Gazdasági társaság formája: .....
3. Az érdekeltség formája (tulajdonos, részvényes, bt. esetén beltág/kültág stb.): .....
4. A tulajdoni érdekeltség keletkezéskori aránya: .....%
5. A tulajdoni érdekeltség jelenlegi aránya: .....%
6. A gazdasági társaságban viselt tisztsége: .....

Általános indokolás

A demokratikus jogállam kiépülésének folyamatában és hatékony működése során elengedhetetlen, hogy érvényesüljön a helyi választópolgárok önkormányzashoz való joga.

Ezért az 1990-ben szabadon megválasztott Országgyűlés első teendői között hajtotta végre a történelmi jelentőségű helyi rendszerváltoztatást. E változás visszaadta a helyi közösségeknek az önkormányzashoz való jogát, lehetővé téve a helyi közhatalom demokratikus és önálló gyakorlását.

Az önkormányzati rendszer kialakításakor a legnagyobb hangsúlyt a demokratikus működés, az önkormányzati autonómia, illetve a kormányzati túlhatalmat megakadályozó garanciák kiépítése kapta. Abban a történelmi korszakban ez természetes volt, melynek következményeként a gazdaságossági, hatékonysági, valamint szakmai szempontokat a szükségesnél kisebb mértékben vették figyelembe. A lehető legszélesebb körben érvényesült a helyi önkormányzás joga, így – lélekszámtól függetlenül – valamennyi település választópolgárai élhettek ezen lehetőséggel.

Így egy település-centrikus, nagy autonómiával rendelkező, ugyanakkor széles felelősségre épülő rendszer alakult ki, amely már ekkor magában hordozott több olyan ellentmondást (pl. az elaprózott településszerkezet és a széles feladatrendszer közötti feszültséget), amely később érthető módon működési zavarokhoz vezetett.

A kialakított nagyfokú önállóság ellenére az elmúlt húsz év során folyamatosan szűkült az önkormányzatok mozgástere, a helyi közszolgáltatások biztosítása egyre nagyobb erőfeszítéseket igényelt, a finanszírozás elnehezült a diszfunkcionális elemek egymást erősítő hatására.

E helyzet kialakulásának okai közül alapvetően három tényező emelhető ki. Egyrészt az önkormányzati rendszer belső ellentmondásai, működési zavarai, másrészt a nagy ellátórendszerek elmaradt reformjai – az állam szerepvállalásának tisztázatlansága –, harmadrészt a folyamatosan csökkenő állami támogatások mértéke (miközben a kötelezően ellátandó feladatok száma jelentősen megnövekedett).

Mindezen nehezítő körülmények között fontos hangsúlyozni, hogy az elmúlt 21 év során a demokratikus önkormányzati rendszer betöltötte hivatását, a polgármesterek és a képviselő-testületek munkája nagyban hozzájárult az ország működőképességének fenntartásához.

Napjainkra szakmai és politikai síkon is egyértelművé vált, hogy hazánk önkormányzati rendszere átfogó megújításra szorul.

Az átalakítás során figyelembe kell venni a folyamatban lévő államszervezeti reform hatásait is, különös tekintettel az állam szerepének átértékelésére, bizonyos területeken az állam feladatvállalásának növekedésére, és az ehhez kapcsoló szervezeti változásokra. A megújulást sürgeti a sok elemében radikálisan megváltozott társadalmi, gazdasági, közjogi környezet, az európai uniós tagságból fakadó követelmények és lehetőségek közötti összhang megteremtésének igénye is.

Az Országgyűlés 2011. április 18-án elfogadta, a köztársasági elnök pedig 2011. április 25-én kihirdette Magyarország Alaptörvényét.

Az Alaptörvény 31. cikk (3) bekezdése alapján a helyi önkormányzatokról szóló szabályozást sarkalatos törvény határozza meg. E sarkalatos törvényt az Országgyűlésnek az Alaptörvény hatálybalépéséig, azaz 2012. január 1-jéig meg kell alkotnia.

A Javaslat az Alaptörvényben adott jogalkotási felhatalmazás alapján a helyi önkormányzati rendszert a meglévő értékek megőrzésével és több új elem beillesztésével újítja meg, megőrizve a demokratikus jogállam alapelveinek a helyi hatalomgyakorlásban is érvényesülő szabályait.

Alapvető cél, hogy a választópolgároknak a helyi önkormányzathoz való joga változatlanul és hiánytalanul érvényesül, ugyanakkor az önkormányzati szervezet és működés átalakítása segítse elő a közigazgatási szolgáltatások színvonalának emelését.

Általános cél egy olyan modern, költségtakarékos, feladatorientált önkormányzati rendszer kiépítése, amely lehetőséget biztosít a demokratikus és hatékony működésre, ugyanakkor – a választópolgárok önkormányzathoz való kollektív jogait érvényre juttató és védendő módon – szigorúbb (felügyeleti jellegű) kereteket szab az önkormányzati autonómiának, ugyanakkor átalakítja az összeférhetetlenség szabályait is.

Hangsúlyozni kell, hogy az önkormányzati rendszer kereteinek megváltoztatása – az ágazati rendszerek reformja nélkül – csak „félmegoldást” eredményez, így célszerű és ésszerű ezen rendszerek együttes felülvizsgálata. Az önkormányzati rendszert alkalmassá kell tenni a megújult struktúrák befogadására, működtetésére. A határozott, ugyanakkor megfontolt megújítás lehetővé teszi az olyan társadalmi szintű feladatok kezelését, amelyek például az uniós tagságból, a kibontakozó globalizáció hatásainak, a gazdasági-társadalmi folyamatoknak a változásaiból következnek.

Az állam közjogi szerepének átértékelése folyamatában szükséges az önkormányzati rendszer és az Alaptörvény elfogadása után átalakuló közjogi környezet összehangolása. Ezért következetesen alkalmazni kell a többszintű szabályozást.

Kiemelt cél az önkormányzati kötelező feladatok jelenleginél pontosabb, egyértelműbb, differenciáltabb meghatározása, a térségi összefogás kiteljesítése, a választópolgárok érdekeinek és igényeinek megfelelő társulási rendszer kialakítása.

Szükséges az önkormányzatok pénzügyi-gazdasági helyzetének megszilárdítása, biztosabb, új alapokra helyezése, átláthatóbb és egyben kötöttebb finanszírozási rendszer kialakítása, az önkormányzatok adósságállományának hatékony kezelése, valamint mindezek érdekében a gazdálkodás ellenőrzésének szigorítása.

Részletes indokolás

Az 1-8. §-hoz

Az európai értelemben vett jogállam demokratikus helyi közigazgatása a törvényeknek alárendelt szabad önkormányzás révén valósul meg.

A Javaslat a magyar önkormányzati hagyományokra építve, figyelembe véve az Európai Önkormányzati Charta elveit, azokat összhangba hozva a hazai sajátosságokkal meghatározza a helyi önkormányzás alapvető fogalmi elemeit, megnevezi alanyát, tárgyát, tartalmát.

Alapvető jelentőséggel bír, hogy a helyi önkormányzás alanya a helyi választópolgárok közössége, az önkormányzati jogok tehát a közösséget – és nem testületeket, személyeket – illetik meg.

Jogállamban a jogok mellé jogi és erkölcsi kötelezettségek társulnak.

Ezek azonban már az egyén szintjén is értelmezhetőek.

A Javaslat ezért utal nyomatékosan az állampolgári felelősségérzetre és az együttműködés követelményére, figyelemmel Magyarország Alaptörvénye Alapvetés című fejezetének O) cikkére

is: „Mindenki felelős önmagáért, képességei és lehetőségei szerint köteles az állami és közösségi feladatok ellátásához hozzájárulni”.

A települési és területi önkormányzatok elkülönítése, a települési önkormányzatok típusainak tételes felsorolása a differenciált feladattelepítés bázisául is szolgál.

A Javaslat az Alaptörvénnyel összhangban helyi szinten is elkülöníti a hatalomgyakorlás közvetett (választott képviselők útján) és közvetlen (helyi népszavazással történő) formáit.

A demokratikus jogállam alapelveiből következően elsőbbséget élvez a képviseleti demokrácia, a népszavazás a hatalomgyakorlás kivételes formája.

A Javaslat garanciális jelleggel szögezi le, hogy „A helyi önkormányzatok által ellátott, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében rögzített feladat- és hatáskörök jogszerű gyakorlása alkotmánybírószági és bírósági védelemben részesül”.

Ez a rendelkezés biztosítja, hogy a helyi önkormányzatok betölthessék alkotmányos szerepüket, jogaik sem jogalkotással, sem a jogalkalmazás során ne sérülhessenek.

Az állam egyik legerősebb jogosítványa a közhatalom gyakorlása

Ez a jog az államszervezet részeként a helyi önkormányzatot is megilleti.

Ebből következik, hogy a demokratikus módon, széles körű nyilvánosság körülményei között, jogszerűen kifejezett közakarat érvényre jutása a legális erőszak eszközeivel is kikényszeríthető.

Helyi szinten így teljesedik ki az az alkotmányos alapelv, amelyet Magyarország Alaptörvénye Alapelvek című fejezetének B) cikkében a (3) pont így fogalmaz meg: „A közhatalom forrása a nép”.

A helyi önkormányzás tartalmi elemei között hangsúlyosan jelenik meg az önállóság fogalma.

A helyi önállósághoz való jog a helyi szabadságot jelenti.

Az önkormányzat a feladat- és hatáskörébe tartozó önkormányzati ügyekben – törvény keretei között – önállóan mérlegelhet.

A helyi közügyekben jelenik meg az önállóság legtöbb eleme.

Ezért is fontos, hogy a Javaslat meghatározza a helyi közügy alapvető fogalmi elemeit.

Az önállósághoz való jog természetesen nem jelenti a helyi önkormányzat teljes függetlenségét.

A nemzeti szuverenitást megtestesítő Országgyűlés törvényei behatárolják a helyi önkormányzatot, az állami törvényességi felügyelet ellenőrzi az önkormányzati önállóság jogszerű gyakorlását.

A demokratikus követelményekre utaló rendelkezések és az azokra épülő társadalmi gyakorlat kiszélesítik a közhatalom társadalmi alapjait, a helyi közakaratnak rendelik alá az önkormányzathoz tartozó közszolgáltatásokat, széles körben biztosítják az állampolgárok közügyekben való részvételét, ami legközvetlenebbül helyi szinten gyakorolható.

A demokrácia legitimációs bázisának szélesítését szolgálják azok a rendelkezések, amelyek arra kötelezik a helyi önkormányzatot, hogy feladatai ellátása során támogassa a lakosság önszerveződő közösségeit, működjön együtt e közösségekkel, és biztosítsa a helyi közügyekben való széles körű állampolgári részvételt.

A képviselő-testület felelőssége, hogy biztosítsa e követelmények teljesítésének szervezeti, személyi, tárgyi és anyagi feltételeit.

Fontos társadalmi érdek, hogy az Alaptörvény Alapvetés című fejezetének O) cikkében foglalt – korábban már idézett – követelmény a helyi önkormányzás gyakorlása során is érvényre jusson.

Ezért a Javaslat olyan ősi etikai és jogi értékeket emel az alapelvi rendelkezések szintjére, mint az öngondoskodás, az önfenntartó képesség erősítése, az együttműködés, a rendeltetésszerű joggyakorlás kötelezettsége, a joggal való visszaélés tilalma.

Az öngondoskodás, önfenntartás igénye két irányban is megjelenik.

Részben az önkormányzat és a központi források, részben az állampolgár és az önkormányzat viszonyában.

Méltánylandó igény és össznemzeti érdek, hogy a helyi önkormányzat mindent megtegyen a helyi lehetőségek feltárása, kiaknázása terén.

Ezért bizonyos esetekben az öngondoskodás megléte a központi forrásokhoz való hozzájárulás feltétele is lehet.

Hasonló követelmény érvényesíthető az állampolgár és a helyi közösség viszonyában.

Ezért is fogalmazza meg a Javaslat a tervszerű öngondoskodás, a közösségre háruló terhek enyhítésének igényét és azt, hogy a helyi választópolgár képességei szerint köteles hozzájárulni a közösségi feladatok ellátásához.

Az emberi közösségek akkor életképesek, akkor élhető egy település, ha megvannak és működnek az együttélés alapvető íratlan és írott szabályai.

Az ilyen normákat jelentős részben a helyi sajátosságok alakítják, generális érvényű taxatív felsorolásuk lehetetlen.

Arra azonban van lehetőség, hogy a képviselő-testület – széles körű társadalmi támogatottsággal – a legalapvetőbb szabályokat rendeletbe foglalja és megszegésüket – szigorúan alkotmányos keretek között – szankcionálja.

Ugyancsak az állampolgári öngondoskodás, együttműködési készség erősítését szolgálja az a felhatalmazás, amely szerint a képviselő-testület – törvényi felhatalmazás alapján – egyes közszolgáltatások igénybevételét rendeletében feltételekhez kötheti.

A rendeltetésszerű joggyakorlás elve, a joggal való visszaélés tilalma, az együttműködés követelménye a magánjogban ősidők óta létező, részletesen kidolgozott jogintézmény. Indokolt, hogy ezek a követelmények a közjogi rendszerekben is minél szélesebb körben érvényre jussanak.

Annak, hogy a Javaslat ezeket a törvényi alapelv szintjére emelte, jelentős gyakorlati következménye is van. Az ezekkel ellentétes magatartás a törvényességi felügyeleti, illetőleg a bírósági eljárás keretében is értékelhető.

A 9-11. §-hoz

Az önkormányzás lényegi eleme a helyi közügyek intézése, a helyi közhatalom gyakorlása. A Javaslat első fejezetben megfogalmazott definíciója szerint a helyi közügyek körébe elsődlegesen azok a közszolgáltatások tartoznak, amelyeket a lakossági igényekre és a helyi sajátosságokra figyelemmel az önkormányzatok hatékonyan tudnak ellátni.

Annak érdekében, hogy a helyi önkormányzatok feladatrendszere azonos szempontok alapján legyen kialakítható, a Javaslat meghatározza a feladatok típusait és a feladat-telepítés elveit.

Ennek keretében rögzíti, hogy az önkormányzati feladat-és hatásköröknek két alaptípusát különböztethetjük meg: a kötelező és az önként vállalt feladatokat.

Garanciális szabály, hogy a helyi önkormányzatnak törvény állapíthat meg kötelező feladat- és hatáskört. Az Alaptörvény szerint a feladat-ellátáshoz biztosítani kell az arányos költségvetési, illetve más vagyoni támogatást.

A Javaslat lehetőséget biztosít a helyi önkormányzatnak, hogy messzemenően figyelembe vegye a lakossági igényeket, és a hatáskörébe utalt kötelező feladatain túl önként vállalja a helyi képviselő-testület, vagy a helyi népszavazás döntésével bármely olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv hatáskörébe.

Elsődleges azonban a kötelező feladatok biztosítása, ezért a Javaslat rögzíti, hogy az önként vállalt feladatok megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását. További korlát hogy a fakultatív feladatok finanszírozása a saját bevételek, illetve az erre a célra biztosított külön források terhére lehetséges.

A Javaslat alapelveként rögzíti, hogy a helyi önkormányzatoknak egymástól eltérő feladat- és hatáskörei lehetnek. Fontos eleme az új szabályozásnak, hogy a kötelező feladat- és hatáskört differenciáltan, a helyi önkormányzatok eltérő adottságaira – gazdasági teljesítőképességére, lakosságszámra – figyelemmel kell megállapítani.

Garanciális jelentősége van annak a rendelkezésnek, hogy a hatáskör telepítésével egyidejűleg – az ágazati jogszabályokban – meg kell határozni a feladat- és hatáskörellátás minimális szakmai, személyi, tárgyi és gazdasági feltételeit, valamint módját.

A tervezett szabályozás lehetővé teszi, hogy a nagyobb teljesítőképességű, lakosságszámú települési önkormányzat számára előírt kötelező feladatot más települési önkormányzat önállóan vagy társulásban átvállalhassa. Az átvállalás alapfeltétele a feladat törvényi címzettjének egyetértése. Ennek garanciális jelentősége van, hiszen az átadással nem szűnik meg a feladat eredeti címzettjének ellátási felelőssége, a szolgáltatás-nyújtási kötelezettség „feléled”, ha az átvállaló felhagy a feladat ellátásával. Ezért az ellátási kapacitások optimális kihasználása érdekében szükséges a jóváhagyás. A Javaslat a feladatátvállalás egyéb feltételeit is meghatározza, amelyek a feladatellátás szakmai színvonalának, költséghatékonyságának követelményét hivatottak biztosítani.

A 12-16. §-hoz

A Javaslat rögzíti a helyi önkormányzat ellátandó feladatait. A felsorolás nem konkrét, tételes feladat- és hatáskör telepítés. Ez az ágazati, szakmai törvények feladata, melyek az adott társadalmi viszony átfogó szabályozásának részeként határozzák meg többek között az állam és a helyi önkormányzatok közötti feladatmegosztást a Javaslatban rögzített elvek szerint (pl. kötelező differenciálás). Tételes hatáskör-telepítést a Javaslat csak kivételesen tartalmaz, ha nincs a szabályozandó kérdéskör tekintetében ágazati törvény. Ennek megfelelően határozza meg a Javaslat a helyi közbiztonság önkormányzati feladatait.

A közfoglalkoztatás céljának eléréséhez, társadalmi rendeltetése betöltéséhez nagymértékben hozzájárul, ha a közfoglalkoztatás helyben történik, és a helyi közösség közvetlenül értékelheti a munka eredményét.

Kiemelt érdek az Európai Unió, illetve más nemzetközi szervezetek felé fennálló kötelezettségek teljesítése, melyet nem veszélyeztethet a helyi önkormányzat jogsértő mulasztása. Ezért a Javaslat lehetővé teszi, hogy a Kormány magához vonja a kötelezettséggel összefüggő beruházás megvalósítását.

A 17. §-hoz

A korábbi szabályozással szemben a jövőben az államigazgatási feladat- és hatáskörök döntő többségét az államigazgatási szervek látják el, az önkormányzati szervezetrendszerben csak kivételesen marad ilyen feladat, jelentősen csökkentve ezzel a helyi önkormányzatok terheit.

A Javaslat az államigazgatási hatáskörök telepítésének szabályait tartalmazza, mely szerint törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendelet kivételesen a polgármestert, a főpolgármestert, a megyei képviselő-testület elnökét államigazgatási hatáskörrel ruházhatja fel.

Országos államigazgatási feladatok – honvédelmi, polgári védelmi, katasztrófa-elhárítási ügyek – helyi irányításában és végrehajtásában törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben előírtaknak megfelelően a polgármester, a főpolgármester, a megyei képviselő-testület elnöke vesz részt.

Garanciális szabály, hogy a törvényben meghatározott államigazgatási feladat, hatósági hatáskör megállapításával egyidejűleg a központi költségvetésben biztosítani kell az ellátásukhoz szükséges anyagi forrást. Továbbá, hogy a saját államigazgatási feladatkörben, illetve hatáskörben eljáró hatáskör címzettjét a képviselő-testület nem utasíthatja, döntését nem bírálhatja felül.

A 18-20. §-hoz

A Javaslat az egyes településtípusokra vonatkozóan a feladat-telepítés meghatározó elveit tartalmazza, az önkormányzati feladatellátás részletes szabályainak kidolgozását az ágazati törvények hatáskörébe utalja. A szabályozás az önkormányzatok teherbíró képességére figyelemmel a differenciált hatáskör telepítés elvén alapul.

A megyei város önkormányzata sajátos státusszal rendelkezik. Egyrészt biztosítja a megye egészére, illetve nagy részére kiterjedő közszolgáltatásokat, valamint területén ellátja a megyei önkormányzat feladat-és hatásköreit is. A Javaslat a fejezet alkalmazásához szükséges értelmező rendelkezéseket is tartalmazza.

A 21-25. §-hoz

A Javaslat szerint – hasonlóan a jelenlegi rendszerhez – a főváros kétszintű önkormányzata a fővárosi és a kerületi szintű települési önkormányzatokból állna, ugyanakkor hatékonyabb eszközöket biztosítana a fővárosi képviselő-testületnek a főváros jelenleginél gazdaságosabb és hatékonyabb működtetéséhez.

A fővárosi képviselő-testület a főváros egészét érintő települési önkormányzati feladatokat, továbbá mindazokat a terület- és településfejlesztési, valamint területrendezési és településüzemeltetési feladatokat látja el, amelyek a szomszédos területi önkormányzattal történő együttműködéshez, illetve a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak.

A fővárosi kerületi önkormányzatok önállóan gyakorolják a települési önkormányzatokat megillető valamennyi feladat- és hatáskört, amelyet törvény nem utal a fővárosi önkormányzat feladat- és hatáskörébe, továbbá ellátják mindazokat az önként vállalt önkormányzati feladatokat, amelyek kizárólag egy kerületet érintenek.

Helyi adó bevezetésére és működtetésére a fővárosi és a fővárosi kerületi önkormányzat is jogosult, azzal, hogy a részletes szabályokat törvény tartalmazza.

A 26. §-hoz

A megyei önkormányzat területi önkormányzat. A megye szerepének újragondolása eredményeként a Javaslat a megyei önkormányzat kötelező feladataként a területfejlesztést és a területrendezést határozza meg. A Javaslat a megyei önkormányzat elnökének megválasztására vonatkozó

szabályokat is tartalmazza. Az elnök gyakorolja a főjegyző (aljegyző) tekintetében a munkáltatói jogokat. A megyei önkormányzat képviselő-testületére vonatkozó speciális szabályokat tartalmazza a rendelkezés, figyelemmel arra, hogy egyebekben a helyi önkormányzat működésére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

A 27-30. §-hoz

Az önkormányzati képviselők a választópolgárok többségének bizalmát élvezve nyerik el megbízásukat, e választás alapozza meg az önkormányzat egészéért való felelősség által áthatott képviselői jogokat és kötelezettségeket. A tisztség felelősségteljes voltát hivatott megjeleníteni a képviselő-testület előtti eskü vagy fogadalomtétel normaszövegben történő rögzítése.

A Javaslat rögzíti, hogy a képviselő jogai és kötelezettségei megválasztásával keletkeznek és a megbízás megszűnésével szűnnek meg. A Javaslat ennek megfelelően meghatározza azon eseteket, amikor az önkormányzati képviselő megbízása megszűnik. A lemondás formai és tartalmi szabályait a Javaslat tartalmazza.

A 31-33. §-hoz

Az önkormányzati képviselők jogai és kötelességei – megválasztásuk módjától függetlenül – azonosak.

A képviselő-testület munkája az egyes önkormányzati képviselők tevékenységén alapul. A képviselők döntéshozatalban való részvétel mellett közreműködnek a döntések előkészítésében és végrehajtásában, és a végrehajtás ellenőrzésében. A képviselői munka ellátásához nélkülözhetetlen, hogy a döntéshozók a megfelelő információk birtokában legyenek, és adott esetben – a település érdekeit szem előtt tartva – saját véleményüknek is hangot adjanak. A képviselői feladatok zökkenőmentes ellátása érdekében elkerülhetetlen a munkahelyen történő munkavégzés alóli mentesítés. A köz érdekében végzett tevékenység miatti mentesítés anyagi terhei nem háríthatók a munkáltatókra, ezért a Javaslat kimondja, hogy a képviselő emiatt kiesett jövedelmét a képviselő-testület téríti meg. A felelősségteljes képviselő ellátásának minimumát is rögzíti a Javaslat, amely alapvető iránymutatásul szolgál mind a képviselőnek, mind a képviselő-testületnek (köteles a testületi üléseken megjelenni, köteles rendszeres kapcsolatot tartani választóival, köteles évente egy alkalommal a választópolgároknak beszámolni). Garanciális szabály a kötelezettségeit megszegő képviselő esetében, hogy vele szemben szankcióként alkalmazható a tiszteletdíjának, illetőleg a természetbeni juttatásának csökkentése, megvonása.

A 34. §-hoz

A közpénzekkel való felelős gazdálkodás biztosítása érdekében meghatározásra került, hogy a képviselői tiszteletdíj, illetve természetbeni juttatás csak az önkormányzat saját bevételei terhére állapítható meg, valamint emelhető meg. Ehhez igazodik azon szabály, hogy csak a képviselői tevékenységgel összefüggő, képviselő által megelőlegezett, szükséges, számlával igazolt költségeket kell a részére megtéríteni. Az, hogy a képviselői tiszteletdíj és egyéb juttatás közérdekű adat, szintén a közpénzek átláthatóságát, nyomonkövethetőségét erősíti.

A 35. §-hoz

A képviselői megbízás természeténél fogva közbizalmi jellegű, így a Javaslat rögzíti, hogy e magas erkölcsi mércének a tisztséget betöltőnek mindenkor meg kell felelnie. Az összeférhetetlenségi szabályok új szemléletű megalkotásának az volt az indoka, hogy egyrészt ne az egyes konkrét tisztségek kerüljenek felsorolásra, hanem a hatalmi ágak elválasztásának elve

tükröződjön a kinevezési jogkör gyakorlója által meghatározott tisztségek, pozíciók összeférhetetlenné nyilvánításában. Másik nagy elhatárolási csoport az összeférhetetlenség szempontjából a döntési helyzetben lévő képviselő gazdasági függetlenségének, befolyásmentességének biztosítása. Harmadik kategóriát képez az egyéb összeférhetetlenségi okok csoportja.

A 36. §-hoz

Az összeférhetlenségi eljárás mind az eljárás alá vont személy, mind az eljárásban részt vevők számára tartalmaz garanciális szabályokat. Új elemként rögzíti a Javaslat, hogy amennyiben a képviselő észleli az összeférhetetlen helyzet (ok) fennállását, ám annak megszüntetésére – külön jogszabályi rendelkezés miatt – 30 napon belül nincs mód, a Javaslat lehetőséget biztosít az összeférhetlenségi eljárás mellőzésére. E lehetőség csak akkor áll fenn, ha a képviselő az általa tett és a jogviszony megszüntetéséről szóló, az arra jogosult által írásban megerősített lemondó nyilatkozatát az összeférhetlenségi bizottságnak határidőben átadja.

Amennyiben azonban a képviselő az összeférhetlenségi helyzetet a törvény adta lehetőségeken belül nem szünteti meg, vele szemben az összeférhetlenségi eljárást meg kell indítani. Az eljárást bármely képviselő, bizottság indítványozhatja, amely alapján – az összeférhetlenségi bizottság javaslata figyelembevételével – a képviselő-testület a következő ülésén (de legkésőbb a kezdeményezést követő 30 napon belül) határozattal dönt arról, hogy a körülmények fennállnak-e, amennyiben igen akkor, kimondja az összeférhetlenséget.

A képviselői tisztség, illetve azon túl a helyi község tisztaságát további garanciális szabályok biztosítják. Ilyen például az, hogy az összeférhetlenséget kimondó határozatot a fővárosi és megyei kormányhivatalnak is kézbesíteni szükséges. Itt említhető meg továbbá, hogy bárki kezdeményezheti az összeférhetlenség megállapítását a jegyzőnél, amelynek velejárója, hogy a kezdeményezést haladéktalanul továbbítani kell az összeférhetlenségi bizottságnak kivizsgálásra.

Az összeférhetlenségi szabályokkal való visszaélések megelőzése érdekében a Javaslat jogorvoslati lehetőséget biztosít az érintett képviselőnek. Ennek eredményeképpen végső soron az összeférhetlenség kérdésében a fővárosi, megyei bíróság döntése tekinthető az eljárást lezáró, végleges cselekménynek.

A képviselői tisztséggel járó magas erkölcsi elvárások maradéktalan betartása érdekében a Javaslat rendelkezik arra az esetre is, ha az összeférhetetlen helyzet fennáll ugyan, ám a képviselő-testület nem, vagy jogszabálysértő módon dönt az összeférhetlenség tárgyában. Erre az esetre szolgál megoldásként a fővárosi és megyei kormányhivatal számára biztosított – közvetlenül a bíróságnál kezdeményezendő – összeférhetlenségi eljárás, melyre a másodfokú jogorvoslat biztosítása mellett az általános szabályokat kell alkalmazni.

A Javaslat egyértelműen rögzíti, hogy összeférhetlenség esetén mikor szűnik meg a képviselő tisztsége.

A 37. §-hoz

Az összeférhetlenség jogintézményéhez hasonlóan a Javaslat rendelkezik a képviselői tisztség betöltéséhez szükséges társadalmilag elvárt, méltó magatartás mércéjéről is. A méltatlansági szabályok meghatározásával megjelölésre kerülnek azon esetek, amelyek bekövetkeztével a képviselő méltatlanná válik e tisztség további betöltésére. A Javaslat a méltatlanság bevezetésével éles cezúrát alkalmaz, figyelemmel arra, hogy az itt meghatározott feltételek bekövetkezése jellemzően nem az egyes tisztségek, pozíciók betöltéséhez kapcsolódik, hanem a képviselő magatartásának egyenes következménye. Itt említhető meg okként a közügyek gyakorlásától való jogerős eltiltás, büntetés miatt jogerős szabadságvesztésre ítélet, vagy az állammal, önkormányzattal szemben (tartósan) fennálló köztartozás.

A méltatlanság jogintézményével való visszaélések megelőzése érdekében a Javaslat garanciaként rendeli alkalmazni az összeférhetlenségi eljárásra vonatkozó szabályokat, a méltatlansági eljárás során is. A méltatlan helyzet felderíthetősége érdekében az eljáró bíróság kötelezettségeként rögzíti a Javaslat a méltatlansági ok bekövetkeztéről történő értesítést a képviselő-testület, illetve a fővárosi és megyei kormányhivatal felé.

Szintén az önkormányzati képviselő tisztségével kapcsolatos közbizalmat hivatott megerősíteni a Javaslat azon rendelkezése, mely szerint az e tisztséget betöltőnek kötelező kérelmeznie az állami adóhatóságnál a köztartozásmentes adózói adatbázisba történő felvételét. A választópolgárok közélet tisztaságába vetett hitének növelését szolgálja a Javaslat azon rendelkezése, mely szerint az állami adóhatóság köteles értesíteni a képviselő-testületet, illetve egyéb szervezetet, hogy a képviselőnek köztartozása keletkezett.

A 38. §-hoz

A helyi közpénzekkel való felelős gazdálkodás, ezáltal a közélet tisztaságának gazdasági szempontból történő biztosítása érdekében a Javaslat részletesen tartalmazza a vagyonyilatkozat-tételi eljárásra vonatkozó rendelkezéseket. Ennek keretén belül meghatározásra került, hogy a képviselő megválasztásától, majd ezt követően minden év január 1-jétől számított 30 napon belül a törvény melléklete szerinti vagyonyilatkozatot köteles tenni. Igaz ez saját maga, a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekének vonatkozásában is. E kötelezettség elmulasztása esetére szankcióként határozza meg a Javaslat azt, hogy a képviselő a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettsége teljesítéséig a tisztségéből fakadó jogait nem gyakorolhatja, illetve semmiféle juttatásban nem részesülhet az önkormányzattól. A képviselői vagyonyilatkozat nyilvánosságra hozatali kötelezettsége, illetve az, hogy a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárást a vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottságnál bárki kezdeményezheti – az adatvédelmi szabályok figyelembevételével –, mind a közélet tisztaságát hivatott garantálni.

A 39. §-hoz

Figyelemmel arra, hogy a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja adott esetben a képviselőhöz hasonló döntési pozícióba kerülhet, közel azonos felelősséggel járó funkciót tölthet be, indokolt, hogy e személyekre is megfelelően alkalmazni kelljen a képviselőre vonatkozó összeférhetlenségi, méltatlansági szabályokat. Itt szükséges megemlíteni, hogy a képviselő-testület bizottságának nem képviselő tagja e tisztséget a képviselő-testület diszkrecionális döntése alapján töltheti be, azaz e döntés bármikor módosítható (visszavonható), ezért e jogkörre való tekintettel a jogorvoslati garanciák okafogyottá válnak, így a Javaslatban mellőzésre kerültek.

A 40-41. §-hoz

A rendelkezések a képviselő-testület működésének, döntéshozatalának azon alapkérdéseit tartalmazzák, amelyek törvényi szintű szabályozást igényelnek, valamint amelyek az önkormányzati értékek, a demokratikus és a törvényes működés érvényesítését, a nyilvánosságot, a nemzetiségi vélemények figyelembevételét szolgálják.

Az önkormányzati feladatok címzettje a képviselő-testület, azonban a feladat-ellátásban részt vesznek a képviselő-testület szervei is. A Javaslat a képviselő-testület szerveként jelöli meg: a polgármestert, a megyei képviselő-testület elnökét, a képviselő-testület bizottságait, a részönkormányzat testületét, az önkormányzati hivatalt, a jegyzőt, továbbá a társulást. A képviselő-testület dönt arról, hogy a szervei milyen feladatokat végezzenek el, illetve milyen önkormányzati hatáskört ruház át rájuk.

A képviselő-testület meghatározó szerepének biztosítása érdekében rögzíti a Javaslat azokat az önkormányzati ügyeket, amelyekben kizárólag a képviselő-testület dönthet, amelyeket nem ruházhat át. Szükséges azonban e körből a törvényben meghatározott lakosságszám alapján kivenni az egyes kinevezési hatásköröket, illetve törvényben meghatározott ügyekben a véleménynyilvánítást, mert ez utóbbi egyes esetekben (pl. különösen területrendezési kérdésekben) indokolatlanul meghosszabbítja az eljárásokat. Törvény további hatásköröket is át nem ruházhatóvá nyilváníthat.

Az önkormányzati alapfeladatokkal összhangban a képviselő-testület a feladatkörébe tartozó közszolgáltatások biztosítása céljából önkormányzati intézményt, gazdasági társaságot, más szervezetet alapíthat. A Javaslat szerint törvény előírhatja, hogy egyes közszolgáltatásokat csak meghatározott szervek útján lehet ellátni. Ennek oka, hogy egyes közszolgáltatásoknál korlátozni indokolt az önkormányzat feladat-ellátási szabadságát (pl. parkolás). A Javaslat szerint – többek között – csak többségi önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság többségi tulajdonában álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság láthat el egyes közszolgáltatási feladatokat, ha az ágazati törvény így rendelkezik. A következő általános önkormányzati választásuktól csak kizárólagos önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság láthatja el a fenti feladatokat.

A Javaslat garanciális jelleggel meghatározza azon hatásköröket, melyeket kizárólag a képviselő-testület gyakorolhat.

A 42-45. §-hoz

A képviselő-testület működésével kapcsolatban a Javaslat csak a garanciális jellegű rendelkezéseket határozza meg, a részletes szabályok kialakítására a testület jogosult, a szervezeti és működési szabályzatról szóló rendeletében.

A Javaslat külön rendelkezik az alakuló ülésről, melyet a választást követő 15 napon belül kell megtartani. A Javaslat rögzíti azon ügyeket is, melyekről a testületnek döntenie kell az alakuló ülésén.

A Javaslat rögzíti, hogy a képviselő-testület szükség szerint, de évente legalább hat ülést tart. Az ülést össze kell hívni a települési képviselők egynegyedének vagy a képviselő-testület bizottságának, a kormányhivatal indítványára.

A képviselő-testület elnöke a polgármester, így az ülés összehívásának és vezetésének a joga és kötelezettsége is a polgármestert illeti. A polgármesteri tisztség betöltetlensége, illetve a polgármester távolléte, akadályoztatása esetén az alpolgármester hívja össze a testület ülését (több alpolgármester esetén a polgármester által kijelölt alpolgármester). Ezen túl a szervezeti és működési szabályzatban rendelkezni kell a polgármesteri és alpolgármesteri tisztség egyidejű betöltetlensége, tartós akadályoztatása esetére arról, hogy ez esetben ki hívja össze és vezeti a képviselő-testület ülését. Kétség esetén a jegyző az érintettől írásbeli nyilatkozatot kérhet az akadályoztatással kapcsolatban.

A testület ülése nyilvános, de törvényben meghatározott esetben zárt ülést tart, vagy zárt ülést tarthat a képviselő-testület. Kötelezően zárt ülést tart önkormányzati hatósági, összeférhetlenségi, méltatlansági, kitüntetési ügy tárgyalásakor, fegyelmi büntetés kiszabása, valamint vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén; az érintett kérésére zárt ülésen tárgyalnak és döntenek a választás, kinevezés, felmentés, vezetői megbízás adása, illetőleg visszavonása,

fegyelmi eljárás megindítása és állásfoglalást igénylő személyi ügy tárgyalásakor. A képviselő-testület zárt ülést rendelhet el a vagyoniával való rendelkezés esetén és az általa kiírt pályázat feltételeinek meghatározásakor, a pályázat tárgyalásakor, ha a nyilvános tárgyalás az önkormányzat, vagy más érintett üzleti érdekét sértené.

A 46-49. §-hoz

A képviselő-testület döntéshozatalával kapcsolatban rögzíteni szükséges, hogy akkor határozatképes, ha az ülésen a megválasztott települési képviselőknek több mint a fele jelen van. A javaslat elfogadásához főszabályként a jelenlevő települési képviselők, minősített többség esetén a megválasztott képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges (a megválasztott képviselők közé kell azt a képviselői helyet is számítani, amely a szavazáskor bármilyen ok miatt üres). Szavazategyenlőség esetén – amennyiben a javaslat elfogadásához szükséges többséghez egy szavazat hiányzik-, a polgármester igen szavazatával a javaslatot elfogadottnak kell tekinteni.

A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza. A nyílt szavazás módjait, eljárási szabályait a Javaslat meghatározza. Titkos szavazást lehet tartani azokban az ügyekben, amelyekben zárt ülést kell vagy lehet tartani. A testület döntéshozatalából kizárható, akit vagy akinek a hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. A személyes érintettséget a települési képviselő köteles bejelenteni, de bárki más is bejelentheti. A kizárási kezdeményezésről a testület dönt, de kizárási kötelezettsége nincs figyelemmel arra, hogy önkormányzati döntést az önkormányzat helyett más nem hozhat.

A Javaslat meghatározza azon ügyek körét, melyek elfogadásához minősített többséggel hozott döntés szükséges. A helyi sajátosságokra figyelemmel a képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában további ügyeket is ide sorolhat.

Az 50. §-hoz

Az Alaptörvény szerint a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot. Az önkormányzati rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá. Az önkormányzati rendelet kihirdetéséről az önkormányzat hivatalos lapjában, illetőleg a helyben szokásos - a Szervezeti- és Működési Szabályzatban meghatározott - módon a jegyző gondoskodik. A testület által megalkotott önkormányzati rendeletet kihirdetését követően haladéktalanul meg kell küldeni a kormányhivatalnak. A kihirdetést követő hat munkanapon belül helyesbítható az önkormányzati rendelet. A testület normatív határozatát a rendelethez hasonlóan kell közzétenni. Különös jelentősége miatt a képviselő-testület a közösségi együttélés demokratikus elemeinek erősítésére rendeletében szankcióval sújthatja a helyi társadalmi normákat megszegőket.

Az 51-53. §-hoz

A képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni, amelynek kötelező tartalmi elemeit a törvény felsorolja. A jegyzőkönyv elkészítéséről a jegyző gondoskodik. A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekinthetnek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe. A zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni. A külön törvény szerinti közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell.

A Javaslat annak érdekében, hogy a testületi működés helyi sajátosságai érvényesülhessenek, felhatalmazást ad a képviselő-testületnek arra, hogy a működésének részletes szabályait a szervezeti

és működési szabályzatról szóló rendeletében határozza meg. Ennek során a törvény működésre vonatkozó kötelező elemeitől csak abban az esetben térhet el, ha arra a törvény felhatalmazást ad.

A Javaslat külön rendelkezéseket tartalmaz az „obstrukció” megelőzése érdekében. Ennek keretében lehetőséget biztosít a képviselő-testület számára, hogy szervezeti és működési szabályzatában meghatározza az egyes napirendek tárgyalására fordítható időkeretet, a hozzászólások maximális időtartamát, illetve korlátozza az ismételt felszólalás lehetőségét. A szabályok kialakításakor azonban figyelemmel kell lennie az önkormányzati képviselők jogainak érvényesítésére.

A képviselő-testület évente legalább egyszer – előre meghirdetett – közmeghallgatást tart. A jogintézmény azt a célt szolgálja, hogy a választópolgárok e nyílt testületi ülésen közvetlenül intézhessenek kérdéseket a testülethez, javaslatokat tegyenek.

Az 54. §-hoz

A képviselő-testület a megbízatásának lejártá előtt név szerinti szavazással, minősített többségű döntéssel kimondhatja a feloszlását. E jogintézmény alapvetően a helyi konfliktusok feloldásának eszköze, melynek révén a választópolgárok ismételt lehetőséget kapnak arra, hogy működőképes testületet, polgármestert válasszanak. A feloszlás kimondását követő három hónapon belüli időpontra időközi választást kell kiírni, amelynek költségét az önkormányzat viseli. A képviselő-testület feloszlása nem mondható ki a választást követő hat hónapon belül, illetőleg a megbízatásának lejártát megelőző év november 30. napját követően. A folyamatos működés érdekében a testület az új testület alakuló üléséig, illetve a polgármester az új polgármester megválasztásáig ellátja feladat-és hatásköreit.

Az 55. §-hoz

A társult képviselő-testület a települési önkormányzatok szabad elhatározásából létrehozott együttműködési formája. A társult képviselő-testület arra kínál lehetőséget, hogy a települési önkormányzatok a feladataik jelentős részét integráltan, gazdaságilag, szakmailag a leghatékonyabban lássák el. A kizárólag az adott települést érintő ügyekben a település saját képviselő-testülete dönt önállóan. Az érdekeltek döntésén múlik az, hogy a költségvetésüket milyen mértékig egyesítik, ez a minimális hozzájárulástól a teljes egyesítésig terjedhet. Meg kell említeni, hogy ilyen ügyben helyi népszavazást kell tartani.

A társult képviselő-testületeknél minden érintett településnek megmarad a saját, önálló képviselő-testülete, közvetlenül választott polgármestere, saját költségvetése, minden vagy az érdekelt település saját, önálló, külön vagyona, amiről önállóan rendelkezik. A társult képviselő-testület kétféleképpen állhat össze. Mód van arra, hogy a társult képviselő-testületet az érintett települések képviselő-testületei együtt alkotják, vagy abban állapodnak meg, hogy lakosságárányosan küldenek képviselőket a saját testületükből

A társult képviselő-testületek működésére egyebekben a képviselő-testületek működésére irányadó szabályok vonatkoznak.

Az 56. §-hoz

A Javaslat szerint a képviselő-testület a törvény keretei között önállóan alakíthatja ki szervezetét, határozza meg a szervei közötti munkamegosztást. Ennek alapján a képviselő-testület meghatározza a bizottsági rendszerét és már az alakuló ülésen megválasztja bizottságait, melyek szervezete,

feladat- és hatásköre településenként eltérő lehet, a helyi feltételekhez, sajátosságokhoz, igényekhez igazodva.

A Javaslat alapján a kétezer főnél több lakosú településen kötelező pénzügyi bizottság létrehozása, valamint a vagyonyilatkozatok vizsgálata, nyilvántartása, kezelése és őrzése is bizottsági feladatként kerül meghatározásra. Ezen felül törvény bizottság számára feladatot állapíthat meg, annak létrehozását kötelezővé teheti. A száz főt meg nem haladó lakosságú községekben a bizottsági feladatokat a képviselő-testület látja el, mivel ezeken a településeken a kis létszámú testület miatt bizottság nem alakítható. Az ezer főt meg nem haladó településeken a kötelező bizottsági feladat-és hatásköröket egy bizottság is elláthatja.

Az 57. § -hoz

A Javaslat szerint bizottságot a képviselő-testület megbízatása időtartamára hoz létre, de a bizottság – a kötelezően létrehozandó kivételével – bármikor megszüntethető, létszáma, összetétele a testület döntésével bármikor megváltoztatható. A képviselő-testületek számára biztosított az a lehetőség, hogy a bizottságaikba ne csak képviselő-testületi tagokat válasszanak. Tekintettel arra, hogy a bizottság döntési joggal is rendelkezhet, a bizottság elnöke, tagjainak több mint a fele (az elnökkel együtt) csak települési képviselő lehet. A polgármester nem lehet bizottság elnöke vagy tagja.

Az 58. §-hoz

A bizottságok legfontosabb alapfeladata a képviselő-testület döntéseinek előkészítése, végrehajtásának szervezése, ellenőrzése, a hivatal tevékenységének ellenőrzése. Az ezzel kapcsolatos jogosítványokat a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni. A képviselő-testület határozza meg azokat az előterjesztéseket, amelyek a bizottság állásfoglalásával nyújthatók be, illetve amelyeket a bizottság nyújt be (ilyen kötelezettséget törvény is előírhat). A bizottság számára a képviselő-testület döntési jogot is biztosíthat, azonban ezt a jogot bármikor visszavonhatja, illetve a bizottság döntését felülvizsgálhatja, megváltoztathatja.

Az 59. §-hoz

A Javaslat alapján a bizottság ülésének összehívására, működésére, nyilvánosságára, határozatképességére, határozathozatalára, döntésének végrehajtására, a bizottság tagjainak kizárására, a bizottság üléséről készített jegyzőkönyv tartalmára a képviselő-testületre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy a kizárásról a bizottság dönt, valamint a jegyzőkönyvet a bizottság elnöke és egy tagja írja alá. A bizottság üléséről készített jegyzőkönyvet a jegyző tizenöt napon belül megküldi a kormányhivatalnak. A bizottság működésének részletes szabályait a szervezeti és működési szabályzatban kell meghatározni.

A 60. §-hoz

A polgármester számára biztosítani kell, hogy a bizottság tevékenységét figyelemmel kísérje, ezért a Javaslat alapján indítványozhatja a bizottság ülésének összehívását, melyet ebben az esetben össze kell hívni, továbbá felfüggesztheti a bizottság döntésének a végrehajtását, ha az ellentétes a képviselő-testület határozatával vagy az önkormányzat érdekeit sérti. A felfüggesztett döntésről a testület a következő ülésén határoz.

A Javaslat szerint a bizottságok működésének ügyviteli feladatait az önkormányzati hivatal látja el.

A 61. §-hoz

A Javaslat szerint a településrészi önkormányzat szervezetére és működésére a bizottságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az e szakaszban meghatározott eltérésekkel.

A települési önkormányzat képviselő-testülete valamely településrész sajátos érdekeinek képviselőjére a körülmények mérlegelése alapján, belátása szerint, általa meghatározott hatáskörrel településrészi önkormányzatot hozhat létre a szervezeti és működési szabályzatában meghatározottak szerint. A részönkormányzat tagjai települési képviselők és más, az adott településrészen élő választópolgárok lehetnek. A bizottságoktól eltérően csak a részönkormányzat testületének vezetőjét kell a települési képviselők közül választani, de őt is csak abban az esetben, ha van olyan települési képviselő, aki a vezetői tisztséget vállalja.

A részönkormányzat a képviselő-testület szerve. Létrehozása főszabályként a testület saját belátásán múlik. Egyes esetekben azonban szükséges a részönkormányzat kötelező létrehozásának előírása, ezen esetköröket a Javaslat meghatározza.

A Javaslatban foglaltak alapján a képviselő-testület határozza meg a részönkormányzat létszámát, megválasztásának szabályait, feladat- és hatáskörét, továbbá a működésére vonatkozó fontosabb szabályokat. A képviselő-testület saját hatáskörben dönti el, és a szervezeti és működési szabályzatában rögzíti, hogy milyen jogosítványokkal ruházza fel a részönkormányzat testületét. Fontos kiemelni azonban, hogy hatósági hatáskör nem ruházható át a részönkormányzat testületére.

Kitér a Javaslat arra is, hogy a településrészi önkormányzat tevékenységének segítésére hivatali kirendeltségeket hozhat létre a képviselő-testület, amelyek ügyfélszolgálati teendőket is elláthatnak.

A 62-63. §-hoz

A polgármester az önkormányzati rendszer egyik fontos szereplője, magas legitimitással rendelkezik, hiszen a választópolgárok többségének szavazatával nyeri el megbízatását. Státuszát, feladatait, jogosítványait erre figyelemmel határozza meg a Javaslat. A polgármesteri tisztség főállásban vagy társadalmi megbízatásban tölthető be. A Javaslat lehetővé teszi, hogy a képviselő-testület a megbízatás időtartamán belül egy esetben a szervezeti és működési szabályzat módosításával a polgármesteri tisztség betöltésének módját – a polgármester egyetértésével – megváltoztassa.

A 64-65. §-hoz

A Javaslat rögzíti, hogy a képviselő-testület elnöke a polgármester, aki összehívja és vezeti a képviselő-testület ülését, képviseli a testületet. A Javaslat kimondja, hogy a polgármester tagja a képviselő-testületnek. Ezen rendelkezés egyértelművé teszi, hogy a határozatképességre és határozathozatalra vonatkozó szabályok alkalmazásánál a polgármestert a képviselők közé kell számítani mind a megjelenés és a határozatképesség, mind a szavazás és a döntéshozatal tekintetében.

A 66. §-hoz

A Javaslat meghatározza a polgármester legfontosabb feladatait. Fontos elem, hogy a polgármester a képviselő-testület döntései szerint és saját hatáskörében irányítja a hivatalt, a jegyző javaslatai

alapján határozza meg, hogy a hivatal milyen módon vesz részt az önkormányzat munkájának a szervezésében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában.

A polgármester gyakorolja a hatáskörébe tartozó államigazgatási hatósági jogköröket. A Javaslattal lehetőséget biztosít e hatáskörök gyakorlásának az átruházására.

A polgármester közvetlen választása révén erős legitimitással rendelkezik, s ezt erősíti az alpolgármesterrel, jegyzővel, intézményvezetőkkel kapcsolatos munkáltatói jogok polgármester részére történő meghatározása.

A 67. §-hoz

A polgármestert megillető jogosítványok közül kiemelendő az ún. „vétójog”, amely szerint amennyiben képviselő-testület döntését az önkormányzat érdekeit sértőnek tartja, ugyanazon ügyben egy alkalommal, az önfelosztásról, valamint a polgármester sorozatos törvénysértő tevékenysége miatt a képviselő-testület által bíróságra benyújtandó keresetről szóló döntés kivételével kezdeményezheti az ismételt tárgyalást. A polgármesteri kezdeményezés a döntés végrehajtására nézve halasztó hatályú. Lényeges elem, hogy a polgármesteri vétó után a testület csak minősített többséggel dönthet a kifogásolt ügyben.

Az önkormányzat működőképességének fenntartását biztosítja a Javaslattal azon rendelkezése, miszerint amennyiben a képviselő-testület – határozatképtelenség miatt – két alkalommal, ugyanazon ügyben nem hozott döntést, a polgármester a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott ügyekben az át nem ruházható ügyek kivételével döntést hozhat. Ugyancsak a hatékony működést szolgálja, hogy a polgármester – a képviselő-testület utólagos tájékoztatása mellett – két ülés közötti időszakban felmerülő, halaszthatatlan ügyben a törvényben meghatározottak szerint döntést hozhat.

A 68. §-hoz

A Javaslattal meghatározza azon eseteket, amikor a polgármester megbízatása megszűnik. A szabályozás külön tartalmazza azt az esetkört, amikor a polgármester lemond a tisztségéről, ennek feltételeit, eljárásrendjét meghatározza. A polgármesteri tisztségről történő lemondás felelősségét emeli ki a törvény azzal, hogy e döntést visszavonhatatlanná nyilvánítja.

A 69. §-hoz

A polgármester sorozatos törvénysértő tevékenysége, mulasztása miatt a képviselő-testület keresetet nyújthat be a polgármester ellen a területileg illetékes bírósághoz és egyidejűleg kérheti a bíróságtól a polgármester tisztségéből történő felfüggesztését. Hangsúlyozandó, hogy a polgármester tisztségének megszűnéséről ez esetben kizárólag a bíróság dönthet, a képviselő-testület jogköre a kereset benyújtására terjed ki.

A 70-71. §-hoz

A helyi önkormányzati képviselőre vonatkozó összeférhetlenségi szabályokat a polgármesterre is alkalmazni kell, azzal, hogy a főállású polgármesterre a Javaslattal szigorúbb szabályokat is megállapít. Eszerint a főállású polgármester gazdasági függetlenségének, befolyásmentességének biztosítása érdekében – a felsorolt kivételekkel – más kereső tevékenységet nem folytathat.

A 72-77. §-hoz

A zavartalan önkormányzati munka ellátása érdekében a polgármester helyettesítésére, munkájának segítésére legalább egy alpolgármestert valamennyi településen kötelező választani. A Javaslat lehetővé teszi több alpolgármester választását is, azzal, hogy egy alpolgármestert a képviselő-testület tagjai közül kell megválasztani. Az alpolgármesteri tisztség alapvető funkciója a polgármester helyettesítése, munkájának segítése, ezért a Javaslat a polgármester számára erős jogosítványt biztosít, azzal, hogy az alpolgármester személyére a polgármester tehet javaslatot.

Alpolgármesterré – a képviselő-testület tagjai közül választott legalább egy alpolgármester mellett – olyan személy is megválasztható, aki nem a képviselő-testület tagja, azonban a „külsős” alpolgármester nem helyettesítheti a polgármestert a képviselő-testület elnökeként, és a képviselő-testület ülésén csak tanácskozási joggal vehet részt.

A Javaslat meghatározza az alpolgármesteri megbízatás megszűnésének eseteit. Ezek közül kiemelendő, hogy az alpolgármester megbízatását a polgármester javaslatára a képviselő-testület visszavonhatja.

Rögzíti a Javaslat azt is, hogy amennyiben a polgármesteri tisztség társadalmi megbízatású, úgy az alpolgármesteri tisztség is csak társadalmi megbízatásban tölthető be.

A 78-80. §-hoz

Az önkormányzati döntések szakszerű előkészítése, végrehajtásuk hatékony szervezése, a törvényes önkormányzati működés biztosítása érdekében szükséges, hogy megfelelő felkészültségű szakember vezesse az önkormányzati, illetőleg a közös hivatalt, segítse a testület és a polgármester munkáját. Ezt a funkciót a történelmi hagyományokra is tekintettel a jegyző tölti be. Fontos, hogy a nagy legitimitással rendelkező polgármester és a jegyző együttműködjenek egymással az önkormányzati munka szervezésében. Ennek érdekében rögzíti a Javaslat, hogy a polgármester nevezi ki a jegyzőt, a jegyző javaslatára az aljegyzőt. Utóbbi funkciója elsődlegesen a jegyző helyettesítése.

A jegyzői és az aljegyzői kinevezés vezetői megbízásnak minősül, alkalmazni kell rá a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény vezetői megbízásra vonatkozó rendelkezéseit. A jegyző munkáját az aljegyző segíti, távollétében a jegyzőt helyettesíti. Amennyiben hat hónapon belül a polgármester nem nevez ki jegyzőt, a kormányhivatal vezetője ideiglenes hatállyal a jegyzői feladatok ellátására a képesítési követelményeknek megfelelő személyt bíz meg. A Javaslat meghatározza a jegyző alapvető feladatait, döntési jogosítványait. A jegyzőre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell a közös hivatalt vezető jegyzőre is a Javaslatban meghatározott eltérésekkel. A Javaslat speciális rendelkezést tartalmaz a közös hivatalt vezető jegyző kinevezésére. A kinevezésről a közös hivatalt alkotó települések polgármesterei többségi döntéssel határoznak. A többségi döntés a Javaslat szerint a közös hivatalt létrehozó települések lakosságához igazodik.

A 81. §-hoz

A Javaslat szerint az önkormányzat működésével, valamint a polgármester, a jegyző hatáskörébe utalt ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására a képviselő-testület a korábbi polgármesteri hivatal helyett önkormányzati hivatalt vagy közös hivatalt hoz létre. Az elnevezés változtatására azért volt szükség, mert logikailag helytelen megállapítás, hogy a polgármester hivatalaként tüntetjük fel az önkormányzathoz tartozó hivatalt.

Szükségtelen és gazdaságtalan, hogy a legkisebb településeken is fenn kelljen tartani egy önálló hivatalt.

A közös önkormányzati hivatalok működési költségei a székhely település, valamint a megye költségvetésében jelennek meg. Az állam a működés fedezetére szolgáló forrásokat a közös hivatal ezen célra elkülönített számlájára közvetlenül utalja, az éves központi költségvetésben meghatározott – feladatfinanszírozási alapú – valós kiadásokhoz/szükségletekhez igazodva. Így válik lehetővé, hogy az állam a hivatalok működéséhez szükséges pénzt valóban biztosítsa és ez áttétek nélkül, közvetlenül kerüljön felhasználásra.

A 82. §-hoz

A Javaslat szerint közös hivatal létrehozása minden 2000 fő állandó lakosságszámot meg nem haladó települések számára kötelező lesz, azt azonban maguk választhatják meg, hogy a járáson belül kivel/kikkel társulnak. (A járási egység figyelembevételével biztosítható az egységes közigazgatási rendszer, az önkormányzati és az államigazgatási szervek zavartalan együttműködése – jogorvoslati fórum rendszer, statisztikai adatszolgáltatás.)

Közös önkormányzati hivatalt azok a járáson belüli települési önkormányzatok hoznak létre, melyek közigazgatási területét legfeljebb egy település közigazgatási területe választja el egymástól és a települések lakosságszáma nem haladja meg a 2000 főt. A járáson belüli városi önkormányzat, valamint a 2000 fő lakosságszámot meghaladó települések képviselő-testületei nem tagadhatják meg a közös hivatal létrehozására irányuló megállapodás megkötését. További szabály, hogy legalább 2000 fő összlakosságszámnak vagy legalább hét településnek meg kell lennie a közös hivatal megalakításakor.

A kizárólag községi önkormányzatok által létrehozott közös hivatal létszámát az érintett települések a közös hivatal létrehozásáról szóló megállapodásban állapítják meg. Ha a közös hivatalt működtető települések egyike város, a közös hivatal létszámát a város képviselő-testülete állapítja meg. Mindkét esetben a költségvetés által finanszírozott létszámkerettől csak akkor lehet eltérni, ha ennek fedezetét kizárólag saját bevételükből meg tudják oldani.

Közös hivatalt alakítani, megszüntetni, ahhoz csatlakozni, abból kiválni önkormányzati ciklusonként csak egyszer, az általános helyhatósági választásokat követő 60 napon belül lehet. A Javaslat rögzíti, hogy ha az érintett képviselő-testületek a megállapodást hatvan napon belül nem kötik meg, vagy valamely település a közös hivatalhoz nem tud csatlakozni, a kormányhivatal vezetője dönt a hivatali feladatok ellátásnak módjáról, illetve a megállapodás pótlásáról.

A Javaslat kiemeli, hogy az ügyfélfogadást biztosítani kell minden településen. Annak módját és mértékét a képviselő-testületek megállapodására bízta.

A 83. §-hoz

A Javaslat rögzíti, hogy a közös hivatal jegyzője, aljegyzője vagy megbízottja köteles mindegyik érintett képviselő-testület ülésén részt venni és ott a szükséges tájékoztatást megadni.

A közös hivatal jegyzője, aljegyzője vagy megbízottja az érintett képviselő-testületek szervezeti és működési szabályzatában meghatározott időpontban köteles minden községben ügyfélfogadást tartani.

A 84. §-hoz

A Javaslat a helyi közhatalom gyakorlás széleskörű érvényesítésével összhangban tág teret ad a helyi önkormányzatoknak a feladataik, a közszolgáltatások legkülönbözőbb formákban történő ellátására. Ekként általános jelleggel elismeri az önkormányzatok társulási szabadságát. A helyi önkormányzatok tehát a jövőben is széleskörű lehetőséggel rendelkeznek a tekintetben, hogy a feladataikat önként létrehozott társulások útján lássák el.

A 85-86. §-hoz

A társulás létrehozásának alapdokumentuma a társulási megállapodás, melyet társulási hatáskör jogosítottjai, a társuló önkormányzatok képviselő-testületei minősített többséggel hozott döntéssel hagynak jóvá. Ugyanilyen aránnyal elfogadott döntés szükséges a társulás megszüntetéséhez is.

A törvény az alakulást követően is megengedi a társuláshoz való csatlakozást, illetve abból történő kiválást. A rendezett működéshez, a társulási költségvetés tervezettségéhez igazodás érdekében ennek kérdésében az érintett önkormányzatnak hat hónappal korábban kell dönteni, és – eltérő törvényi vagy társulási megállapodási rendelkezés hiányában – ezekre az aktusokra csak naptári év első napjával, illetve végével kerülhet sor.

A társulás egyszerű, gyors működése érdekében a társulás döntéshozó szerve, a társulási tanács hatáskörébe tartozik a társulási megállapodás módosításáról, valamint a társulásból történő kizárásról szóló döntés.

A 87-89. §-hoz

Az önkormányzati feladatok magas szintű ellátásához, a létrehozó önkormányzatok felelős ellenőrzése mellett önálló működéséhez a törvény a társulás számára biztosítja a szükséges jogi, szervezetalakítási, költségvetési, vagyongazdálkodási feltételeket. A társulás jogi személy. Intézményt alapíthat, kinevezheti a vezetőit. Vagyonnal rendelkezhet, melynek szaporulata a társulást illeti meg. Garanciális jelleggel a törvény rendelkezik társulásból történő kiválás esetére a vagyon megosztásáról, szem előtt tartva az alapító önkormányzatok érdekeit.

A törvény taxatív felsorolja a társulás megszűnésének eseteit, rendelkezik továbbá az esetlegesen felmerülő vitás kérdések rendezéséről. Elsődlegesnek tekinti a viták megegyezés útján történő rendezését, amelynek elősegítése érdekében egyeztető bizottság közreműködését tartja célszerűnek. Megegyezés hiányában a vita rendezését bírói útra tereli.

A 90. §-hoz

A jogbiztonság, a társulás működésének lehetséges egyértelművé tétele, a társult tagok közötti esetleges vitás kérdések minimalizálása érdekében a törvény részletesen meghatározza a társulási megállapodás kötelező tartalmi elemeit. Ezzel különösen alapos, konszenzuson alapuló rendezését tartja szükségesnek a társulás anyagi feltételei biztosításának, a vagyoni kérdések rendezésének, a társulás szolgáltatásai igénybevételének, valamint a társulás működése ellenőrzésének, a társulás megszűnése esetén pedig a tagok egymással való elszámolásának.

A 91-92. §-hoz

A társulás demokratikus elveknek megfelelő működését biztosítják a döntéshozó szervére, a társulási tanács létrehozására, döntéshozatalára vonatkozó szabályok. A valós képviselet és helyi érdekérvényesítés megvalósítását lehetővé teszi a tíz tagnál nagyobb társulások esetén, hogy minősített többséget igénylő döntés esetén nemcsak a társulási tagok meghatározó aránya, hanem a tagok által képviselt települések lakosságszáma többsége képviseletének is teljesülnie szükséges.

A szabályozás ugyanakkor törekszik arra, hogy a társulás működése során az egyszerű, már jól ismert és az elmúlt húsz évben kellően elsajátított testületi működés elvei, jó gyakorlatai érvényesülhessenek. Az általános önkormányzati testületi működés alapvető szabályai szerint rendelkezik a társulási tanács elnökének megválasztásáról, helyettesítéséről, a testületi működést segítő bizottság-alakítás lehetőségéről, valamint a társulás munkaszervezetének létrehozásáról.

A 93-94. §-hoz

Az állami területi beosztás változásával kapcsolatos egyes területszervezési intézkedéseket tartalmazza e fejezet. Az e területet érintő eljárási kérdéseket korábban külön törvény szabályozta. A jogalkotási egyszerűsítési törekvésekkel összhangban a jövőben az eljárási kérdések nem külön törvényben kerülnek meghatározásra. A garanciális jellegű, és várhatóan gyakoribb változtatást nem igénylő eljárási elemeket ezért az Ötv. ugyanezen fejezete tartalmazza. Követve azt a jogalkotási szerkesztési követelményt, hogy a közös eljárási szabályokat a bevezető külön szerkezeti egység fogja össze, míg az egyes területszervezési intézkedések esetleges speciális eljárási normái az intézkedési típust szabályozó szakasz keretén belül nyertek megfogalmazást.

A területszervezéssel kapcsolatos további részletszabályokat külön kormányrendelet foglalja össze.

A szabályozás során további célkitűzés, hogy az eddig eltérő eljárási határidők a lehetőség keretein belül egységesítésre kerüljenek, valamint az előkészítő eljárás rövidüljön. A várossá nyilvánítás esetében – sajátos jellegére, a hozzá kapcsolódó ünnepélyes városavatók hagyományára, más ünnepel együtt szervezhetőségére tekintettel – a köztársasági elnöki döntéshozatalra évente, július 31-ig kerül sor.

A 95-96. §-hoz

Az önálló község alakítása az a közjogi aktus, amely lehetőséget ad a településen belül földrajzilag, építészeti elkülönült településrészen élő választópolgároknak arra, hogy az őket megillető önkormányzati jogukat önállóan gyakorolják. Társadalmi, politikai, szakmai cél, hogy a jövőben a kor követelményeihez igazodóan életképes, az ott élők igényeit kielégíteni, az önkormányzati közösségi jogokat hatékonyan gyakorolni tudó községek jöjjenek létre.

A társadalmi változásokra, a jövő terület-, és településfejlesztési, közszolgáltatás korszerűsítési céljaira figyelemmel az önálló község alakítás alapvetően időtálló követelményein annyiban szükséges változtatni, hogy az önálló községet alakítani szándékozó településrész fejlődésének feltételei biztosítva legyenek.

Figyelemmel arra, hogy a község alakításáról a köztársasági elnök az általános önkormányzati választások évét kivéve évente dönt, döntése ugyanakkor csak a következő általános önkormányzati választás napjával lép hatályba, az új község önkormányzatának érdekeit indokolt annak megalakulásáig is védelemben részesíteni. A törvény ezért elrendeli, hogy a köztársasági elnök község alakítást kimondó döntésétől számított harminc napon belül az előkészítő bizottság

településrészi önkormányzattá alakul át. Egyben a testületet a majdan megalakuló község, annak önkormányzata területi, vagyoni jogainak védelme érdekében az ilyen tartalmú döntések esetére egyetértési joggal ruházta fel.

Az előkészítő eljárás törvényességi, szakmai és egyben garanciális eleme a községalakítási kezdeményezésnek az önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter részéről történő felülvizsgálata. Amennyiben a kezdeményezés nem felel meg az anyagi jogi követelményeknek, vagy eljárási szabály megsértésére került sor, úgy a miniszter a kezdeményezésnek a köztársasági elnökhöz történő előterjesztését mellőzi. Az alaptörvényi követelményekkel összhangban a törvény biztosítja a kezdeményező előkészítő bizottság, illetve az érintett önkormányzat részére a miniszteri döntés elleni jogorvoslat lehetőségét.

A törvény településegysítés megszüntetése címén történő önálló község alakítását a jövőben csak az 1950. január 1-ét követően egyesített települések esetében teszi lehetővé. Ez a rendelkezés továbbra is a korábban kényszeregyesítéssel községi státusukat, önállóságukat elvesztett települések részére kívánja egyszerűbbé tenni az új község alakítási eljárást. Az ennél régebben egyesített települések mára már oly mértékben egybeolvadtak a befogadó településsel, hogy az önálló község alakítás e típusának alkalmazása esetükben már nem indokolt. Az ilyen településrészek lakói körében felmerülő esetleges önállósulási igény kielégítésére az önálló község alakítás alapvető rendelkezései szerinti területszervezési eljárás áll rendelkezésre.

A 97-100. §-hoz

A területszervezési közjogi intézkedésekkel kapcsolatos anyagi és eljárási szabályozás, az Alkotmánybíróság részéről több tekintetben is adott a jogértelmezés, és mindezekre alapozott közigazgatási gyakorlat olyan kellően megalapozott rendjét alakította ki e területszervezési intézkedéseknek (települések egyesítése, területrészt átadása, település megyék közötti átcsatolása), mely jövőbeni alkalmazása, e törvényben történő változtatás nélküli szabályozása indokolt.

A 101. §-hoz

A településeknek az ország településszerkezetén belüli differenciálódásának, a települési életminőség XXI. századi szintjének kifejeződése a városi cím adományozása. Ennek elérése végett a törvény a korábbiakkal szemben egyértelműbben kívánja meghatározni azokat a követelményeket, melyek teljesülése esetén adományozható a városi cím. Legalább ötezer helyi állandó lakost, valós térségi szerepet és a társadalmi, szakmai követelményeket teljesítő átlagos városi fejlettségi szintet vár el a cím elnyerését kezdeményező településtől.

A 102. §-hoz

A törvény a területszervezési intézkedésekkel kapcsolatos szabályokat az áttekinthetőség, az egységes eljárási rend kialakítása végett egy helyen, ugyanazon fejezetben kívánja összefoglalni. Ezért a fővárosi kerületek létrehozására, a kerületi határok megváltoztatására vonatkozó szabályokat – a korábbiaktól eltérően – ugyancsak e fejezet tartalmazza. Széles teret ad az érintett önkormányzatoknak az egyes területszervezési intézkedések kezdeményezésére azzal, hogy a demokratikus kontroll, a szakmai követelmények érvényesülése végett a kezdeményezéssel kapcsolatosan a helyi lakosság és a fővárosi önkormányzat véleményét ki kell kérni. A területszervezési kezdeményezési jogosultság a Kormányt a jövőben is megilleti.

A 103-104. §-hoz

Az önkormányzatok működésének egyik meghatározó feltétele, hogy megfelelő vagyonnal rendelkezzenek kötelező feladataik ellátásához.

Az önkormányzati tulajdon fő rendeltetése, hogy a közszolgáltatásokat biztosítsa. Az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonosi jogokat a település lakossága nevében a képviselő-testület gyakorolja.

A 105-106. §-hoz

Az önkormányzat a kötelező önkormányzati feladatellátáshoz kapcsolódóan vagyonának meghatározott körére, a vagyonhasznosítás egyik formájaként vagyonkezelői jogot létesíthet. A vagyonkezelői jog az önkormányzati feladatellátás feltételeinek hatékony biztosítása, a vagyon állagának és értékének megőrzése, védelme, továbbá értékének növelése érdekében történhet. A vagyonkezelői jog létesítése az önkormányzat közfeladat-ellátási kötelezettségének fennmaradása mellett történhet.

A 107. §-hoz

Az önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodás érdekében a Javaslat rögzíti a vagyon nyilvántartására, folyamatos vezetésére vonatkozó kötelezettséget. A vagyon nyilvántartásának vezetése a jegyző feladata, az abban foglalt adatok hitelességéért a polgármester felelős.

A 108-113. §-hoz

A helyi önkormányzatok a költségvetésük alapján gazdálkodnak, finanszírozzák feladatellátásukat. Az önkormányzati költségvetés az állami költségvetéshez a központi költségvetési forrásokon keresztül kapcsolódik.

A Javaslat rögzíti, hogy a helyi önkormányzat feladataihoz igazodóan választja meg a gazdálkodás formáit, pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat. A feladatai ellátásának feltételeit saját bevételeiből, más gazdálkodó szervektől átvett bevételekből, valamint központi költségvetési támogatásból teremti meg.

A Javaslat szerint a helyi önkormányzatok egységes, állami informatikai rendszerrel összekapcsolható informatikai rendszert működtetnek, amely a folyamatos állami pénzügyi ellenőrzés eszközeként is szolgál.

A gazdálkodási fegyelem biztosítása érdekében a Javaslat előírja, hogy az önkormányzat nettó finanszírozás keretében biztosított támogatásainak folyósítása felfüggesztésre kerül, amennyiben az önkormányzat nem gondoskodik az adott évi költségvetésének/zárszámadásának elfogadásáról, illetve nem tesz eleget beszámolási és vagyon-nyilvántartási kötelezettségének.

A helyi önkormányzat hosszú távú fejlesztési elképzeléseit fejlesztési tervben (gazdasági programban) rögzíti. A fejlesztési terv a képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól. A fejlesztési terv a helyi önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják. A helyi önkormányzat fejlesztési terve – a megyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza többek között az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A helyi önkormányzatok gazdálkodásának kialakításában elsődleges felelőssége van a képviselő-testületnek. Rögzítésre kerül, hogy az önkormányzat veszteséges gazdálkodásának következményei a helyi önkormányzatot terhelik.

A 114-115. §-hoz

Az önkormányzati kötelező feladatok ellátásához a központi költségvetés feladatfinanszírozás rendszerén keresztül járul hozzá. A feladatfinanszírozási rendszer célja, hogy az önkormányzatok kötelező feladatainak – szakmai jogszabályok által meghatározott feltételek szerinti – ellátásához szükséges működési kiadások fedezete rendelkezésre álljon.

A feladatfinanszírozás rendszerében az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter – az ágazati miniszterrel egyeztetett tartalommal – meghatározza az önkormányzati feladat ellátásának kiadási szükségletét és ennek megfelelően kerül meghatározásra az egyes önkormányzatok költségvetési támogatása.

A feladatfinanszírozási rendszernek biztosítania kell az önkormányzatok bevételi érdekeltiségének fenntartását.

Az állam által prioritásként kezelt, önként vállalt feladatok finanszírozásához is biztosítható állami támogatás.

A Javaslattal továbbra is biztosítja annak lehetőségét, hogy az önkormányzatok működőképességük megőrzése érdekében jogszabályban meghatározott módon kiegészítő támogatásban részesüljenek.

A 116-117. §-hoz

A Javaslattal meghatározza a helyi önkormányzatnak, illetve az önkormányzatok társulásainak gazdálkodása, valamint a részükre nyújtott támogatás ellenőrzésére jogosult szervek, szervezetek körét.

A belső ellenőrzési rendszer célja – melynek működtetése a jegyző feladata – az ellenőrzött szervezet működésének fejlesztése, eredményességének növelése. A jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, valamint a gazdaságosságot, hatékonyságot és eredményességet vizsgálva a belső ellenőrzés megállapításokat és ajánlásokat fogalmaz meg a költségvetési szerv vezetője részére.

A Javaslattal a pénzügyi bizottság kiemelt, elsődleges feladatait nevesíti. Itt elsősorban a költségvetési javaslat, illetve annak végrehajtására vonatkozó beszámoló tervezeteket véleményezi, figyelemmel kíséri a költségvetési bevételek alakulását, vizsgálja az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás esetén annak indokait, megalapozottságát.

A pénzügyi bizottság vizsgálati megállapításait haladéktalanul közli a képviselő-testülettel, amely ha a vizsgálati megállapításokkal nem ért egyet, a jegyzőkönyvet és észrevételeit megküldi az Állami Számvevőszék részére.

A 118-119. §-hoz

A Javaslattal új alapokra helyezi a helyi önkormányzatok kötelezettségvállalására vonatkozó szabályokat. A korábbi években végbement folyamatok rávilágítottak arra, hogy az önkormányzatok adósságállománya, annak kezelése az államháztartás egyensúlyának biztosítása szempontjából is kiemelt prioritással bír. Az önkormányzati kötelezettségvállalási rendszer alapvető változásának feltétele a kötelező feladatok szakmai jogszabályokban meghatározottak szerinti állami finanszírozása. Új alapokra kerülnek a helyi önkormányzatok kötelezettségvállalására vonatkozó szabályok. Az önkormányzatok adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásának felső korlátja az önkormányzat saját bevételeinek 50%-a. Az Alaptörvény 34. cikk (5) bekezdése is rögzíti, hogy törvény a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében a helyi önkormányzat

törvényben meghatározott mértékű kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását feltételhez, illetve a Kormány hozzájárulásához kötheti. Ennek megfelelően a későbbiekben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalás kizárólag a Kormány jóváhagyásával történhet.

Ez alól kivételt képeznek az európai uniós fejlesztési támogatások megelőlegezésére szolgáló hitelek, a Kormány kezességvállalásával biztosított kötelezettségvállalások, a költségvetési éven belüli működési célú hitelek, illetve a reorganizációs hitelek.

A 120-123. §-hoz

A helyi önkormányzatok legfontosabb sajátossága, hogy törvényben meghatározott közfeladatok ellátását végzik, és a feladataik végrehajtásához közhatalmi eszközökkel ruházták fel őket. A központi költségvetésből rendszeres bevételhez jutnak. Mindezekből következik, hogy jogutód nélkül nem szüntethetők meg.

Az adósságrendezési eljárás során az önkormányzat gazdálkodásában is kivételes szabályok érvényesülnek. Az önkormányzat ezen időszak alatt válságköltségvetés alapján gazdálkodik. A Javaslat rögzíti, hogy mely önkormányzati tulajdonú vagyonelemek nem vonhatók be az adósságrendezésbe.

Adósságrendezési eljárás alatt a helyi önkormányzatokért felelős miniszter egyedi döntése alapján, egyedi beruházási kiadások is teljesíthetők, különös tekintettel európai uniós támogatással megvalósuló beruházásokra és derogációs kötelezettség teljesítésére.

Az adósságrendezési eljárás részletes szabályait külön törvény tartalmazza.

A 124. §-hoz

A Javaslat az Országgyűlés jogkörébe utalja a helyi önkormányzatok jogállásának, feladat- és hatáskörének, kötelezően ellátandó feladatainak, alapvető szervezeti kérdéseinek, anyagi eszközeinek, gazdálkodásuk alapkérdéseinek rendezését.

A helyi önkormányzás helyreállításának kivételes eszköze a képviselő-testület feloszlata. A Javaslat a választott képviselő-testület feloszlására vonatkozó hatáskört – összhangban az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés g) pontjával – a törvényhozó hatalmat gyakorló legfelsőbb népképviselői szervhez telepíti.

Az önkormányzati jogok gyakorlására – főszabályként – a választott képviselő-testület útján kerülhet sor. Az önkormányzati képviselő-testület feloszlata így szükségképpen az önkormányzati jogok gyakorlásának szünetelését eredményezi. Ezt az állapotot a lehető legrövidebb időre kell korlátozni. Ezért a Javaslat úgy rendelkezik, hogy az Országgyűlés a feloszlásra irányuló javaslatról soron következő ülésén határoz. Ugyancsak garanciális jelentőségű az a rendelkezés, amely előírja, hogy a feloszlásra vonatkozó napirend megvitatására az érintett helyi önkormányzat polgármesterét meg kell hívni, és lehetőséget kell biztosítani számára, hogy a javaslattal kapcsolatban a képviselő-testület álláspontját írásban vagy szóban a határozathozatal előtt kifejthesse.

A Javaslat előírja, hogy a feloszlata elrendelése esetén – hat hónapon belül – időközi választást kell tartani. Ezt a feloszlatakról rendelkező országgyűlési határozat kihirdetése után, az önkormányzati választásokról szóló törvényjavaslatban foglaltak szerint rendeli el.

Az önkormányzatokat érintő legfontosabb területszervezési döntési jogköröket a Javaslat továbbra is az Országgyűléshez telepíti. A köztársasági elnök hatáskörébe utalja a megyei, illetve a fővárosi kategóriába nem tartozó területszervezési döntési jogköröket.

A 125. §-hoz

A köztársasági elnök hatáskörébe tartozik az Országgyűlés által, a helyi képviselő-testület feloszlása esetén az illetékes kormányhivatal vezetőjének megbízása, aki az új képviselő-testület megválasztásáig terjedő időre gyakorolja azokat a feladatokat és hatásköröket, amelyeket a jogszabály a polgármesternek állapít meg, halaszthatatlan esetben dönt olyan ügyekben, amelyek a képviselő-testület átruházható hatáskörei.

A 126. §-hoz

A Javaslattal a Kormány feladatkörébe telepítette a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletének biztosítását. A Kormány tesz javaslatot az Országgyűlésnek – az Alkotmánybíróság véleményének kikérését követően – az Alaptörvénnyel ellentétesen működő képviselő-testület feloszlására.

A 127-129. §-hoz

A Javaslattal rögzíti a miniszterek helyi önkormányzatokkal kapcsolatos feladatait. A miniszterek közül a Javaslattal kiemelt szerepet szán az önkormányzatokért felelős miniszternek, aki többek között közreműködik a helyi önkormányzatok feladatát és hatáskörét, a polgármester, a főpolgármester, a fővárosi és megyei kormányhivatal tevékenységét érintő jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök és egyedi állami döntések tervezeteinek előkészítésében.

A Javaslattal hasonlóan fontos szerepet szán a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek is, aki többek között irányítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét, valamint a területszervezési döntések előkészítését.

Az ágazati miniszterek szakmai feladataik teljesítése érdekében feladatkörükben tájékoztatást, adatokat kérhetnek a helyi önkormányzatoktól, melyet azok kötelesek teljesíteni. Ez az eszköz az ágazati felelősség érvényre juttatását szolgálja, figyelemmel arra, hogy számos szakmai feladatot a helyi önkormányzatok látnak el az ágazati törvényekben meghatározottak szerint. Másfelől az ágazati minisztereknek is folyamatosan tájékoztatniuk kell a helyi önkormányzatokat az ágazati célkitűzésekről, biztosítaniuk kell az ágazati feladatok ellátásához szükséges információkat.

A 130. §-hoz

A Javaslattal meghatározza az országos önkormányzati érdekszövetségek jogosítványait, mely többek között magába foglalja a Kormánnyal történő konzultációt. A rendelkezések meghatározzák azt is, hogy ezen jogosítványok tekintetében mely érdekképviseleti szervezeteket lehet országosnak tekinteni.

A 131-141. §-hoz

A Javaslattal széleskörű lehetőséget biztosít a fővárosi és megyei kormányhivatal számára az önkormányzati döntések, az önkormányzati szervezet és működés, valamint a feladatellátási kötelezettségek törvényességi felügyeletére. A felügyelet eszközei az információkéréstől a bírósági eljárás kezdeményezéséig terjednek. A Javaslattal külön foglalkozik a törvényességi felhívás intézményével, valamint a testületi ülés összehívásának jogával is felruházta a fővárosi és megyei kormányhivatalt.

A Javaslat külön rendelkezik az önkormányzati rendelet bírósági felülvizsgálatáról, valamint biztosítja az ún. aktuspótlás lehetőségét azzal, hogy a kormányhivatal eljárást kezdeményezhet a bíróságnál, ha az önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét elmulasztotta.

A Javaslat meghatározza azokat a tartalmi és formai kellékeket, amelyeket a kormányhivatal által a bíróságnál előterjesztett felülvizsgálati indítványának tartalmaznia kell. Meg kell jelölni a bíróság által vizsgálandó önkormányzati rendeletet, illetve annak jogszabálysértő rendelkezéseit, utalni kell továbbá arra, hogy az adott rendelkezést a kormányhivatal miért tartja jogszabálysértőnek.

A Javaslat tartalmazza azokat az eljárási szabályokat, melynek alapján a kormányhivatal vezetője a helyi önkormányzat nevében rendeletet alkot. Rendelkezik továbbá a rendelet kihirdetésének szabályairól. A kormányhivatal vezetője által, a helyi önkormányzat nevében alkotott rendelet módosítására, hatályon kívül helyezésére a helyi önkormányzat jogosult.

A Javaslat rendelkezik az önkormányzati határozat végrehajtásának felfüggesztéséről, a kormányhivatal döntése ellen bírói jogorvoslatot biztosít.

Új jogintézmény a törvényességi felügyeleti bíróság, melyet a törvényességi felügyeletben érintett személyekre, önkormányzatokra szabhat ki a fővárosi és megyei kormányhivatal.

A 142-145. §-hoz

A Javaslat felhatalmazó rendelkezést, valamint lépcsőzetes hatálybalépésre vonatkozó szabályokat tartalmaz, továbbá rendelkezik az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelésről is.

A Javaslat rendezni kívánja a korábban létrehozott és a törvény hatálybalépését követően megalakult önkormányzati társulások viszonyát. Erre figyelemmel elrendeli a törvény hatálybalépése előtt kötött valamennyi társulási megállapodás felülvizsgálatát.

Lehetőséget kíván teremteni továbbá arra, hogy az általános önkormányzati választásokat követően az új képviselő-testületek áttekinthessék önkormányzati feladataik társulásos úton történő ellátásának helyzetét, megtehessék intézkedéseiket az esetlegesen szükséges változtatás érdekében. A törvény kimondja a társulási megállapodások helyi önkormányzati általános választásokat követő hat hónapon belüli felülvizsgálatának kötelezettségét.

A Javaslat kiegészíti a kötelezettségvállalási szabályokat aszerint, hogy a Kormány hozzájárulását kell kérni a költségvetési éven belüli működési célú hitelfelvétel esetén, ha az önkormányzat kötelezettségvállalásának mértéke éves szinten meghaladja az önkormányzat saját bevételeinek 50%-át.

A 146-155. §-hoz

A Javaslat tartalmazza a hatálybalépésével egyidejűleg módosuló, illetve hatályát veszítő törvényi rendelkezéseket.